

RAPPORTAGE ARBEIDSMARKT ZORGSECTOR

1996

Deel 2 : Tabellenrapport

Opgesteld door: NIVEL, NZi en OSA

drieharingstraat 6
postbus 1568 3500 bn utrecht
tel. 030 2319946 fax 030 2319290

RAPPORTAGE

ARBEIDSMARKT ZORGSECTOR

1996

DEEL 2: TABELLENRAPPORT

Augustus 1996

RAPPORTAGE
ARBEIDSMARKT ZORGSECTOR
1996

DEEL 2: TABELLENRAPPORT

Augustus 1996

NIVEL

*J. Harmsen
L. Hingstman*

NZi

*W. van der Windt
J. van der Bent*

OSA

*P.C. Allaart
M. de Voogd-Hamelink*

VERKLARING DER TEKENS	5
DEEL A Aanbod arbeidsmarkt zorgsector; uitsplitsing naar beroepen	7
1. MEDISCHE BEROEPEN	9
1.1. Huisartsen	9
1.2. Specialisten	13
1.3. Sociaal-geneeskundigen	19
1.4. Verpleeghuisartsen	22
1.5. Overige artsen	23
1.6. Tandartsen	25
1.7. Tandarts-specialisten	27
1.8. Apothekers	29
1.9. Verloskundigen	31
2. PARAMEDISCHE BEROEPEN	35
2.1. Fysiotherapeuten	35
2.2. Ergotherapeuten	41
2.3. Logopedisten	47
2.4. Diëtisten	52
2.5. Mondhygiënisten	58
2.6. Oefentherapeuten-Cesar	62
2.7. Oefentherapeuten-Mensendieck	64
2.8. Orthoptisten	66
2.9. Podotherapeuten	68
2.10. Radiologisch laboranten	70
3. VERPLEGENDE EN VERZORGENDE BEROEPEN	73
3.1. Gekwalificeerde en werkzame personen	73
3.2. Opleidingsgegevens	76
3.3. Arbeidsmarktpositie	79
4. ASSISTERENDE BEROEPEN	83
4.1. Apothekersassistenten	83
4.2. Praktijkassistenten huisartsen	86
4.3. Tandartsassistenten	89
4.4. Operatie-assistenten	92
4.5. Medisch analisten	95
4.6. Overige gegevens assisterende beroepen	97

DEEL B Aanbod arbeidsmarkt zorgsector; uitsplitsing naar voorzieningen	99
5. ZIEKENHUISZORG	101
5.1. Bezette arbeidsplaatsen en werkzame personen	101
5.2. Werkzame personen naar achtergrondkenmerken	103
6. GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG	107
6.1. Intramurale voorzieningen	107
6.2. Semimurale voorzieningen	110
6.3. Extramurale voorzieningen	111
7. VOORZIENINGEN VOOR GEHANDICAPTEN	113
7.1. Intramurale voorzieningen	113
7.1.1. Zwakzinnigeninrichtingen	113
7.1.2. Instellingen voor zintuiglijk gehandicapten	117
7.1.3. Medische kindertehuizen en kleuterdagverblijven	119
7.2. Semimurale voorzieningen	121
8. VOORZIENINGEN VOOR OUDEREN	123
8.1. Verpleeghuizen	123
8.2. Bejaardenoorden	129
9. EXTRAMURALE VOORZIENINGEN	133
9.1. Thuiszorg	133
9.2. Gezondheidscentra	136
10. APOTHEKEN	139
11. AMBULANCE HULPVERLENING	141
DEEL C Varia	143
12. REGIONALE VERDELING VAN DE WERKGELEGENHEID	145
13. VACATURES NAAR OPLEIDING EN BEDRIJFSKLASSEN	149
 LITERATUUR EN BRONNEN	 153
LIJST VAN AFKORTINGEN	159

VERKLARING DER TEKENS

.	=	gegevens ontbreken (tenzij anders aangeduid)
-	=	nul
niets (blank)	=	een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
<	=	minder dan, respectievelijk kleiner dan
>	=	meer dan, respectievelijk groter dan
$\leq$	=	minder/kleiner dan of gelijk aan
$\geq$	=	meer/groter dan of gelijk aan
1991-1995	=	1991 tot en met 1995

DEEL A

**Aanbod arbeidsmarkt zorgsector;
uitsplitsing naar beroepen**

1 MEDISCHE BEROEPEN

1.1 Huisartsen

1.1.1 Gekwalificeerde en werkzame personen

Tabel 1.1.1.1.: Aantal gekwalificeerde en potentieel werkzame huisartsen¹ naar geslacht vanaf 1991, per 31 december

	1991	1992	1993	1994	1995
Mannen	6.068	6.257	6.437	6.581	6.708
Vrouwen	1.199	1.326	1.463	1.576	1.683
Totaal	7.267	7.583	7.900	8.157	8.391

¹ Volgens registratiegegevens Hoofdinspectie voor de Gezondheidszorg.
Bron: IGZ.

Tabel 1.1.1.2.: Aantal in- en uitschrijvingen en het totaal aantal ingeschrevenen in het register van erkende huisartsen vanaf 1991¹

	1991	1992	1993	1994	1995
Nieuwe inschrijvingen	237	325	340	348	365
Uitschrijvingen	365	745 ²	259	198	122
Totaal aantal ingeschrevenen ³	7.956	8.209	8.550	8.787	8.985 ⁴

¹ De totalen komen niet alle jaren overeen met het saldo van in- en uitschrijvingen omdat het totaal aantal ingeschrevenen een momentopname betreft.

² Eind 1991 is een intensieve herregistratie gestart.

³ Per 1 januari.

⁴ Waarvan 22% vrouw.

Bron: HVRC.

Tabel 1.1.1.3.: Aantal zelfstandig gevestigde huisartsen¹ en assistent-huisartsen² naar geslacht vanaf 1991, per 31 december

	1991	1992	1993	1994	1995
Zelfstandig gevestigde huisartsen					
Mannen	5.634	5.623	5.631	5.657	5.662
Vrouwen	901	972	1.018	1.096	1.152
Totaal	6.535	6.595	6.649	6.753	6.814
Assistent-huisartsen					
Mannen	127	120	107	96	81
Vrouwen	242	254	257	276	275
Totaal	369	374	364	372	356
Totaal					
Mannen	5.761	5.743	5.738	5.753	5.743
Vrouwen	1.143	1.226	1.275	1.372	1.427
Totaal	6.904	6.969	7.013	7.125	7.170

¹ Huisarts die de algemene praktijk uitoefent voor ziekenfonds- en particuliere patiënten en die ziekenfonds-patiënten op eigen naam of naam van de maatschap heeft.

² Huisarts (niet in opleiding) die voor langere tijd (minimaal een half jaar) als assistent in de praktijk van een zelfstandig gevestigde huisarts werkt.

Bron: NIVEL.

1.1.2 Achtergrondkenmerken van werkzame personen

Tabel 1.1.2.1.: Leeftijdsverdeling van zelfstandig gevestigde huisartsen naar geslacht, per 31 december 1995

Leeftijd	Mannen		Vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
< 30	1	0,0	4	0,3	5	0,1
30-34	168	3,0	146	12,7	314	4,6
35-39	876	15,5	340	29,5	1.216	17,8
40-44	1.465	25,9	382	33,2	1.847	27,1
45-49	1.608	28,4	199	17,3	1.807	26,5
50-54	863	15,2	55	4,8	918	13,5
55-59	427	7,5	17	1,5	444	6,5
60-64	229	4,0	9	0,7	238	3,5
> 64	25	0,5	-	-	25	0,4
Totaal	5.662	100,0	1.152	100,0	6.814	100,0

Bron: NIVEL.

Tabel 1.1.2.2.: Absoluut en relatief aantal zelfstandig gevestigde huisartsen naar praktijkvorm vanaf 1991, per 31 december

	1991		1992		1993		1994		1995	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Solopraktijk ¹	3.454	52,9	3.433	52,1	3.373	50,7	3.325	49,2	3.320	48,7
Duopraktijk ²	1.908	29,2	1.945	29,5	1.998	30,0	2.116	31,3	2.126	31,2
Groepspraktijk ³	612	9,4	638	9,7	700	10,5	735	10,9	784	11,5
Gezondheidscentrum ⁴	561	8,6	579	8,8	578	8,7	577	8,5	584	8,6
Totaal	6.535	100,0	6.595	100,0	6.649	100,0	6.753	100,0	6.814	100,0

¹ Praktijkvoering door een zelfstandig gevestigde huisarts (al of niet in samenwerking met een assistent-huisarts).

² Praktijkvoering door twee zelfstandig gevestigde huisartsen in een gezamenlijk praktijkgebouw.

³ Praktijkvoering door tenminste drie zelfstandig gevestigde huisartsen onder één dak.

⁴ Praktijkvoering van tenminste één zelfstandig gevestigde huisarts, een wijkverpleegkundige en een maatschappelijk werkende onder één dak.

Bron: NIVEL.

Tabel 1.1.2.3.: Absoluut en relatief aantal apotheekhoudende huisartsen¹ vanaf 1991, per 31 december

	1991		1992		1993		1994		1995	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Apotheekhoudend	710	10,9	667	10,1	669	10,1	665	9,8	660	9,7
Niet apotheekhoudend	5.825	89,1	5.928	89,9	5.980	89,9	6.088	90,2	6.154	90,3
Totaal	6.535	100,0	6.595	100,0	6.649	100,0	6.753	100,0	6.814	100,0

¹ Een zelfstandig gevestigde huisarts met een apotheekvergunning.

Bron: NIVEL.

Tabel 1.1.2.4.: Absoluut en relatief aantal praktijken naar praktijkvorm vanaf 1991, per 31 december

	1991		1992		1993		1994		1995	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Solopraktijk	3.458	72,4	3.441	72,0	3.394	71,2	3.343	70,0	3.337	69,7
Duopraktijk	968	20,3	982	20,6	1.007	21,1	1.065	22,3	1.070	22,4
Groepspraktijk	187	3,9	193	4,0	208	4,4	217	4,5	232	4,8
Gezondheidscentrum	161	3,4	161	3,4	157	3,3	150	3,1	148	3,1
Totaal	4.774	100,0	4.777	100,0	4.766	100,0	4.475	100,0	4.787	100,0

Bron: NIVEL.

1.1.3 Opleidingsgegevens

Tabel 1.1.3.1.: Opleidingsgegevens van huisartsen vanaf 1991

	1991	1992	1993	1994	1995
- In opleiding gekomen	288	291	313	395 ¹	324
waarvan % vrouw	43%	51%	51%	54%	55%
- Totaal aantal in opleiding ²	748	585	599	692 ¹	726 ¹
waarvan % vrouw	.	.	.	54%	55%
- Opleiding voltooid	299	273	277	299	295
waarvan % vrouw	38%	41%	45%	49%	51%

¹ Zowel tweejarig als driejarig curriculum.² Gegevens HVRC.

Bron: SBOH.

1.1.4 Arbeidsmarktpositie

Tabel 1.1.4.1.: Aantal praktijkzoekende huisartsen¹ naar geslacht vanaf 1991, per 31 december

	1991	1992	1993	1994	1995
Mannen	327	288	329	326	364
Vrouwen	207	161	249	290	345
Totaal	534	449	578	616	709

¹ Inclusief in het buitenland opgeleide huisartsen.

Bron: NIVEL.

Tabel 1.1.4.2.: Overzicht van de activiteiten van de afgestudeerde huisartsen per 31 december 1995, vanaf 1991 naar jaar van voltooiing van de opleiding

	Jaar voltooiing opleiding				
	1991	1992	1993	1994	1995
Gevestigd als huisarts	207	179	156	91	27
Werkzaam als assistent-huisarts	15	17	22	24	15
Praktijkzoekend	44	47	81	161	225
Afgezien van vestiging	29	19	12	10	10
Overig	6	11	7	14	18
Totaal	301	273	278	300	295

Bron: NIVEL.

1.2 Specialisten

1.2.1 Gekwalificeerde werkzame personen naar achtergrondkenmerken

Tabel 1.2.1.1.: Totaal aantal gekwalificeerde specialisten¹ vanaf 1991, per 31 december

	1991	1992	1993	1994	1995
Totaal aantal gekwalificeerde specialisten	14.052	14.521	14.971	15.388	13.120 ²

¹ Aantal bij de Hoofdinspectie voor de Gezondheidszorg geregistreerde specialisten.

² Waarvan 18% vrouwen; dit aantal is niet vergelijkbaar met voorgaande jaren, zie paragraaf 6.3 in het hoofdrapport.

Bron: IGZ.

Tabel 1.2.1.2.: Specificatie aantal inschrijvingen Specialistenregister vanaf 1990

	1990	1991	1992	1993	1994
Aantal inschrijvingen	428	446	463	436	450
Waarvan buiten EEG-verband ingeschreven	7	4	13	21	19
Waarvan in EEG-verband ingeschreven	30	15	31	36	28
Ned. arts met opleiding in buitenland	.	9	15	.	.
EEG-artsdiploma en opl. in Nederland	.	7	7	.	.

Bron: SRC.

Tabel 1.2.1.3.: Aantal in het Specialistenregister (1991-1994) ingeschreven specialisten¹ naar specialisme, per ultimo jaar

Specialisme	1991	1992	1993	1994
Allergologie	21	27	28	28
Anesthesiologie	1.037	995	1.030	1.053
Cardiologie	593	573	593	602
Cardiopulmonale chirurgie	82	90	95	101
Dermatologie en venerologie	396	365	378	392
Gastro-enterologie	61	58	67	72
Heelkunde	1.133	1.030	1.051	1.085
Inwendige geneeskunde	1.834	1.674	1.732	1.762
Keel-, neus- en oorheelkunde	494	456	463	479
Kindergeneeskunde	891	836	864	903
Klinisch chemie	15	13	15	16
Klinisch genetica	37	38	42	43
Klinisch geriatrie	40	47	49	54
Longziekten en tuberculose	415	361	372	386
Medische microbiologie	208	202	208	213
Neurochirurgie	83	81	83	86
Neurologie	462	482	497	519
Nucleaire geneeskunde	46	50	54	59
Oogheelkunde	591	563	585	613
Orthopedie	415	402	424	445
Pathologie	320	314	325	340
Plastische chirurgie	127	132	147	154
Psychiatrie	1.216	1.302	1.375	1.457
Radiodiagnostiek	597	686	700	728
Radiologie	285	141	148	148
Radiotherapie	129	135	142	150
Rheumatologie	135	122	127	130
Revalidatiegeneeskunde	270	262	270	282
Urologie	279	269	279	284
Verloskunde en gynaecologie	859	790	809	817
Zenuw- en zielsziekten	899	742	742	743
Totaal	13.970 ²	13.238 ²	13.694 ²	14.143 ²

¹ Inclusief specialisten die het specialisme niet meer daadwerkelijk uitoefenen.

² Bij uitsplitsing naar specialisme kunnen bij de totaalcijfers verschillen optreden in vergelijking met tabel 1.2.1.1.

Bron: SRC.

Tabel 1.2.1.4.: Aantal nieuw ingeschreven specialisten (exclusief uit het buitenland)
naar specialisme, vanaf 1990

	1990	1991	1992	1993	1994
Allergologie	1	-	1	1	-
Anesthesiologie	36	38	31	28	18
Cardiologie	12	16	21	16	8
Cardiopulmonale chirurgie	4	6	7	5	4
Dermatologie en venerologie	12	10	16	13	13
Gastro-enterologie	5	8	2	8	4
Heelkunde	20	15	20	14	29
Inwendige geneeskunde	60	69	53	53	27
Keel-, neus- en oorheelkunde	12	14	10	3	15
Kindergeneeskunde	13	26	24	27	31
Klinisch chemie	1	2	-	2	1
Klinisch genetica	2	5	2	4	1
Klinisch geriatrie	2	5	5	2	5
Longziekten en tuberculose	14	14	15	11	14
Medische microbiologie	12	13	11	6	4
Neurochirurgie	3	-	4	2	3
Neurologie	14	15	18	15	22
Nucleaire geneeskunde	6	3	3	4	5
Oogheelkunde	21	18	22	19	26
Orthopedie	13	94	14	9	19
Pathologie	13	12	8	7	14
Plastische chirurgie	2	6	5	3	6
Psychiatrie	47	55	50	61	72
Radiodiagnostiek	14	20	24	12	27
Radiologie	.	.	.	7	-
Radiotherapie	8	10	3	7	8
Rheumatologie	5	6	2	5	2
Revalidatiegeneeskunde	9	9	9	8	11
Urologie	8	5	13	10	5
Verloskunde en gynaecologie	21	20	20	19	8
Zenuw- en zielsziekten	-	1	.	.	1
Totaal	390	514	413	381	403

Bron: SRC.

Tabel 1.2.1.5.: Aantal arbeidsplaatsen (fte) in 1992-1994 en gemiddeld aantal werkzame specialisten in 1993-1994 in algemene, academische en categoriale ziekenhuizen

Specialisme	1992	1993		1994	
	fte	fte	koppen ¹	fte	koppen ¹
Interne specialismen					
Inwendige geneeskunde	1.096	1.099	1.200	1.083	1.185
Longziekten en tuberculose	276	280	321	291	327
Cardiologie	470	481	537	487	536
Reumatologie	101	102	144	101	147
Gastro-enterologie	76	69	74	74	79
Allergologie	10	11	16	10	14
Kindergeneeskunde	566	559	645	577	682
Klinische geriatrie	27	30	33	33	40
Dermatologie en venerologie	240	236	308	244	309
Totaal interne specialismen	2.862	2.867	3.278	2.900	3.319
Heelkundige specialismen					
Chirurgie	790	768	811	768	809
Orthopaedie	327	329	376	340	383
Urologie	234	230	275	233	275
Plastische chirurgie	105	11	166	111	177
Neurochirurgie	81	81	121	83	130
Cariopulmonale chirurgie	83	86	95	79	99
Verloskunde/gynaecologie	596	586	646	588	631
Oogheelkunde	359	364	453	361	451
Keel-, neus- en oorheelkunde	370	358	413	355	406
Totaal heelkundige specialismen	2.945	2.913	3.356	2.918	3.361
Zenuw- en zielsziekten					
Neurologie	465	465	533	463	528
Psychiatrie	278	273	323	261	320
Zenuw- en zielsziekten	29	13	16	13	16
Totaal zenuw- en zielsziekten	772	751	872	737	864
Overige specialismen					
Anaesthesiologie	760	745	797	747	807
Revalidatie	185	193	265	200	266
Radiodiagnostiek	551	553	594	546	582
Radiotherapie	104	108	131	108	129
Radiologie	106	109	117	103	111
Nucleaire geneeskunde	39	50	53	53	62
Pathologische anatomie	235	219	298	212	288
Medische microbiologie	128	141	188	137	188
Klinische genetica	20	19	19	17	24
Totaal overige specialismen	2.128	2.137	2.462	2.123	2.457
Subtotaal	8.707	8.668	9.968	8.678	10.001
Tandarts	44	37	110	34	110
Tandarts specialist	117	163	244	161	241
Totaal	8.928	8.868	10.322	8.873	10.352

¹ Full-timers en part-timers tezamen.
Bron: NZi.

1.2.2 Achtergrondkenmerken specialisten

Tabel 1.2.2.1.: Specialisten naar geslacht en leeftijd per specialisme, ultimo 1994

Specialisme	man	vrouw	< 45 jaar	> 45 jaar
	%	%	%	%
Allergologie	62	38	50	50
Anesthesiologie	77	23	40	60
Cardiologie	90	10	44	56
Cardiopulmonale chirurgie	97	3	41	59
Dermatologie en venerologie	76	24	39	61
Gastro-enterologie	89	11	38	62
Heelkunde	96	4	24	76
Inwendige geneeskunde	82	18	39	61
Keel-, neus- en oorheelkunde	95	5	32	68
Kindergeneeskunde	62	38	43	57
Klinisch chemie	71	29	38	62
Klinisch genetica	61	39	60	40
Klinisch geriatrie	61	39	33	67
Longziekten en tuberculose	85	15	46	54
Medische microbiologie	77	23	41	59
Neurochirurgie	93	7	36	64
Neurologie	84	16	41	59
Nucleaire geneeskunde	84	16	36	64
Oogheelkunde	75	25	40	60
Orthopedie	99	1	32	68
Pathologie	83	17	35	65
Plastische chirurgie	92	8	34	66
Psychiatrie	72	28	43	57
Radiodiagnostiek	90	10	42	58
Radiologie	95	5	4	96
Radiotherapie	73	27	49	51
Rheumatologie	75	25	41	59
Revalidatiegeneeskunde	64	36	39	61
Urologie	99	1	37	63
Verloskunde en gynaecologie	82	18	31	69
Zenuw- en zielsziekten	87	13	4	96
Totaal	82	18	35	65

Bron: IGZ.

1.2.3 Opleidingsgegevens

Tabel 1.2.3.1.: Aantal werkzame specialistenopleiders, specialisten in opleiding, ag(n)io's en aspirant-specialisten vanaf 1990, per ultimo jaar

	1990	1991	1992	1993	1994
Specialistenopleiders	3.788 ¹	3.933 ²	4.115 ³	4.300 ⁴	4.456 ⁵
Specialisten in opleiding	2.307	2.437	2.541	2.759	3.054
Assistenten (niet) in opleiding	901	1.096	1.005	1.055	1.088
Aspirant specialisten	39	35	54	.	.

¹ 3.540 arbeidsplaatsen.² 3.635 arbeidsplaatsen.³ 3.809 arbeidsplaatsen.⁴ 4.146 arbeidsplaatsen.⁵ 4.098 arbeidsplaatsen.

Bron: SRC.

Tabel 1.2.3.2.: Aantal specialisten in opleiding naar specialisme vanaf 1990, per ultimo jaar

Specialisme	1990	1991	1992	1993	1994
Allergologie	2	2	1	3	4
Anesthesiologie	141	143	150	162	167
Cardiologie	95	69	74	89	105
Cardiopulmonale chirurgie	25	21	24	26	23
Dermatologie en venerologie	58	53	57	58	60
Gastro-enterologie	19	23	25	28	27
Heelkunde	221	244	264	184	322
Inwendige geneeskunde	457	460	454	395	523
Keel-, neus- en oorheelkunde	63	62	62	73	75
Kindergeneeskunde	143	165	175	225	207
Klinisch chemie	4	4	5	4	4
Klinisch genetica	12	13	16	20	23
Klinisch geriatrie	10	13	12	14	15
Longziekten en tuberculose	50	50	51	52	63
Medische microbiologie	33	33	27	33	34
Neurochirurgie	20	25	21	22	25
Neurologie	118	106	110	130	131
Nucleaire geneeskunde	14	15	14	17	21
Oogheelkunde	76	83	88	95	90
Orthopedie	52	55	64	84	92
Pathologie	49	57	61	70	71
Plastische chirurgie	16	20	23	26	23
Psychiatrie	286	322	331	416	400
Radiodiagnostiek	119	139	144	154	148
Radiologie	.	.	.	.	.
Radiotherapie	32	37	37	38	39
Rheumatologie	17	19	15	24	32
Revalidatiegeneeskunde	50	53	61	71	68
Urologie	38	36	37	52	60
Verloskunde en gynaecologie	107	115	138	194	202
Totaal	2.307	2.437	2.541	2.759	3.054

Bron: SRC.

1.3 Sociaal-geneeskundigen

1.3.1 Gekwalificeerde personen

Tabel 1.3.1.1.: Aantal ingeschrevenen in het register van erkende sociaal geneeskundigen¹ naar geslacht vanaf 1991, per 31 december

	1991	1992	1993	1994	1995
Mannen	.	2.559	.	2.728	2.844
Vrouwen	.	1.006	.	1.147	1.212
Totaal	3.432	3.565	.	3.875	4.056

¹ Inclusief niet-actieven.
Bron: SGRC.

Tabel 1.3.1.2.: Relatieve verdeling van het aantal ingeschrevenen in het register van erkende sociaal-geneeskundigen naar opleidingstak per ultimo 1994 en 1995 en aandeel vrouwen (1995)

	Sociaal-geneeskundigen		Aandeel vrouwen
	1994 (%)	1995 (%)	1995 (%)
Arbeids- en bedrijfsgeneeskunde	36,0	34,2	14,9
Jeugdgezondheidszorg	23,7	22,2	71,2
Verzekeringsgeneeskunde	24,0	27,0	22,3
Algemene gezondheidszorg	14,0	14,0	15,8
Sportgeneeskunde	0,8	1,0	17,9
Bijzondere vormen sociale geneeskunde	1,1	1,2	39,6
Zonder takaanduiding	0,4	0,4	17,6
Totaal	100,0	100,0	100,0

Bron: SGRC.

Tabel 1.3.1.3.: Totaal aantal inschrijvingen in het register van erkende sociaal-geneeskundigen naar opleidingstak vanaf 1991

Opleidingstak	1991	1992	1993	1994	1995 ¹
Arbeids- en bedrijfsgeneeskunde	70	66	41	51	27
Jeugdgezondheidszorg	20	12	22	41	10
Verzekeringsgeneeskunde	87	69	87	110	59
Algemene gezondheidszorg	26	28	35	21	20
Sportgeneeskunde	1	2	5	1	4
Bijzondere vormen sociale geneeskunde	1	1	1	13	1
Zonder takaanduiding	1	-	1	3	-
Totaal	206	178	192	240	121

¹ Nieuwe inschrijvingen.
Bron: KNMG.

Tabel 1.3.1.4.: Aantal inschrijvingen in het register van erkende sociaal-geneeskundigen naar opleidingstak en geslacht vanaf 1991

Opleidingstak	1991		1992		1993		1994		1995 ¹	
	man	vrouw	man	vrouw	man	vrouw	man	vrouw	man	vrouw
Arbeids- en bedrijfsgeneeskunde	55	15	55	11	29	12	35	16	14	13
Jeugdgezondheidszorg	5	15	5	7	5	17	7	34	1	9
Verzekeringsgeneeskunde	66	21	43	26	65	22	84	26	35	24
Algemene gezondheidszorg	17	9	18	10	22	13	15	6	14	16
Sportgeneeskunde	-	1	-	2	5	-	-	1	4	-
Bijzondere vormen sociale geneeskunde	-	1	-	1	1	-	10	3	1	-
Zonder takaanduiding	-	1	-	-	1	-	2	1	-	-
Totaal	143	63	121	57	128	64	153	87	69	52

¹ Nieuwe inschrijvingen.
Bron: KNMG/SGRC.

1.3.2 Achtergrondkenmerken

Tabel 1.3.2.1.: Leeftijdsverdeling van in het register opgenomen erkende sociaal-geneeskundigen naar geslacht in 1994

Leeftijd	Mannen		Vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
< 30	-	-	2	2,3	1	0,4
30-34	32	20,9	37	42,5	69	28,9
35-39	56	36,6	27	31,0	83	34,7
40-44	41	26,8	12	13,8	53	22,2
45-49	19	12,4	7	8,0	26	10,9
50-54	2	1,3	2	2,3	4	1,7
> 54	3	2,0	-	-	3	1,3
Totaal	153	100,0	87	100,0	239	100,0

Bron: KNMG.

1.3.3 Opleidingsgegevens

Tabel 1.3.3.1.: Opleidingsgegevens van sociaal-geneeskundigen vanaf 1991

	1991	1992	1993	1994	1995
- In opleiding gekomen	291	291	311	204	168
waarvan % vrouw	37%	37%	37%	36%	49%
- Totaal in opleiding	.	.	.	.	.
waarvan % vrouw	.	.	.	.	.
- Opleiding voltooid	145	145	181	172	121
waarvan % vrouw	29%	32%	32%	35%	51%

¹ Voorlopige gegevens.

Bron: SGRC/CBS.

1.4 Verpleeghuisartsen

1.4.1 Gekwalificeerde en werkzame personen

Tabel 1.4.1.1.: Aantal inschrijvingen en totaal aantal ingeschrevenen in het register van erkende verpleeghuisartsen naar geslacht vanaf 1991

	1991	1992	1993	1994	1995
Nieuwe inschrijvingen	21	27	30	36	42
Totaal aantal ingeschrevenen	754	776	798	821	789 ¹

¹ Waarvan 44% vrouwen, daling te verklaren door herregistratie.
Bron: HVRC.

1.4.2 Achtergrondkenmerken werkzame personen

Zie bron: V.d. Heuij & V.d. Windt, 1993 in Rapportage Arbeidsmarkt Zorgsector 1995.

1.4.3 Opleidingsgegevens

Tabel 1.4.3.1.: Opleidingsgegevens van verpleeghuisartsen vanaf 1991

	1991	1992	1993	1994	1995
- In opleiding gekomen	36%	28	42	36	60
waarvan % vrouw	50%	61%	55%	67%	58%
- Totaal aantal in opleiding	61	62	79	80	100
waarvan % vrouw	48%	56%	57%	60%	64%
- Opleiding voltooid	15	23	25	28	38
waarvan % vrouw	60%	43%	53%	61%	50%
- Uitval	1	4	-	2	3

Bron: HVRC.

1.5 Overige artsen

1.5.1 Werkzame personen

Tabel 1.5.1.1.: Aantal werkzame overige artsen in loondienst naar werkveld vanaf 1990, per 31 december

	1990	1991	1992	1993	1994
ARTSEN IN:					
AGGZ					
- RIAGG	685	708	739	736	768
- CAD	56	60	53	52	58
- overig	42	40	45	31	24
Subtotaal	783	808	837	819	850
GMD/GAK	896	975	1.024	931	675
Bedrijfsgezondheidsdiensten	1.012	1.038	1.096	1.150	1.640 ¹
Gemeentelijke gezondheidsdiensten	1.253	1.227	1.217	1.211	1.222
Kruisorganisaties ²	871	899	883	847	802
Trombosediensten	71	74	77	73	76
Bloedbanken	92	102	118	128	128
TOTAAL	4.978	5.123	5.252	5.159	5.393
Index (1990=100)	100	103	106	104	108

¹ Verandering heeft te maken met verandering in telling (alle diensten).

² Inclusief Consultatiebureau-artsen.

Bron: CBS/GAK/GMD.

Tabel 1.5.1.2.: Aantal bezette arbeidsplaatsen door overige artsen naar werkveld vanaf 1990, per 31 december

	1990	1991	1992	1993	1994
ARTSEN IN:					
AGGZ	570	582	613	603	623
GMD/GAK	896	975	1.024	861	608
Bedrijfsgezondheidsdiensten	932	954	1.016	1.047	1.486 ¹
Gemeentelijke gezondheidsdiensten	1.002	976	976	963	934
Kruisorganisaties ²	272	286	290	254	252
Trombosediensten	26	27	29	25	26
Bloedbanken	36	42	45	50	55
TOTAAL	3.734	3.842	3.993	3.803	3.984
Index (1990=100)	100	103	107	102	107

¹ Definitie gezondheidsdiensten veranderd.

² Inclusief Consultatiebureau-artsen.

Bron: CBS/LVT/NZi.

1.5.2 Achtergrondkenmerken van werkzame personen

Tabel 1.5.2.1.: Relatieve verdeling van overige artsen naar geslacht en werkveld vanaf 1990, per 31 december

	1990		1991		1992		1993		1994	
	man %	vrouw %	man %	vrouw %	man %	vrouw %	man %	vrouw %	man %	vrouw %
AGGZ	68	32	67	33	65	35	64	36	63	37
Bedrijfsgezondheidsdiensten	80	20	78	22	76	24	74	26	72	28
Gemeentelijke gezondheids- diensten	48	52	47	53	47	53	46	54	46	54
Kruisorganisaties ¹	14	86	13	87	15	85	.	.	.	.
Trombosediensten	56	44	51	49	60	40	55	45	55	45
Bloedbanken	52	48	54	46	53	47	52	48	49	51

¹ Inclusief Consultatiebureau-artsen.
Bron: CBS/LVT.

Tabel 1.5.2.2.: Relatieve verdeling van overige artsen naar part-time (PT) en full-time (FT) werkzamen naar werkveld vanaf 1990, per 31 december

	1990		1991		1992		1993		1994	
	PT ¹ %	FT ² %	PT ¹ %	FT ² %	PT ¹ %	FT ² %	PT ¹ %	FT ² %	PT ¹ %	FT ² %
AGGZ	65	35	65	33	66	34	66	34	68	32
Bedrijfsgezondheidsdiensten	21	79	22	78	22	78	26	74	27	73
Gemeentelijke gezondheidsdiensten	50	50	52	48	53	47	54	46	55	45
Kruisorganisaties	98	2	98	2	99	1	.	.	.	.
Trombosediensten	93	7	92	8	94	6	97	3	95	5
Bloedbanken	87	13	86	14	90	10	88	12	86	14

¹ Part-time werkzaam.

² Full-time werkzaam.

Bron: CBS.

1.6 Tandartsen

1.6.1 Gekwalificeerde en werkzame personen

Tabel 1.6.1.1.: Aantal gekwalificeerde tandartsen¹ naar geslacht vanaf 1991, per 31 december

	1991	1992	1993	1994	1995
Mannen	7.838	7.896	7.961	8.022	6.305
Vrouwen	1.582	1.623	1.663	1.710	1.363
Totaal	9.410	9.519	9.624	9.732	7.668 ²

¹ Aantal bij de Hoofdinspectie voor de Gezondheidszorg geregistreerde tandartsen en inclusief ouder dan 65 jaar.

² Niet vergelijkbaar met voorgaande jaren, zie paragraaf 6.3 in het hoofdrapport.

Bron: IGZ.

Tabel 1.6.1.2.: Aantal in Nederland gevestigde tandartsen van 65 jaar en jonger naar geslacht vanaf 1991, per 31 december

	1991	1992	1993	1994	1995
Mannen	.	5.971	5.980	6.006	5.925
Vrouwen	.	1.239	1.278	1.322	1.333
Totaal	7.377	7.210	7.258	7.328	7.258

Bron: NMT.

1.6.2 Achtergrondkenmerken van werkzame personen

Tabel 1.6.2.1.: Leeftijdsverdeling van in Nederland gevestigde tandartsen van 65 jaar en jonger naar geslacht, per 31 december 1995

Leeftijd	Mannen		Vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
< 25	7	0,1	9	0,7	16	0,2
25-29	179	3,0	153	11,5	332	4,6
30-34	679	11,5	334	25,1	1.013	14,0
35-39	1.168	19,7	297	22,3	1.465	20,2
40-44	1.221	20,6	222	16,7	1.443	19,9
45-49	1.187	20,0	152	11,4	1.339	18,4
50-54	689	11,6	78	5,9	767	10,6
55-59	459	7,7	42	3,2	501	6,9
60-65	336	5,7	46	3,5	382	5,3
Totaal	5.925	100,0	1.333	100,0	7.258	100,0

Bron: NMT.

1.6.3 Opleidingsgegevens

Tabel 1.6.3.1.: Opleidingsgegevens van tandartsen vanaf 1991

	1991	1992	1993	1994	1995
- In opleiding gekomen	139	162	151	153	202
waarvan % vrouw	59%	47%	46%	44%	53%
- Totaal in opleiding	788	861	915	981	1.077
waarvan % vrouw	44%	44%	44%	44%	44%
- Opleiding voltooid	151	117	115	176	103
waarvan % vrouw	31%	37%	37%	39%	43%

Bron: CBS.

1.7 Tandarts-specialisten

1.7.1 Werkzame personen

Tabel 1.7.1.1.: Aantal in Nederland werkzame tandarts-specialisten van 64 jaar en jonger naar specialisme en geslacht, vanaf 1994, per 31 december

	1994						1995					
	Mannen		Vrouwen		Totaal		Mannen		Vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Kaakchirurgen	178	98,3	3	1,7	181	100,0	189	98,4	3	1,6	192	100,0
Orthodontisten	200	80,3	49	19,7	249	100,0	202	79,2	53	20,8	255	100,0
Totaal	378	87,9	51	12,1	430	100,0	391	87,5	56	12,5	447	100,0

Bron: NMT, 1995-1996.

1.7.2 Achtergrondkenmerken van werkzame personen

Tabel 1.7.2.1.: Leeftijdsverdeling van in Nederland werkzame tandarts-specialisten van 64 jaar en jonger naar geslacht, per 31 december 1995

Leeftijd	Mannen		Vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
25-29	-	-	-	-	-	-
30-34	35	9,0	14	25,0	49	11,0
35-39	54	13,8	14	25,0	68	15,2
40-44	71	18,2	13	23,2	84	18,8
45-49	90	23,0	9	16,1	99	22,1
50-54	77	19,7	2	3,6	79	17,7
55-59	43	11,0	2	3,6	45	10,1
60-64	21	5,4	2	3,6	23	5,1
Totaal	391	100,0	56	100,0	447	100,0

Bron: NMT.

1.7.3 Opleidingsgegevens

Tabel 1.7.3.1.: Opleidingsgegevens van tandarts-specialisten vanaf 1991

	1991	1992	1993	1994	1995
- In opleiding gekomen	7	12	11	11	9
waarvan % vrouw	14%	25%	27%	27%	44%
- Totaal in opleiding	36	44	44	42	39
waarvan % vrouw	25%	27%	23%	24%	31%
- Opleiding voltooid	13	10	19	27	7
waarvan % vrouw	15%	.	37%	19%	14%

Bron: NMT.

1.8 Apothekers

1.8.1 Werkzame personen

Tabel 1.8.1.2: Aantal werkzame openbare apothekers¹ en ziekenhuisapothekers naar geslacht vanaf 1991, per 31 december

	1991	1992	1993	1994	1995
- Openbare apothekers ² waarvan % vrouw	1.737 31%	1.843 33%	1.916 34%	1.931 34%	1.981 35%
- Ziekenhuisapothekers ² waarvan % vrouw	298 24%	300 27%	306 29%	317 32%	332 33%
- Totaal waarvan % vrouw	2.035 30%	2.143 32%	2.222 33%	2.248 34%	2.313 35%

¹ Gevestigde apothekers en tweede apothekers.

² Circa 90% is aangesloten bij de KNMP.

Bron: KNMP.

1.8.2 Achtergrondkenmerken van werkzame personen

Tabel 1.8.2.1.: Relatieve leeftijdsverdeling van werkzame openbare apothekers naar geslacht, per 31 december 1995

Leeftijd	Man	Vrouw	Totaal
	%	%	%
< 31	7,4	26,4	14,0
31-40	35,2	37,3	35,9
41-50	37,4	25,9	33,4
51-65	18,7	9,5	15,5
> 65	1,3	0,9	1,2
Totaal	100,0	100,0	100,0
Totaal absoluut	1.514	799	2.313
Totaal %	65%	35%	100%

Bron: KNMP.

1.8.3 Opleidingsgegevens

Tabel 1.8.3.1.: Opleidingsgegevens van apothekers vanaf 1991

	1991	1992	1993	1994	1995
- Aantal eerstejaarsstudenten	251	232	288	354	373
waarvan % vrouw	60%	56%	57%	54%	50%
- Totaal aantal in opleiding	1.332	1.304	1.385	1.564	1.699
waarvan % vrouw	55%	55%	55%	55%	54%
- Opleiding voltooid	143	144	94	132	106
waarvan % vrouw	54%	60%	64%	55%	61%

Bron: KNMP.

1.8.4 Arbeidsmarktpositie

Tabel 1.8.4.1.: Arbeidsmarktpositie van apothekers vanaf 1991, per 31 december

	1991	1992	1993	1994	1995
Werkzoekend totaal	35	40	65	84	80
- waarvan werkloos	28	33	61	55	64

Bron: KNMP.

1.9 Verloskundigen

1.9.1 Gekwalificeerde en werkzame personen

Tabel 1.9.1.1.: Aantal gekwalificeerde verloskundigen¹ naar geslacht vanaf 1991, per 31 december

	1991	1992	1993	1994	1995
Vrouwen	2.958	3.033	3.111	3.201	2.223
Mannen	43	44	45	49	49
Totaal ²	3.001	3.077	3.165	3.250	2.272 ³

¹ Aantal bij de Hoofinspectie voor de Gezondheidszorg geregistreerde verloskundigen.

² Waarvan gemiddeld 30% ouder dan 65 jaar.

³ Niet vergelijkbaar met voorgaande jaren, zie paragraaf 6.3 in het hoofdrapport.

Bron: IGZ.

Tabel 1.9.1.2.: Aantal werkzame verloskundigen naar geslacht vanaf 1991, per 31 december

	1991	1992	1993	1994	1995
Vrouwen	1.129	1.167	1.194	1.235	1.290
Mannen	38	36	40	41	42
Totaal	1.167	1.203	1.234	1.276	1.332

Bron: NIVEL.

Tabel 1.9.1.3.: Aantal nieuw gevestigde verloskundigen (eigen praktijk) en het aantal zelfstandig gevestigde verloskundigen dat de praktijk heeft neergelegd vanaf 1991

	1991	1992	1993	1994	1995
Praktijk begonnen	74	72	75	66	83
Praktijk neergelegd	53	52	45	34	54
Saldo	+21	+20	+30	+32	+29

Bron: NIVEL.

1.9.2 Achtergrondkenmerken van werkzame personen

Tabel 1.9.2.1.: Leeftijdsverdeling van praktiserende verloskundigen naar geslacht, per 31 december 1995

Leeftijd	Mannen		Vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
< 25	-	-	75	5,8	75	5,6
25-29	3	7,1	218	16,9	221	16,6
30-34	12	28,6	306	23,7	318	23,9
35-39	10	23,8	207	16,1	217	16,3
40-44	8	19,0	166	12,9	174	13,1
45-49	6	14,3	141	10,9	147	11,0
50-54	3	7,1	99	7,7	102	7,7
55-59	-	-	51	4,0	51	3,8
60-64	-	-	23	1,8	23	1,7
65-69	-	-	4	0,3	4	0,3
Totaal	42	100,0	1.290	100,0	1.332	100,0

Bron: NIVEL.

Tabel 1.9.2.2.: Aantal werkzame verloskundigen naar functie vanaf 1991, per 31 december

	1991	1992	1993	1994	1995
Eigen praktijk ¹	832	849	875	907	937
Klinisch werkzaam ²	174	179	192	188	185
Vaste waarneemster ³	105	114	114	112	118
Wisselende waarneemster ⁴	56	61	53	69	92
Totaal	1.167	1.203	1.234	1.276	1.332

¹ Verloskundige die een overeenkomst heeft met het ziekenfonds en alleen of in een maatschap een praktijk uitoefent.

² In dienstverband van een ziekenhuis.

³ Een verloskundige - die al dan niet in loondienst - voor onbepaalde tijd bij (een) zelfstandig gevestigde verloskundige(n) werkt.

⁴ Een verloskundige die voor een bepaalde tijd werkzaam is bij (een) zelfstandig gevestigde verloskundige(n), dat wil zeggen freelance of via waarneembureau.

Bron: NIVEL.

Tabel 1.9.2.3.: Aantal zelfstandig gevestigde verloskundigen (in eigen praktijk) naar praktijkvorm vanaf 1991, per 31 december

	1991	1992	1993	1994	1995
Solopraktijk ¹	248	227	212	186	177
Duopraktijk ²	295	271	279	294	285
Groepspraktijk ³	289	351	384	427	475
Totaal	832	849	875	907	937

¹ De praktijk van één zelfstandig gevestigde verloskundige (eventueel met een vaste waarnemer).

² De praktijk van twee geassocieerde zelfstandig gevestigde verloskundigen (eventueel met een vaste waarnemer).

³ De praktijk van drie of meer geassocieerde zelfstandig gevestigde verloskundigen (eventueel met een vaste waarnemer).

Bron: NIVEL.

1.9.3 Opleidingsgegevens

Tabel 1.9.3.1.: Opleidingsgegevens van verloskundigen vanaf 1991

	1991	1992	1993	1994	1995
- Aantal eerstejaarsstudenten	82	60	64	78	86
waarvan % vrouw	98%	98%	97%	99%	100%
- Totaal aantal in opleiding	211	230	255	285	342
waarvan % vrouw	97%	97%	98%	98%	99%
- Opleiding voltooid	52	59	63	67	70
waarvan % vrouw	98%	98%	95%	99%	99%

Bron: CBS.

1.9.4 Arbeidsmarktpositie

Tabel 1.9.4.1.: Relatieve verdeling van werkzaamheden van afgestudeerde verloskundigen per 31 december 1995, vanaf 1985, naar jaar van voltooiing van de opleiding

Afstudeerjaar	eigen praktijk		klinisch werkzaam		vaste waarnemer		nog niet werkzaam ¹		niet meer werkzaam		Totaal ²	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
1985	35	53,0	4	6,1	7	10,6	2	3,0	18	27,3	66	100,0
1986	36	58,1	3	4,8	4	6,5	5	8,1	14	22,6	62	100,0
1987	38	59,4	4	6,3	3	4,7	2	3,1	17	26,6	64	100,0
1988	40	55,6	3	4,2	16	22,2	1	1,4	12	16,7	72	100,0
1989	49	64,5	1	1,3	10	13,2	4	5,3	12	15,8	76	100,0
1990	67	70,5	-	-	4	4,2	13	13,7	11	11,6	95	100,0
1991	52	64,2	4	4,9	8	9,9	10	12,3	7	8,6	81	100,0
1992	53	64,6	9	11,0	5	6,1	6	7,3	9	11,0	82	100,0
1993	43	47,3	19	20,9	7	7,7	17	18,7	5	5,5	91	100,0
1994	48	49,0	18	18,4	4	4,1	25	25,5	3	3,1	98	100,0
1995	36	29,8	21	17,4	7	5,8	57	47,1	-	-	121	100,0
Totaal	497	54,7	86	9,5	75	8,3	142	15,6	108	11,9	908	100,0

¹ Tot deze groep worden ook de wisselende waarnemers gerekend.

² Inclusief uit buitenland (gelijkstelling).

Bron: NIVEL.

2 PARAMEDISCHE BEROEPEN

2.1 Fysiotherapeuten

2.1.1 Gekwalificeerde en werkzame personen

Tabel 2.1.1.1.: Aantal gekwalificeerde fysiotherapeuten¹ naar geslacht vanaf 1991, per 31 december

	1991	1992	1993	1994	1995
Mannen	15.319	15.898	16.485	17.058	16.991
Vrouwen	11.545	11.979	12.370	12.714	12.447
Totaal	26.864	27.877	28.855	29.772	29.438

¹ Aantal bij de Hoofdinspectie voor de Gezondheidszorg geregistreerde fysiotherapeuten.
Bron: IGZ.

Tabel 2.1.1.2.: Extramuraal werkzame fysiotherapeuten¹ en heilgymnasten/masseurs², naar aantal, full-time equivalenten (fte)³ en geslacht vanaf 1990, per 31 december

	1990		1992		1994	
	aantal	fte	aantal	fte	aantal	fte
Fysiotherapeuten						
Mannen	5.571	5.472	5.840	5.860	5.965	5.922
Vrouwen	5.026	3.347	5.382	3.475	5.576	3.529
Totaal	10.597	8.819	11.222	9.335	11.541	9.451
Heilgymnasten/masseurs						
Mannen	56	52	47	39	44	41
Vrouwen	155	91	131	74	116	66
Totaal	211	143	178	113	160	107
Totaal						
Mannen	5.627	5.524	5.887	5.899	6.009	5.963
Vrouwen	5.181	3.348	5.513	3.549	5.692	3.595
Totaal	10.808	8.962	11.400	9.448	11.701	9.558

¹ Fysiotherapeuten, voorzover niet werkzaam in verpleeghuizen, revalidatiecentra en zwakzinnigeninrichtingen, danwel in deze instellingen poliklinische behandelingen verrichten.

² Paramedicus met de titel heilgymnast/masseur die wettelijk bevoegd is het beroep van heilgymnast/masseur uit te oefenen (gericht op bewegings- en massagetherapie).

³ Eenheid van 40 uur fysiotherapie.

Bron: NIVEL.

Tabel 2.1.1.3.: Aantal vrijgevestigde¹ en in loondienst werkzame² fysiotherapeuten (medewerkers) in de eerste lijn en naar geslacht vanaf 1990, per 31 december

	1990		1992		1994	
	abs	%	abs	%	abs	%
Vrijgevestigd						
Mannen	4.445	59,6	4.718	59,5	4.843	59,4
Vrouwen	3.014	40,4	3.211	40,5	3.317	40,6
Totaal	7.459	100,0	7.929	100,0	8.160	100,0
Loondienst						
Mannen	1.182	35,3	1.169	33,7	1.166	32,9
Vrouwen	2.167	64,7	2.302	66,3	2.375	67,1
Totaal	3.349	100,0	3.471	100,0	3.541	100,0
Totaal						
Mannen	5.627	52,1	5.887	51,6	6.009	51,4
Vrouwen	5.181	47,9	5.513	48,4	5.692	48,6
Totaal	10.808	100,0	11.400	100,0	11.701	100,0

¹ Fysiotherapeut in de eerste lijn werkzaam die zich alleen of met één of meerdere collega's zelfstandig heeft gevestigd (ook wel praktijk eigenaar of maatschaphouder genoemd).

² Fysiotherapeut die langdurig in dienst is bij een eigenaar van een praktijk of maatschap. Er is sprake van een arbeidsovereenkomst en de praktijk eigenaar/maatschap draagt sociale lasten voor hem/haar af.

Bron: NIVEL.

2.1.2 Achtergrondkenmerken van werkzame personen

Tabel 2.1.2.1.: Leeftijdsverdeling van (extramuraal) werkzame fysiotherapeuten naar geslacht, per 31 december 1994

Leeftijd	Mannen		Vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
< 30	424	7,1	946	16,7	1.370	11,7
30-34	962	16,0	1.188	20,9	2.150	18,4
35-39	1.580	26,3	1.364	24,0	2.944	25,2
40-44	1.416	23,6	1.022	18,0	2.438	20,9
45-49	957	15,9	603	10,6	1.560	13,4
50-54	392	6,5	338	6,0	730	6,2
55-59	165	2,7	136	2,4	301	2,6
60-64	73	1,2	47	0,8	120	1,0
65-69	14	0,2	16	0,3	30	0,3
> 69	24	0,4	17	0,3	41	0,4
Totaal	6.007	100,0	5.677	100,0	11.684	100,0

Bron: NIVEL.

Tabel 2.1.2.2.: Omvang van de werkweek van fysiotherapeuten naar functie en geslacht, per 31 december 1994 (in procenten)

Aantal uren per week	Eigen praktijk of maatschap			Medewerker in loondienst			Totaal		
	man	vrouw	totaal	man	vrouw	totaal	man	vrouw	totaal
< 9	1,3	3,0	2,0	3,2	4,8	4,3	1,7	3,8	2,7
9-16	2,3	10,0	5,4	4,9	16,9	13,2	2,8	12,9	7,7
17-24	3,0	14,5	7,7	9,7	54,1	38,9	4,3	31,0	17,3
25-32	4,7	51,0	23,5	48,6	14,2	25,6	13,3	35,6	24,2
33-40	23,2	15,7	20,1	27,6	8,4	14,7	24,0	12,6	18,5
> 40	65,5	5,8	41,2	6,0	1,6	3,0	53,9	4,0	29,7
Totaal %	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Absoluut	4.843	3.317	8.160	1.166	2.375	3.541	6.009	5.692	11.701
Gemiddeld aantal uren	41,7	27,4	35,9	31,4	22,2	25,2	39,7	25,3	32,7

Bron: NIVEL.

Tabel 2.1.2.3.: Absoluut en relatief aantal praktijken¹ naar het aantal fysiotherapeuten per praktijk vanaf 1990, per 31 december

Aantal fysiotherapeuten per praktijk	1990		1992		1994	
	abs	%	abs	%	abs	%
1	1.662	40,7	1.792	40,7	1.853	40,5
2	803	19,7	914	20,8	968	21,1
3	565	13,8	609	13,8	629	13,7
4	363	8,9	382	8,7	413	9,0
5	254	6,2	263	6,0	279	6,1
6	145	3,6	158	3,6	167	3,6
7	106	2,6	91	2,1	89	1,9
8	71	1,7	77	1,8	77	1,7
9	29	0,7	40	0,9	32	0,7
10	27	0,7	27	0,6	23	0,5
> 10	55	1,3	47	1,1	48	1,0
Totaal	4.080	100,0	4.400	100,0	4.578	100,0

¹ Een organisatorische eenheid van één of meer praktijkeigenaren die fysiotherapeutische zorg aanbieden, vanuit één of meer adressen, waarvan één adres het hoofdpraktijkadres is.

Bron: NIVEL.

2.1.3 Opleidingsgegevens

Tabel 2.1.3.1.: Opleidingsgegevens van fysiotherapeuten vanaf 1991

	1991	1992	1993	1994	1995
- Aantal eerstejaarsstudenten	1.338	1.228	1.521	1.521	1.585
waarvan % vrouw	41%	617%	59%	56%	56%
- Totaal aantal in opleiding	4.928	4.715	4.765	4.714	4.608
waarvan % vrouw	58%	60%	61%	59%	59%
- Opleiding voltooid	1.169	957	940	987	977
waarvan % vrouw	59%	58%	61%	63%	62%

Bron: CBS.

2.1.4 Arbeidsmarktpositie

Tabel 2.1.4.1.: Arbeidsmarktpositie van fysiotherapeuten *anderhalf jaar na afstuderen* vanaf 1992, per 31 december¹

	1992	1993	1994
Absoluut aantal respondenten	410	363	.
Respons	53%	51%	.
Geslacht			
Man	39%	38%	38%
Vrouw	61%	62%	62%
Duur intrede werkloosheid			
0 maanden	52%	53%	49%
1-3 maanden	29%	27%	30%
4-6 maanden	13%	12%	10%
> 6 maanden	5%	7%	11%
Werkloos			
Ja	18%	18%	13%
Nee	82%	82%	87%
Maatschappelijke positie			
Betaald werk	77%	73%	75%
Studie	7%	8%	9%
Werkzoekend	12%	14%	8%
Dienst	2%	3%	1%
Onbetaald werk	1%	-	-
Andere situatie	1%	2%	6%
Loondienst			
Ja	88%	84%	84%
Nee	12%	16%	16%
Aanstelling			
Vast	67%	67%	60%
Tijdelijk	33%	33%	41%
Arbeidsduur man			
Full-time ²	66%	62%	.
Absoluut aantal uren gemiddeld per week	35,2	.	.
Arbeidsduur vrouw			
Full-time ²	43%	39%	.
Absoluut aantal uren gemiddeld per week	30,5	.	.
Arbeidsduur totaal			
Full-time ²	.	.	45%
Absoluut aantal uren gemiddeld per week	.	.	.
Belangrijkste beroepen werkzaam³			
Fysiotherapeut	96%	93%	95%
Belangrijkste branches werkzaam³			
Fysio-/arbeidstherapeutische praktijk	67%	64%	63%
Algemeen ziekenhuis	10%	6%	12%
Gespecialiseerd ziekenhuis/kliniek/verpleeghuis e.d.	5%	6%	.

¹ Door afrondingsverschillen tellen sommige aantallen niet op tot 100%.² 35 uur of meer in de hoofdfunctie.³ Minimaal aandeel 5%.

Bron: HBO-monitor.

2.1.5 Vacatures

Tabel 2.1.5.1.: Vacaturegegevens van de beroepsgroep fysiotherapeuten¹ vanaf 1991, ultimo september

	1991	1992	1993	1994	1995
Aantal vacatures	200	300	300	200	.
waarvan:					
Vacature > 19 uur	100	200	100	100	.
Advertentie geplaatst	100	200	200	100	.
Gemeld bij arbeidsbureau	100	100	100	100	.
Moeilijk vervulbaar	. ²	100	. ²	. ²	.

¹ Inclusief heilgymnastenmasseurs, bewegings-, arbeids- en bezigheidstherapeuten e.d.

² < 100 of herleidbaar naar bron.

Bron: CBS.

2.2 Ergotherapeuten

2.2.1 Gekwalificeerde en werkzame personen

Tabel 2.2.1.1.: Aantal gekwalificeerde ergotherapeuten¹ naar geslacht vanaf 1991, per 31 december

	1991	1992	1993	1994	1995
Mannen	142	155	191	205	206
Vrouwen	1.904	2.008	2.105	2.208	2.208
Totaal	2.046	2.163	2.296	2.413	2.414

¹ Aantal bij de Hoofdinspectie voor de Gezondheidszorg geregistreerde ergotherapeuten.
Bron: IGZ.

Tabel 2.2.1.2.: Aantal werkzame leden van de NVE en het aantal werkzame ergotherapeuten¹ vanaf 1991, per 31 december

	1991	1992	1993	1994	1995
Werkzame leden NVE	919	958	1.056	1.103	1.032
Aantal werkzame ergotherapeuten	1.313 ¹	1.368 ¹	1.509 ¹	1.576 ¹	1.621 ²
Aandeel vrouwen	.	.	.	.	92,4%

¹ Schatting op basis van een organisatiegraad en beroepsdeelname.

² Registratieproject Ergotherapeuten.

Bron: NVE/NIVEL.

2.2.2 Achtergrondkenmerken van werkzame personen

Tabel 2.2.2.1.: Relatieve verdeling van werkzame ergotherapeuten naar (belangrijkste) werkveld vanaf 1991, per 31 december

	1991	1992	1993 ¹	1994	1995 ¹
	%	%	%	%	%
Intramuraal	80,8	87,3	80,4	73,6	82,6
Extramuraal	7,9	4,6	8,6	11,5	9,7
Onderwijs	5,0	5,4	4,4	5,1	2,3
Overig	6,3	2,7	6,6	9,8	5,4
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

¹ Op basis van meest aantal uren werkzaam.

Bron: WVC/Driessen & Dekker, 1994/NVE/NIVEL.

Tabel 2.2.2.2.: *Relatieve verdeling van het aantal werkzame ergotherapeuten naar belangrijkste werkveld in 1994 en 1995, per 31 december*

	Werkplekken	
	1994 ¹ %	1995 %
Intramuraal		
- verpleeghuis/verzorgingshuis	30,2	34,0
- revalidatiecentrum	21,2	26,7
- ziekenhuis	16,0	13,2
- psychiatrische instelling	3,4	5,8
- instelling verstandelijk gehandicapten	2,9	2,8
Extramuraal		
- vrijgevestigd	3,3	1,8
- dagverblijf/activiteitscentrum	3,0	1,3
- overig	5,3	6,7
Onderwijs		
- scholen (bijzonder onderwijs)	2,8	2,1
- docent opleiding ergotherapie	2,3	0,2
Overig	9,7	5,5
Totaal	100,0	100,0

¹ Leden NVE.

Bron: NVE/NIVEL.

Tabel 2.2.2.3.: *Werkvelden van ergotherapeuten, per 31 december 1995*

	% ergotherapeuten
- verpleeghuis/verzorgingshuis	34,8
- revalidatiecentrum (inclusief kinderrevalidatie)	27,1
- algemeen ziekenhuis	10,3
- academisch ziekenhuis	4,1
- psychiatrische instelling	6,1
- instelling verstandelijk gehandicapten	3,4
- vrijgevestigde praktijk	3,5
- dagverblijf/activiteitscentrum	1,7
- thuiszorg/kruiswerk	1,6
- extramuraal overig (WVG, GGD, ARBO-dienst, RIAGG etc.)	6,3
- scholen (bijzonder onderwijs)	2,4
- opleiding ergotherapie	1,0
Overig	6,9
Totaal*	109,2

* Dit percentage kan groter zijn dan 100%, omdat één ergotherapeut in meerdere werkvelden werkzaam kan zijn.

Bron: NIVEL.

Tabel 2.2.2.4.: Werkplekken¹ van in Nederland werkzame ergotherapeuten, per 31 december 1995

	absoluut	% van totaal
Aantal werkzame ergotherapeuten	1.541 ²	
Werkzaam in:		
- verpleeghuis/verzorgingshuis	582	32,6%
- revalidatiecentrum (inclusief kinderrevalidatie)	435	24,4%
- algemeen ziekenhuis	166	9,3%
- academisch ziekenhuis	66	3,7%
- psychiatrische instelling	100	5,6%
- instelling verstandelijk gehandicapten	58	3,2%
- vrijgevestigde praktijk	55	3,1%
- dagverblijf/activiteitscentrum	34	1,9%
- thuiszorg/kruiswerk	25	1,4%
- extramuraal overig (WVG, GGD, ARBO-dienst, RIAGG etc.)	100	5,6%
- scholen (bijzonder onderwijs)	39	2,2%
- opleiding ergotherapie	16	0,9%
Overig	110	6,1%
Totaal	1.786	100,0%

¹ Inclusief meerdere werkplekken/lokaties binnen één werkveld.² Van 28 ergotherapeuten is de werkplek onbekend.

Bron: NIVEL.

Tabel 2.2.2.5.: Leeftijdsverdeling van werkzame ergotherapeuten per 31 december 1995

Leeftijd	abs	%
< 25	136	8,5
25-29	415	26,1
30-34	402	25,3
35-39	213	13,4
40-44	236	14,8
45-49	136	8,5
50-54	45	2,8
55-59	7	0,4
> 59	1	0,1
Totaal	1.591 ¹	100,0

¹ Van 30 ergotherapeuten is de leeftijd onbekend.

Bron: NIVEL.

Tabel 2.2.2.6.: Gemiddelde omvang van de werkweek van werkzame ergotherapeuten vanaf 1993, per 31 december

Omvang werkweek	1993 ¹		1994 ¹		1995	
	abs ²	%	abs ³	%	abs	%
< 20 uur	184	19,3	189	18,5	211	13,5
≥ 20	769	80,7	832	81,5	1.354	86,5
Totaal	953	100,0	1.021	100,0	1.565 ⁴	100,0

¹ Leden NVE.² Van 103 leden is het aantal uren onbekend.³ Van 82 leden is het aantal uren onbekend.⁴ Gemiddeld 28,5 uren, waarvan 2,4 uren elders gedetacheerd, van 56 ergotherapeuten is het aantal uren onbekend.

Bron: NVE/NIVEL.

Tabel 2.2.2.7.: Gemiddelde omvang van de werkweek¹ van ergotherapeuten, per 31 december 1995

Uren per week	abs	%
< 9	24	1,5
9-16	142	9,1
17-24	390	24,9
25-32	578	36,9
33-40	415	26,5
> 40	16	1,0
Totaal	1.565 ²	100,0

¹ Meerdere werkplekken mogelijk.² Van 56 ergotherapeuten is het aantal uren onbekend.

Bron: NIVEL.

Tabel 2.2.2.8.: Gemiddelde tijdsbesteding van ergotherapeuten verdeeld over intramurale, extramurale en WVG-werkzaamheden en relatieve verdeling van patiënt- en niet-patiëntgebonden activiteiten

Verdeling werkzaamheden	Gemiddeld per week
Intramuraal	21,5 uren
Extramuraal	3,7 uren
WVG-werkzaamheden	3,3 uren
Totaal	28,5 uren
Patiëntgebonden activiteiten ¹	68,4%
Niet-patiëntgebonden activiteiten ²	5,4%
Reistijd ³	26,0%
Totaal	100,0%

¹ Directe en indirecte werkzaamheden.² Voorwaardenscheppende en aanverwante werkzaamheden.³ Ten behoeve van behandeling aan huis c.q. huisbezoek.

Bron: NIVEL.

2.2.3 Opleidingsgegevens

Tabel 2.3.3.1.: Opleidingsgegevens van ergotherapeuten vanaf 1991

	1991	1992	1993	1994	1995
- Aantal eerstejaarsstudenten	184	164	189	303	432
<i>waarvan % vrouw</i>	91%	93%	90%	88%	88%
- Totaal aantal in opleiding	587	575	623	801	1.049
<i>waarvan % vrouw</i>	93%	93%	92%	90%	90%
- Opleiding voltooid	140	115	128	128	164
<i>waarvan % vrouw</i>	94%	94%	95%	91%	92%

Bron: CBS.

2.2.4 Arbeidsmarktsituatie

Tabel 2.2.4.1.: Wensen van werkzame ergotherapeuten om meer dan wel minder uren per week te werken, ultimo 1995

Wens	Aan-deel	Huidige werkduur per week (gemid.)	Gewenste werkduur per week (gem.)
Geen verandering	67,3%	28,3 uren	
Kortere werkweek	18,6%	33,1 uren	26,4 uren
Langere werkweek	14,2%	24,1 uren	30,1 uren
Totaal	100,0%	28,7 uren	28,0 uren

Bron: NIVEL.

Tabel 2.2.4.2.: Vooruitzichten volgens werkzame ergotherapeuten om binnen tien jaar (vóór 2005) het werk al dan niet (definitief) neer te leggen

Plannen voor komende tien jaar	%
Definitief stoppen binnen vijf jaar	5,0
Definitief stoppen binnen tien jaar	0,7
Blijven werken	91,0
Onbekend	3,3
Totaal	100,0

Bron: NIVEL.

Tabel 2.2.4.3.: Arbeidsmarktpositie van ergotherapeuten *anderhalf jaar na afstuderen* vanaf 1992, per 31 december

	1992	1993	1994
Absoluut aantal respondenten	86	80	.
Respons	62%	72%	.
Geslacht			
Man	2%	5%	9%
Vrouw	98%	95%	91%
Duur intrede werkloosheid			
0 maanden	64%	63%	61%
1-3 maanden	35%	36%	32%
4-6 maanden	1%	1%	3%
> 6 maanden	0%	0%	3%
Werkloos			
Ja	4%	1%	-
Nee	96%	99%	100%
Maatschappelijke positie			
Betaald werk	92%	95%	94%
Studie	5%	3%	6%
Werkzoekend	1%	3%	0%
Dienst	0%	0%	0%
Onbetaald werk	1%	0%	0%
Andere situatie	1%	0%	0%
Loondienst			
Ja	99%	97%	90%
Nee	1%	3%	10%
Aanstelling			
Vast	77%	74%	69%
Tijdelijk	23%	26%	31%
Arbeidsduur man			
Full-time ¹	50%	50%	.
Absoluut aantal uren gemiddeld per week	36,0	.	.
Arbeidsduur vrouw			
Full-time ¹	55%	41%	.
Absoluut aantal uren gemiddeld per week	33,2	.	.
Arbeidsduur totaal			
Full-time ¹	.	.	33%
Belangrijkste beroepen werkzaam²			
Ergotherapeut/activiteitenbegeleider/arbeidstherapeut	93%	97%	100%
Belangrijkste branches werkzaam²			
Algemeen ziekenhuis (niet academisch)	21%	18%	7%
Gespecialiseerd ziekenhuis/kliniek/verpleeghuis e.d.	13%	18%	7%
Verpleeghuis algemeen	20%	14%	23%
Verpleeghuis somatisch	11%	10%	13%
Tehuis en dagverblijf gehandicapten	.	5%	.
Multidisciplinaire gezondheidscentra	11%	.	.

¹ 35 uur of meer in de hoofdfunctie.² Minimaal aandeel 5%.

Bron: HBO-monitor.

2.3 Logopedisten

2.3.1 Gekwalificeerde en werkzame personen

Tabel 2.3.1.1.: Aantal gekwalificeerde logopedisten¹ naar geslacht vanaf 1991, per 31 december

	1991	1992	1993	1994	1995
Mannen	422	430	440	447	411
Vrouwen	5.054	5.360	5.640	5.890	6.004
Totaal	5.476	5.790	6.080	6.337	6.415

¹ Aantal bij de Hoofdinspectie voor de Gezondheidszorg geregistreerde logopedisten.
Bron: IGZ.

Tabel 2.3.1.2.: Aantal werkzame leden van de NVLF en het aantal werkzame logopedisten¹ vanaf 1991, per 31 december

	1991	1992	1993	1994	1995
Werkzame leden NVLF	3.263	3.239	3.018	2.870	3.018
Aantal werkzame logopedisten ¹	3.626	3.599	3.471	3.226	3.393 ²

¹ Schatting op basis van organisatiegraad en beroepsdeelname.

² Hiervan heeft 33% een tijdelijke aanstelling.

Bron: NVLF/NIVEL.

Tabel 2.3.1.3.: Logopedisten naar werkveld vanaf 1991, per 31 december

	1991	1992	1993	1994	1995
Extramuraal	1.794	1.842	1.797	1.706	1.779
Intramuraal	752	767	745	701	642
Onderwijs	1.521	1.462	1.492	1.552	1.374
Totaal aantal werkplekken	4.067 ¹	4.071 ¹	4.034 ¹	3.959 ¹	3.795 ¹

¹ Dit aantal correspondeert niet met het aantal werkzamen als gevolg van meerdere werkplekken per logopedist (1991-1995) en meerdere werkplekken per werkveld (1991-1994).

Bron: NVLF.

2.3.2 Achtergrondkenmerken van werkzame personen

Zie ook bron: Raaijmakers & Dekker, 1995 in Rapportage Arbeidsmarkt Zorgsector 1995.

Tabel 2.3.2.1.: Relatieve leeftijdsverdeling van logopedisten naar geslacht, per 31 december 1995

Leeftijd	Mannen	Vrouwen	Totaal
	%	%	%
< 26	2,2	15,5	14,8
26-30	7,1	24,7	23,8
31-35	12,9	18,9	18,6
36-40	12,5	13,7	13,6
41-45	15,2	9,1	9,5
46-50	13,8	8,1	8,4
51-55	13,4	4,2	4,7
56-60	7,6	3,5	3,7
61-65	8,0	1,2	1,5
> 65	7,1	1,0	1,3
Totaal	100,0	100,0	100,0

Bron: NVLF.

Tabel 2.3.2.2.: Gemiddelde omvang van de werkweek van logopedisten naar geslacht, per 31 december 1995

Aantal uren per week	Mannen		Vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
< 5	10	5,8	230	8,1	240	8,0
5- 8	6	3,5	77	2,7	83	2,8
9-16	16	9,2	460	16,2	476	15,8
17-24	15	8,7	625	22,0	640	21,2
25-32	29	16,8	684	24,0	713	23,6
33-40	65	37,6	642	22,6	707	23,4
> 40	32	18,2	127	4,5	159	5,3
Totaal	173	100,0	2.845	100,0	3.018	100,0

Bron: NVLF.

2.3.3 Opleidingsgegevens

Tabel 2.3.3.1.: Opleidingsgegevens van logopedisten vanaf 1991

	1991	1992	1993	1994	1995
- Aantal eerstejaarsstudenten	371	332	347	350	362
waarvan % vrouw	98%	97%	98%	97%	98%
- Totaal aantal in opleiding	1.473	1.361	1.297	1.267	1.190
waarvan % vrouw	97%	97%	98%	98%	98%
- Opleiding voltooid	442	302	304	279	320
waarvan % vrouw	96%	94%	95%	96%	98%

Bron: CBS.

2.3.4 Arbeidsmarktpositie

Tabel 2.3.4.1.: Arbeidsmarktpositie van logopedisten *anderhalf jaar na afstuderen* vanaf 1991, per 31 december

	1991	1992	1993	1994
Absoluut aantal respondenten	.	128	134	.
Respons	67%	55%	67%	.
Geslacht				
Man	3%	4%	1%	3%
Vrouw	97%	96%	99%	97%
Duur intrede werkloosheid				
0 maanden	67%	37%	35%	44%
1-3 maanden	22%	36%	33%	37%
4-6 maanden	6%	16%	14%	10%
> 6 maanden	6%	11%	19%	9%
Werkloos				
Ja	1%	14%	9%	6%
Nee	99%	86%	91%	94%
Maatschappelijke positie				
Betaald werk	90%	76%	78%	77%
Studie	8%	15%	15%	17%
Werkzoekend	1%	9%	5%	5%
Dienst	0%	0%	0%	0%
Onbetaald werk	0%	1%	1%	0%
Andere situatie	1%	0%	2%	2%
Loondienst				
Ja	71%	81%	85%	92%
Nee	29%	19%	15%	8%
Aanstelling				
Vast	65%	56%	57%	64%
Tijdelijk	35%	44%	43%	36%
Arbeidsduur man				
Full-time ¹	100%	67%	100%	.
Absoluut aantal uren (gemiddeld per week)	39.0	30.0	.	.
Arbeidsduur vrouw				
Full-time ¹	33%	36%	16%	.
Absoluut aantal uren (gemiddeld per week)	25.9	27.7	.	.
Arbeidsduur totaal				
Full-time ¹	.	.	.	24%
Belangrijkste beroepen werkzaam²				
Logopedist	89%	89%	84%	90%
Belangrijkste branches werkzaam²				
Logopedische diensten/praktijken e.d.	40%	39%	22%	29%
Speciaal onderwijs	19%	17%	20%	15%
Zwakzinnigeninrichting	.	7%	7%	.
Algemeen ziekenhuis	.	.	6%	8%
Gespecialiseerd ziekenhuis/kliniek e.d.	.	.	5%	.
Verpleeghuizen (voor somatische zieken)	7%	6%	.	.
Medische en verpleegkundige diensten	7%	5%	.	.
Basisonderwijs	6%	.	.	.

¹ 35 uur of meer in de hoofdfunctie.² Minimaal aandeel 5%.

Bron: HBO-Monitor.

Tabel 2.3.4.2.: Arbeidsmarktpositie beroepsgroep logopedisten volgens arbeidsbureaus, ultimo 1995

	Aantal	%
Als werkzoekend ingeschreven logopedisten	501	
- waarvan korter dan 1 jaar ingeschreven	365	73
- waarvan langer dan 1 jaar ingeschreven	136	27
Beschikbaarheid		
- direct en volledig beschikbaar	287	57
- direct maar niet volledig beschikbaar (elders part-time betrekking)	213	43

Bron: NVLF.

2.4 Diëtisten

2.4.1 Gekwalificeerde en werkzame personen

Tabel 2.4.1.1.: Aantal gekwalificeerde diëtisten¹ vanaf 1991, per 31 december

	1991	1992	1993	1994	1995
Aantal gekwalificeerde diëtisten ²	5.150	5.311	5.457	5.586	5.520

¹ Aantal bij de Hoofdinspectie voor de Gezondheidszorg geregistreerde diëtisten.

² Omdat het aandeel mannen 1 à 2% bedraagt, is geen onderscheid gemaakt naar geslacht.

Bron: IGZ.

Tabel 2.4.1.2.: Aantal (werkzame) leden van de NVD en het aantal werkzame diëtisten¹ vanaf 1991, per 31 december

	1991	1992	1993	1994	1995
Leden NVD	1.940	2.109	2.171	1.986	1.935
Werkzame diëtisten ¹	2.150	2.337	2.306	2.201	2.121

¹ Schatting op basis van organisatiegraad en beroepsdeelname.

Bron: GHI/NVD/NIVEL.

2.4.2 Achtergrondkenmerken van werkzame personen

Tabel 2.4.2.1.: Relatieve verdeling van het belangrijkste werkveld van diëtisten (leden NVD) vanaf 1992, per 31 december

	1992	1993	1994	1995
Intramuraal	56,0	56,1	55,9	55,5
Extramuraal	32,6	32,5	32,1	32,6
Industrie	5,4	5,4	5,1	5,3
Onderwijs	3,5	3,4	3,6	3,3
Overig	2,4	2,6	3,3	3,4
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0

Bron: NVD.

Tabel 2.4.2.2.: Achtergrondkenmerken van diëtisten werkzaam in de Nederlandse gezondheidszorg (N=531), medio 1994

	Totaal (N=531)	Ziekenhuis (N=223)	Thuiszorg (N=60)	Verleeghuis (N=131)	Vrijgevestigd (N=73)
Achtergrondkenmerken					
Gemiddelde leeftijd	35,4	35,3	34,3	35,3	36,9
% vrouw	99	98	97	99	100
Gemiddeld aantal jaren werkervaring	11,2	11,4	9,3	11,3	11,8
Gemiddeld aantal uren werkzaam per week	23,9	28,9	26,8	21,5	14,9
Gemiddeld aantal nieuwe patiënten per half jaar	156	236	146	123	33

Bron: Paas & Friele, 1996.

Tabel 2.4.2.3.: Relatieve verdeling van het aantal werkzame diëtisten naar (belangrijkste) werkveld*, medio 1994

Werkveld	%
Ziekenhuis	42
Verpleeghuis	25
Vrijgevestigde praktijk	14
Thuiszorg	11
Overige	8
Totaal	100

* Meest aantal uren werkzaam.

Bron: Paas & Friele, 1996.

Tabel 2.4.2.4.: Relatieve leeftijdsverdeling van werkzame diëtisten, medio 1994

Leeftijd	%
< 25	4
25-29	24
30-34	24
35-39	23
40-44	14
45-49	6
> 49	5
Totaal	100

Bron: Paas & Friele, 1996.

Tabel 2.4.2.5.: Relatieve verdeling van de omvang van de werkweek¹ van diëtisten, medio 1994

Aantal uren per week ¹	%
< 8	13
8-15	15
16-23	30
24-31	18
32-40	24
Totaal	100
Gemiddeld aantal uren per week	23,9

¹ Het betreft het aandeel uren binnen de instelling/praktijk waar men het grootste aantal uren werkzaam is.
Bron: Paas & Friele, 1996.

Tabel 2.4.2.6.: Aantal jaren werkervaring van diëtisten, medio 1994

Werkervaring	Diëtisten	
	abs	%
< 1 jaar	79	9,2
1-3 jaar	141	16,4
4-6 jaar	165	19,1
7-9 jaar	96	11,1
> 9 jaar	382	44,3
Totaal	863	100,0

Bron: Paas & Friele, 1996.

2.4.3 Opleidingsgegevens

Tabel 2.4.3.1.: Opleidingsgegevens van diëtisten vanaf 1991

	1991	1992	1993	1994	1995
- Aantal eerstejaarsstudenten	364	422	431	436	474
waarvan % vrouw	87%	91%	92%	93%	92%
- Totaal aantal in opleiding	1.020	1.036	1.085	1.186	1.264
waarvan % vrouw	92%	92%	92%	92%	92%
- Opleiding voltooid	212	179	169	159	192
waarvan % vrouw	96%	90%	89%	87%	87%

Bron: CBS.

2.4.4 Arbeidsmarktpositie

Tabel 2.4.4.1.: Arbeidsmarktpositie van diëtisten *anderhalf jaar na afstuderen vanaf 1991, per 31 december*

	1991	1992	1993	1994
Absoluut aantal respondenten	.	83	88	.
Respons	70%	62%	59%	.
Geslacht				
Man	3%	3%	2%	4%
Vrouw	97%	97%	98%	96%
Duur intrede werkloosheid				
0 maanden	61%	30%	49%	53%
1-3 maanden	24%	45%	32%	28%
4-6 maanden	9%	19%	6%	7%
> 6 maanden	6%	6%	13%	12%
Werkloos				
Ja	6%	5%	7%	10%
Nee	94%	95%	93%	90%
Maatschappelijke positie				
Betaald werk	79%	74%	76%	66%
Studie	13%	18%	17%	23%
Werkzoekend	6%	5%	3%	4%
Dienst	0%	0%	0%	0%
Onbetaald werk	0%	0%	0%	2%
Andere situatie	2%	3%	3%	5%
Loondienst				
Ja	91%	95%	88%	88%
Nee	9%	5%	12%	12%
Aanstelling				
Vast	61%	53%	60%	54%
Tijdelijk	39%	17%	40%	46%
Arbeidsduur man				
Full-time ¹	50%	100%	100%	.
Absoluut aantal uren (gemiddeld per week)	34.5	36.0	.	.
Arbeidsduur vrouw				
Full-time ¹	53%	57%	51%	.
Absoluut aantal uren (gemiddeld per week)	31.1	33.4	.	.
Arbeidsduur totaal				
Full-time ¹	.	.	.	41%
Belangrijkste beroepen werkzaam²				
Diëtist	50%	48%	45%	50%
Artsenbezoeker	.	7%	12%	7%
Voedingsvoorlichter, -adviseur	.	.	7%	.
Secretar./administratieve functie	7%	18%	.	.
Overige beroepen	.	16%	.	8%
Belangrijkste branches werkzaam²				
Algemeen ziekenhuis (niet academisch)	21%	21%	18%	14%
Academisch ziekenhuis	9%	13%	9%	.
Voedings- en genotmiddelenindustrie algemeen	10%	5%	9%	.
Genees- en verbandmiddelenindustrie	.	.	9%	8%
Diëtisten e.d.	.	5%	6%	.
Detailhandel levensmiddelen algemeen	.	.	5%	.
Verpleeghuis	8%	.	.	39
Overige branches	14%	25%	5%	.

¹ 35 uur of meer in de hoofdfunctie.² Minimaal aandeel 5%.

Bron: HBO-Monitor.

Tabel 2.4.4.2.: Diëtisten naar werkstatus en leeftijd, medio 1994

Leeftijd	Werkzoekend									
	nee		werkloos ¹		uitbreiding ²		andere baan ³		totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
< 26	36	60,0	8	13,3	8	13,3	8	13,3	60	100,0
26-29	177	76,6	11	4,8	27	11,7	16	6,9	231	100,0
30-34	171	82,2	8	3,8	20	9,6	9	4,3	208	100,0
35-39	151	88,1	3	1,8	13	7,6	3	1,8	170	100,0
40-44	96	86,5	5	4,5	8	7,2	2	1,8	111	100,0
45-49	51	86,4	2	3,4	3	5,1	3	5,1	59	100,0
50-54	23	88,5	2	7,7	-	-	1	3,8	26	100,0
55-59	23	85,2	3	11,1	1	3,7	-	-	27	100,0
60-64	11	100,0	-	-	-	-	-	-	11	100,0
> 64	8	100,0	-	-	-	-	-	-	8	100,0
Totaal	747	82,0	42	4,6	80	8,8	42	4,6	911	100,0

¹ Op peildatum werkloos, op zoek naar werk als diëtist.

² Op peildatum werkzaam als diëtist, op zoek naar uitbreiding.

³ Op peildatum andere baan, op zoek naar werk als diëtist.

Bron: Paas & Friele, 1996.

2.5 Mondhygiënisten

2.5.1 Gekwalificeerde en werkzame personen

Tabel 2.5.1.1.: Aantal gekwalificeerde mondhygiënisten¹ naar geslacht vanaf 1991, per 31 december

	1991	1992	1993	1994	1995
Mannen	19	21	22	24	17
Vrouwen	1.386	1.465	1.558	1.580	1.461
Totaal	1.405	1.486	1.580	1.604	1.478 ²

¹ Aantal bij de Hoofdinspectie voor de Gezondheidszorg geregistreerde mondhygiënisten.

² Niet vergelijkbaar met voorgaande jaren, zie paragraaf 6.3 in het hoofdrapport.

Bron: IGZ.

Tabel 2.5.1.2.: Aantal leden van de NVM en het aantal werkzame mondhygiënisten vanaf 1991, medio jaar

	1991	1992	1993	1994	1995
Leden NVM	965	1.001	1.087	1.086	1.150
Aantal werkzame mondhygiënisten ¹	1.135	1.178	1.278	1.278	1.353

¹ Schatting op basis van een organisatiegraad van 85%.

Bron: NVM/NIVEL.

2.5.2 Achtergrondkenmerken van werkzame personen

Tabel 2.5.2.1.: Relatieve leeftijdsverdeling van werkzame mondhygiënisten naar geslacht, per 31 december 1994

Leeftijd	Mannen	Vrouwen	Totaal
	% (N=23)	% (N=930)	% (N=953)
< 25	9,1	13,0	12,9
25-29	22,7	22,4	22,4
30-34	31,8	23,9	24,1
35-39	27,3	21,7	21,9
40-45	9,1	14,8	14,7
> 45	-	4,2	4,1
Totaal	100,0	100,0	100,0

Bron: NVM.

Tabel 2.5.2.2.: Relatieve verdeling van het aantal werkzame mondhygiënisten naar leeftijd en omvang van de werkweek, ultimo 1994

Leeftijd	full-time ¹	part-time ²	Totaal
	% (N=234)	% (N=584)	% (N=818)
< 25	50,0	50,0	100,0
25-29	37,6	62,4	100,0
30-34	27,7	72,3	100,0
35-39	12,3	87,7	100,0
40-44	15,0	85,0	100,0
> 44	22,6	77,4	100,0
Totaal	28,6	71,4	100,0

¹ Full-time = meer dan acht dagdelen per week.

² Part-time = acht dagdelen en minder per week.

Bron: NVM.

Tabel 2.5.2.3.: Relatieve verdeling van het aantal werkzame mondhygiënisten naar werkveld¹ ultimo 1989 en 1993

Sector	1989	1993
	%	%
Extramuraal	78,2	83,4
- tandartspraktijk	54,6	57,8
- praktijk orthodontist	10,0	10,1
- parodontologiepraktijk	.	6,3
- vrije vestiging	5,9	9,2
- overig	7,7	.
Intramuraal	15,7	7,6
- ziekenhuis	10,7	3,0
- gehandicaptenzorg	5,0	4,6
Overig	6,1	9,0
- in opleiding	4,1	3,3
- universiteit	1,3	0,6
- GGD	.	3,1
- overig	0,7	2,0
Totaal¹	100,0	100,0

¹ Mondhygiënisten kunnen op meerdere locaties werkzaam zijn: 35,4% van alle mondhygiënisten werkt op twee locaties; 11,4% op drie of meer locaties.

Bron: NVM.

Tabel 2.5.2.4.: Relatieve verdeling van het aantal mondhygiënisten in loondienst bij tandartsen, ultimo 1995

Geen mondhygiënist	70%
Eén mondhygiënist	24%
Twee mondhygiënisten	5%
Drie mondhygiënisten	1%
Totaal	100%

Bron: NMT.

Tabel 2.5.2.5.: Aantal uren per week dat mondhygiënisten bij tandartsen werkzaam zijn, medio 1995

Aantal uren	Per mondhygiënist	Per praktijk voor alle mondhygiënisten
	%	%
1- 8	40	36
9-16	28	27
17-24	18	12
25-32	8	8
33-40	6	4
41 uur of meer	-	3
Totaal	100	100
Gemiddeld	15.9 uur	20.2 uur

Bron: NMT.

2.5.3 Opleidingsgegevens

Tabel 2.5.3.1.: Opleidingsgegevens van mondhygiënisten vanaf 1991

	1991	1992	1993	1994	1995
- Aantal eerstejaarsstudenten	131	139	145	152	167
waarvan % vrouw	96%	97%	97%	95%	99%
- Totaal in opleiding	224	251	266	374	429
waarvan % vrouw	96%	97%	97%	97%	97%
- Opleiding voltooid	76	80	96	22 ¹	82
waarvan % vrouw	100%	97%	94%	96%	99%

¹ Bezemklas, in 1992 in de opleiding verlengd tot drie jaar.

Bron: VWS.

2.5.4 Vacatures

Tabel 2.5.4.1.: Aantal bij tandartsen nog openstaande vacatures voor mondhygiënisten naar provincie, vanaf 1991¹

	1991	1992	1993	1994	1995
Groningen	-	-	-	1	2
Friesland	2	-	-	4	6
Drenthe	1	1	1	-	1
Overijssel	-	1	-	13	2
Flevoland	-	-	-	-	-
Gelderland	2	3	4	11	10
Utrecht	1	1	7	18	10
Noord-Holland	3	4	5	17	19
Zuid-Holland	15	11	9	18	23
Zeeland	1	1	3	-	2
Noord-Brabant	11	13	7	2	12
Limburg	1	2	3	3	1
Totaal	37	37	39	87	88

¹ De NVM tekent hierbij aan dat vacatures slecht worden afgemeld.
Bron: NVM.

2.6 Oefentherapeuten-Cesar

2.6.1 Gekwalificeerde en werkzame personen

Tabel 2.6.1.1.: Aantal gekwalificeerde oefentherapeuten-Cesar¹ naar geslacht vanaf 1991, per 31 december

	1991	1992	1993	1994	1995
Mannen	59	64	68	70	67
Vrouwen	1.058	1.107	1.152	1.199	1.083
Totaal	1.117	1.171	1.220	1.269	1.150 ²

¹ Aantal bij de Hoofdingspectie voor de Gezondheidszorg geregistreerde oefentherapeuten-Cesar.

² Niet vergelijkbaar met voorgaande jaren, zie paragraaf 6.3 in het hoofdrapport.

Bron: IGZ.

Tabel 2.6.1.2.: Aantal (werkzame) leden VBC naar geslacht en totaal aantal werkzame oefentherapeuten-Cesar vanaf 1991, per 31 december

	1991	1992	1993	1994	1995
Mannen	.	43	40	42	46
Vrouwen	.	700	724	719	742
Totaal	714	743	764	761	788
Aantal werkzamen ¹	744	783	795	793	823

¹ Schatting op basis van organisatiegraad en beroepsdeelname.

Bron: VBC, 1996; NIVEL, 1996.

2.6.2 Achtergrondkenmerken van werkzame personen

Zie ook bron: Zijderduin & Dekker, 1994 in Rapportage Arbeidsmarkt Zorgsector 1995.

Tabel 2.6.2.1.: Relatieve verdeling van werkzame oefentherapeuten-Cesar naar dienstverband vanaf 1991, per 31 december

	1991	1992	1993	1994	1995
	%	%	%	%	%
Particuliere praktijk	87,4	83,7	84,1	85,3	83,8
Algemeen dienstverband ¹	6,2	10,1	10,3	10,5	11,6
Instelling onder CAO-Ziekenhuiswezen	6,4	6,2	5,5	4,2	4,6
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

¹ Bij een collega, onderwijsinstelling of anderszins.

Bron: VBC.

Tabel 2.6.2.2.: Leeftijdsverdeling van werkzame oefentherapeuten-Cesar (leden VBC) naar omvang van de werkweek, medio 1996

Leeftijd	Totaal ¹	
	abs	%
< 25	22	2,9
25-29	138	18,0
30-34	213	27,7
35-39	176	22,9
40-44	111	14,5
45-49	47	6,1
50-54	30	3,9
55-59	19	2,5
60-64	4	0,5
> 64	8	1,0
Totaal	768	100,0

¹ Van vijf leden is de leeftijd onbekend.
Bron: VBC.

2.6.3 Opleidingsgegevens

Tabel 2.6.3.1.: Opleidingsgegevens van oefentherapeuten-Cesar vanaf 1991

	1991	1992	1993	1994	1995
- Instroom ¹	68	74	65	69	66
waarvan % vrouw	90%	85%	95%	86%	86%
- Totaal aantal in opleiding	208	213	211	211	209
waarvan % vrouw	92%	90%	91%	89%	88%
- Opleiding voltooid	55	54	46	52	44
waarvan % vrouw	91%	91%	96%	94%	84%

¹ Exclusief recidivisten.
Bron: Opleiding Oefentherapie-Cesar.

2.7 Oefentherapeuten-Mensendieck

2.7.1 Gekwalificeerde en werkzame personen

Tabel 2.7.1.1.: Aantal gekwalificeerde oefentherapeuten-Mensendieck¹ naar geslacht vanaf 1991, per 31 december

	1991	1992	1993	1994	1995
Mannen	37	39	44	47	50
Vrouwen	1.097	1.144	1.178	1.220	1.041
Totaal	1.134	1.183	1.222	1.267	1.091 ²

¹ Aantal bij de Hoofdingspectie voor de Gezondheidszorg geregistreerde oefentherapeuten-Mensendieck.

² Niet vergelijkbaar met voorgaande jaren, zie paragraaf 6.3 in het hoofdrapport.

Bron: IGZ.

Tabel 2.7.1.2.: Aantal (werkzame) leden NVOM naar geslacht en totaal aantal werkzame oefentherapeuten-Mensendieck vanaf 1991, per 31 december

	1991	1992	1993	1994	1995
Mannen	37	38	39	38	38
Vrouwen	711	730	735	728	708
Totaal	748	768	774	766	746
Aantal werkzamen ¹	831	853	860	851	832

¹ Schatting op basis van organisatiegraad en beroepsdeelname.

Bron: NVOM/NIVEL.

2.7.2 Achtergrondkenmerken van werkzame personen

Zie bron: Zijderduin & Dekker, 1994 in Rapportage Arbeidsmarkt Zorgsector 1995.

2.7.3 Opleidingsgegevens

Tabel 2.7.3.1.: Opleidingsgegevens van oefentherapeuten-Mensendieck vanaf 1991

	1991	1992	1993	1994	1995
- Instroom ¹	63	73	75	74	79
waarvan % vrouw	92%	84%	83%	85%	86%
- Totaal aantal in opleiding	196	200	209	215	224
waarvan % vrouw	88%	86%	84%	86%	86%
- Opleiding voltooid	53	46	39	44	46
waarvan % vrouw	91%	96%	87%	93%	87%

¹ Exclusief recidivisten.

Bron: Opleiding Oefentherapie-Mensendieck.

2.8 Orthoptisten

2.8.1 Gekwalificeerde en werkzame personen

Tabel 2.8.1.1.: Aantal gekwalificeerde orthoptisten¹ naar geslacht vanaf 1991, per 31 december

	1991	1992	1993	1994	1995
Mannen	4	4	4	4	5
Vrouwen	340	354	357	375	341
Totaal	344	358	361	379	346 ²

¹ Aantal bij de Hoofdinspectie voor de Gezondheidszorg geregistreerde orthoptisten.

² Niet vergelijkbaar met voorgaande jaren, zie paragraaf 6.3 in het hoofdrapport.

Bron: IGZ.

Tabel 2.8.1.2.: Aantal (werkzame) orthoptisten (leden NVvO) naar geslacht vanaf 1991, per 31 december

	1991	1992	1993	1994	1995
Mannen	3	3	3	3	3
Vrouwen	255	265	266	265	274
Totaal	258	268	269	268	277

Bron: NVvO, 1996.

2.8.2 Achtergrondkenmerken van werkzame personen

Tabel 2.8.2.1.: Relatieve verdeling van het aantal werkzame orthoptisten naar werkveld¹, ultimo 1994

Werkveld	% ¹
Algemeen ziekenhuis	62,9
Academisch ziekenhuis	17,7
Particuliere praktijk	19,4
V.O.V./Kruiswerk	3,2
Overig	6,5

Het totaal-percentages is hoger dan 100% omdat orthoptisten meer dan één werkplek kunnen hebben.
Bron: NVvO.

Tabel 2.8.2.2.: Relatieve verdeling van de omvang van de werkweek van orthoptisten, werkzaam in de oogheeskundige praktijk c.q. orthoptische afdeling, ultimo 1994

Aantal uren per week	Totaal	Als orthoptist
	%	%
< 8	5,6	10,5
8-15	17,0	25,0
16-23	22,6	25,8
24-31	14,5	15,3
32-39	22,6	16,9
> 39	17,7	6,5
Totaal	100,0	100,0

Bron: NVvO.

Tabel 2.8.2.3.: Relatieve verdeling van het aantal orthoptisten werkzaam per afdeling/praktijk, ultimo 1994

Aantal orthoptisten	%
1	37,1
2	26,6
3	12,9
> 3	20,2
onbekend	3,2
Totaal	100,0

Bron: NVvO.

2.8.3 Opleidingsgegevens

Tabel 2.8.3.1: Opleidingsgegevens van orthoptisten vanaf 1991

	1991	1992	1993	1994	1995
- Instroom ¹	25	25	25	27	26
waarvan % vrouw	100%	96%	92%	100%	96%
- Totaal aantal in opleiding	41	52	65	72	73
waarvan % vrouw	100%	98%	93%	100%	97%
- Opleiding voltooid	10	13	3 ²	18	11
waarvan % vrouw	100%	100%	100%	100%	100%

¹ Exclusief recidivisten.

² Bezemklas, in 1991 is de opleiding verlengd tot drie jaar.

Bron: Hogeschool van Utrecht.

2.9 Podotherapeuten

2.9.1 Gekwalificeerde en werkzame personen

Tabel 2.9.1.1.: Aantal gekwalificeerde podotherapeuten¹ naar geslacht vanaf 1991, per 31 december

	1991	1992	1993	1994	1995
Mannen	46	51	63	68	71
Vrouwen	137	148	168	184	196
Totaal	183	199	231	252	267

¹ Aantal bij de Hoofdingspectie voor de Gezondheidszorg geregistreeerde podotherapeuten.
Bron: IGZ.

Tabel 2.9.1.2.: Aantal podotherapeuten (leden NVvP) naar geslacht vanaf 1991, per 31 december

	1991	1992	1993	1994	1995
Mannen	36	40	52	59	67
Vrouwen	102	116	132	151	171
Totaal	138	156	184	210	238
Aantal werkzame podotherapeuten ¹	150	170	200	228	259

¹ Schatting op basis van organisatiegraad en beroepsdeelname.
Bron: NVvP/NIVEL.

2.9.2 Achtergrondkenmerken van werkzame personen

Zie ook bron: Zuiderduin & Dekker, 1994 in Rapportage Arbeidsmarkt Zorgsector 1995.

Tabel 2.9.2.1.: Absolute en relatieve verdeling van het aantal werkzame podotherapeuten naar werkplek¹, per 31 december 1995

Werkveld	Podotherapeuten ¹	
	absoluut	%
Praktijk voor podotherapie	249	80%
Ziekenhuis	33	11%
Gezondheidscentrum	12	4%
Overig	16	5%
Totaal	310	100,0

¹ Men kan op meerdere plekken werkzaam zijn.
Bron: NVvP.

2.9.3 Opleidingsgegevens

Tabel 2.9.3.1.: Opleidingsgegevens van podotherapeuten vanaf 1991

	1991	1992	1993	1994	1995
- Aantal eerstejaarsstudenten	35	37	43	36	40
waarvan % vrouw	81%	69%	74%	70%	75%
- Totaal in opleiding	86	98	104	97	97
waarvan % vrouw	73%	74%	75%	76%	72%
- Opleiding voltooid	15	17	28	20	30
waarvan % vrouw	90%	79%	68%	40%	73%

Bron: Opleiding Podotherapie/VWS.

2.10 Radiologisch laboranten

2.10.1 Gekwalificeerde en werkzame personen

Tabel 2.10.1.1.: Aantal gekwalificeerde radiologisch laboranten¹ vanaf 1991, per 31 december

	1991	1992	1993	1994	1995
Radiodiagnostisch laborant					
- mannen	1.222	1.294	1.360	1.435	1.461
- vrouwen	5.422	5.604	5.783	6.010	6.096
Subtotaal	6.644	6.898	7.143	7.445	7.557
Radiotherapeutisch laborant					
- mannen	312	327	356	381	405
- vrouwen	1.080	1.115	1.163	1.247	1.294
Subtotaal	1.392	1.442	1.519	1.628	1.699
Totaal	8.036	8.340	8.662	9.072	9.256

¹ Aantal bij de Hoofdinspectie voor de Gezondheidszorg geregistreerde radiologisch laboranten.
Bron: VWS.

Tabel 2.10.1.2.: Radiologisch personeel in 1992 (september) en 1996 (januari)

RADIODIAGNOSTIEK	1992	1996
Aantal gediplomeerden	3.026	3.494
Aantal fte	2.440	2.804
Aantal leerlingen werkzaam	776	491
Totaal aantal fte	3.057	3.200
RADIOTHERAPIE	1992	1996
Aantal gediplomeerden	535	687
Aantal fte	441	566
Aantal leerlingen werkzaam	164	87
Totaal aantal fte	585	626

Bron: NZi/NZF.

2.10.2 Opleidingsgegevens

Tabel 2.10.2.1.: Opleidingsgegevens van radiologisch laboranten vanaf 1991

INSTROOM LEERLINGEN	1991	1992	1993	1994	1995
Radiodiagnostiek	302	252	211	136	145
Radiotherapie	80	74	40	31	27
MBRT	142	154	164	192	
GEDIPLOMEERDEN	1991	1992	1993	1994	1995
Radiodiagnostiek	252	253	197	236	179
Radiotherapie	49	49	59	51	41
MBRT	.	.	53	66	63

Bron: RBRL/MBRT.

2.10.3 Vacatures

Tabel 2.10.3.1.: Aantal vacatures radiologisch personeel, in 1992 (september) en 1996 (januari)

	Vacatures	
	1992	1996
Radiodiagnostiek	99	50
Radiotherapie	58	21
Totaal	157	71

Bron: NZi.

3 VERPLEGENDE EN VERZORGENDE BEROEPEN

3.1 Gekwalificeerde en werkzame personen

Tabel 3.1.1.: Aantal gekwalificeerde verpleegkundigen¹ naar opleidingstak vanaf 1991, per 31 december

Opleidingstak	1991	1992	1993	1994	1995
A	124.653	127.957	130.991	133.764	.
B	33.646	34.364	35.019	35.619	.
Z	25.870	27.094	28.158	29.315	.
HBOV	12.241	14.168	15.841	17.717	.
MBOV ²	4.269	4.345	4.378	4.435	.
MDGO/VP	2.243	2.831	3.593	4.479	.
ZV ³	44.802	48.241	51.820	55.044	.
Totaal	247.724	259.000	269.800	280.373	.

¹ Aantal bij de Hoofdinspectie voor de Gezondheidszorg geregistreerde verpleegkundigen.

² Groei uitsluitend erkenning buitenlands diploma.

³ Register Ziekenverzorgenden deels nog niet geautomatiseerd.

Bron: IGZ.

Tabel 3.1.2.: Het aantal werkzame personen in verplegende en verzorgende beroepen in instellingen vanaf 1990, per 31 december¹

	1990	1991	1992	1993	1994
Verpleging en verzorging in:					
Ziekenhuis	58.300	61.503	64.364	65.828	66.920
Psychiatrie	14.338	15.155	16.189	17.203	17.234
Zwakzinnigeninrichting	22.003	23.695	25.174	26.924	28.505
Zintuiglijk gehandicapten	667	668	719	751	778
MKD/MKT	1.537	1.555	1.720	1.912	1.859
Verpleeghuizen	39.188	42.134	45.202	47.556	49.572
Bejaardenoorden ²	44.184	46.844	45.351	45.563	45.568
Totaal intramuraal	180.217	191.554	198.719	205.737	210.436
Thuiszorg ³ :					
Verpleegkundigen	9.394	9.877	9.766	10.372	11.204
Ziekenverzorgenden	2.219	2.686	2.933	3.093	3.201
Kraamverzorgenden	5.299	5.339	5.202	5.771	4.937
Gezinverzorging:					
Totaal	100.800	101.200	101.000	106.174	107.823
waarvan:					
leidinggevend	.	.	.	3.847	3.377
verzorgende E	.	.	.	1.171	1.322
D	.	.	.	.	5.110
C	.	.	.	15.433	11.954
B	.	.	.	.	15.470
A	.	.	.	48.258	31.126
Alpha-hulpen	.	.	.	37.465	39.464
Overig extramuraal werkende verpleegkundigen	3.980	3.684	3.726	3.814	4.418 ⁴
Totaal	301.909	314.340	321.349	334.962	342.049

¹ Dat wil zeggen exclusief vrije beroepsuitoefening.

² Einde jaar.

³ Vanaf 1993 andere statistische opzet; tot 1993 einde jaarcijfers.

⁴ Toename als gevolg van nieuwe arbodiensten.

Bron: NZI/CBS.

VERPLEGENDE EN VERZORGENDE BEROEPEN

Tabel 3.1.3.: Aantal *fte* van werkzame verplegenden en verzorgenden in instellingen vanaf 1990, jaargemiddelde¹

	1990	1991	1992	1993	1994
Verpleging en verzorging in:					
Ziekenhuis	44.428	45.564	47.171	47.753	47.371
Psychiatrie	11.378	11.712	12.362	12.842	13.034
Zwakzinnigeninrichting	16.779	17.464	18.338	18.911	19.486
Zintuiglijk gehandicapten	559	547	579	576	583
MKD/MKT	1.181	1.164	1.248	1.328	1.291
Verpleeghuizen	27.719	28.427	29.621	31.028	31.765
Bejaardenoord ²	30.237	30.567	29.901	29.597	28.810
Totaal intramuraal	132.281	135.445	139.220	142.035	142.340
Thuiszorg ³ :					
Verpleegkundigen	6.517	6.418	6.089	5.976	6.218
Ziekenverzorgenden	1.570	1.760	1.854	1.893	1.891
Kraamverzorgenden	4.591	4.601	4.401	4.333	4.413
Gezinsverzorging:					
Totaal	.	.	.	37.885	36.097
waarvan:					
- leidinggevend	.	.	.	2.745	2.412
- verzorgende E	.	.	.	894	851
- verzorgende D	.	.	.	[	2523
- verzorgende C	.	.	.	[	9.048
- verzorgende B	.	.	.	[	6.442
- thuishulp A	.	.	.	[	7.301
- alpha-hulpen	.	.	.	[	20.505
	.	.	.	4.693	11.565
	.	.	.		5.003
Overig extramuraal werkende verpleegkundigen	3.111	3.309	3.066	3.092	3.636 ⁴
Totaal	.	.	.	195.214	194.540

¹ Dat wil zeggen exclusief vrije beroepsuitoefening.

² Einde jaar.

³ Vanaf 1993 andere statistische opzet; tot 1993 einde jaarcijfers.

⁴ Toename als gevolg van nieuwe arbodiensten.

Bron: NZI/CBS.

VERPLEGENDE EN VERZORGENDE BEROEPEN

Tabel 3.1.4.: Aantal werkzame personen verplegend-, opvoedkundig- en verzorgend personeel naar RBA-regio en sector in instellingen, per 31 december 1994

RBA-regio	ZH ¹	PZ ²	ZW ³	VH ⁴	Totaal intra- muraal ⁵	VZ ⁶	TZ ⁷	Totaal
Groningen	3.588	392	588	2.224	6.882	1.920	5.155	13.957
Friesland	2.416	379	1.168	2.466	6.490	2.090	6.223	14.803
Drenthe	1.507	1.300	1.465	1.746	6.038	1.323	4.458	11.819
IJssel-Vecht	1.608	-	396	954	2.975	1.023	2.847	6.845
Twente	2.421	265	892	1.962	5.641	1.633	5.282	12.556
Midden-IJssel	901	877	220	887	2.885	687	1.782	5.354
Veluwe	1.864	1.023	3.355	1.939	8.202	1.698	5.026	14.926
Arnhem/O.-Gelderland	2.343	754	802	1.923	5.949	1.976	6.317	14.242
Nijmegen/Rivierenland	3.082	298	1.926	1.380	6.779	1.229	3.769	11.777
Flevoland	724	-	305	351	1.463	365	1.711	3.539
Oost-Utrecht	1.560	1.542	2.746	1.655	7.686	1.774	4.042	13.502
West-Utrecht	4.814	372	153	1.585	6.951	1.354	4.560	12.865
Gooi/Vecht	1.070	86	87	1.106	2.375	1.055	2.303	5.733
Noord-Holland Noord	1.985	399	1.341	1.250	5.027	1.755	4.622	11.404
Amsterdam	5.936	997	644	3.349	10.927	3.097	8.779	22.803
Kennermerland	3.049	981	780	2.099	6.965	2.038	9.875	18.878
Rijnstreek	2.850	796	2.284	2.077	8.007	1.851	5.655	15.513
Den Haag/Delft	3.259	1.518	1.015	3.863	9.861	2.985	8.781	21.627
Drechtsteden	1.499	197	355	1.094	3.145	999	2.718	6.862
Rijnmond	5.926	914	617	4.467	12.078	3.517	11.366	26.961
Zeeland	1.102	168	750	1.375	3.470	1.311	3.405	8.186
Westnoord-Brabant	771	289	288	470	1.818	635	1.761	4.214
Breda	1.730	299	581	997	3.792	1.143	3.139	8.074
Midden-Brabant	1.570	272	1.233	963	4.038	1.347	3.206	8.591
Noordoost-Brabant	1.963	1.092	1.222	1.876	6.540	1.519	4.310	12.369
Zuidoost-Brabant	3.038	486	1.280	2.156	7.106	1.853	4.994	13.953
Noordmidden-Limburg	1.461	795	1.303	1.365	5.002	1.292	3.813	10.107
Zuid-Limburg	3.355	516	877	1.980	6.875	2.099	5.274	14.248
Nederland	67.392	17.007	28.673	49.559	164.967	45.568	135.175	345.710

¹ Ziekenhuizen.

² Psychiatrisch ziekenhuizen.

³ Intramurale gehandicaptenzorg.

⁴ Verpleeghuizen.

⁵ ZH + PZ + ZW + VH inclusief MKT, MKD en instellingen voor zintuiglijk gehandicapten.

⁶ Verzorgingshuizen.

⁷ Thuiszorg.

Bron: NZI.

3.2 Opleidingsgegevens

3.2.1 Verpleegkundig onderwijs

Tabel 3.2.1.1.: De instroom in het verpleegkundig onderwijs vanaf 1991

	1991	1992	1993	1994	1995 ¹
Verpleegkundige-A	3.599	3.332	2.784	2.005	.
Verpleegkundige-B	1.214	1.138	1.063	850	487
Verpleegkundige-Z	1.728	1.721	1.561	1.119	.
Ziekenverzorgenden	5.340	5.061	4.471	3.392	.
Totaal in-service	11.881	11.252	9.879	7.366	.
HBO-V (voltijd)	2.436	2.427	2.616	2.624	2.519
MDGO-VP	1.541	1.499	1.709	1.574	1.672
Totaal dagonderwijs	3.977	3.926	4.325	4.198	4.191
Totaal	15.858	15.178	14.204	11.564	.

¹ Voorlopige cijfers.
Bron: VWS/OCW/NZi.

Tabel 3.2.1.2.: Het aantal diplomabehalers in het verpleegkundig onderwijs vanaf 1990

	1990	1991	1992	1993	1994
Verpleegkundige-A	3.705	3.516	3.307	3.040	2.651
Verpleegkundige-B	629	769	718	655	606
Verpleegkundige-Z	1.324	1.212	1.226	1.063	1.098
Ziekenverzorgenden	3.749	3.466	3.451	3.571	3.209
Totaal in-service	9.407	8.963	8.702	8.329	7.564
HBO-V (voltijd)	1.431	1.813	1.882	1.683	1.708
MDGO-VP ¹	578	591	563	762	883
Totaal dagonderwijs	2.009	2.404	2.445	2.445	2.591
Totaal	11.416	11.367	11.147	10.774	10.155

¹ De cijfers kunnen enkele MBO-V's bevatten; de instroom in deze opleiding is vanaf 1987 beëindigd.
Bron: VWS/OCW/NZi.

Tabel 3.2.1.3.: Het totaal aantal leerlingen in het verpleegkundig onderwijs vanaf 1990

	1990	1991	1992	1993	1994
Verpleegkundige-A	12.271	11.907	11.339	10.731	9.782
Verpleegkundige-B	2.608	2.766	2.612	2.546	2.437
Verpleegkundige-Z	4.566	4.117	4.150	4.214	3.988
Ziekenverzorgenden	8.427	8.203	8.112	7.676	7.612
Totaal in-service	27.872	26.993	26.213	25.167	23.819
HBO-V (voltijd)	8.177	8.210	7.971	8.024	8.265
MDGO-VP	2.793	3.487	3.735	4.102	4.168
Totaal dagonderwijs	10.970	11.796	11.706	12.126	12.433
Totaal	38.842	38.690	37.919	37.293	36.252

Bron: NZi/OCW, NZi.

3.2.2 Verzorgend onderwijs

Tabel 3.2.2.1.: De instroom in het verzorgend onderwijs vanaf 1991

	1991	1992	1993	1994	1995
OVDB:					
Bejaardenverzorgenden	1.622	1.543	1.346	1.181	1.220
Bejaardenhelpenden	566	497	427	467	393
Gezinsverzorgenden	1.080	1.028	992	432	318
Gezinshelpenden	467	355	204	125	67
Kraamverzorgenden	170	105	102	57	82
Verzorgingsassistenten/zorgassistent	1.187	988	740	225	207
Totaal leerlingstelsel	5.092	4.516	3.811	2.487	2.287
MDGO-Vz lang	4.692	4.340	3.974	3.998	3.795
MDGO-Vz kort	1.568	1.893	2.376	2.509	2.638
Totaal	11.352	10.749	10.161	8.994	8.720

Bron: OVDB/CBS/NZi.

VERPLEGENDE EN VERZORGENDE BEROEPEN

Tabel 3.2.2.2.: De gediplomeerden in het verzorgend onderwijs vanaf 1991

	1991	1992	1993	1994	1995
OVDB:					
Bejaardenverzorgenden	.	.	1.246	1.182	954
Bejaardenhelpenden	.	.	321	279	256
Gezinsverzorgenden	725	854	893	876	802
Gezinshelpenden	384	322	325	255	157
Kraamverzorgenden	.	.	131	68	73
Verzorgingsassistenten	.	.	678	547	435
Totaal leerlingstelsel	.	.	3.593	3.207	2.677
MDGO-Vz	3.273	3.246	3.120	4.329 ¹	4.367 ¹
Totaal	.	.	6.713	7.536	7.044

¹ Inschatting MDGO-Vz kort (± 1.400).

Bron: Bewerking gegevens OVDB/CBS, NZi.

Tabel 3.2.2.3.: Het totaal aantal leerlingen in het verzorgend onderwijs vanaf 1991

	1991	1992	1993	1994	1995
OVDB:					
Bejaardenverzorgenden	2.651	2.734	2.493	2.150	2.039
Bejaardenhelpenden	774	674	572	600	534
Gezinsverzorgenden	1.928	1.915	1.830	1.216	662
Gezinshelpenden	634	546	330	254	114
Kraamverzorgenden	272	228	168	132	123
Verzorgingsassistenten	1.601	1.298	992	262	184
Totaal leerlingstelsel	7.860	7.395	6.385	4.614	3.656
MDGO-Vz lang	12.096	11.665	11.115	10.814	10.524
MDGO-Vz kort	2.782	3.287	4.001	4.402	4.510
Totaal	22.738	22.347	21.501	19.830	18.690

Bron: OVDB/CBS, NZi.

3.3 Arbeidsmarktpositie

Tabel 3.3.1.: Arbeidsmarktpositie van afgestudeerde verpleegkundigen (voltijd/deeltijd) anderhalf jaar na afstuderen vanaf 1991, per 31 december

	1991	1992	1993	1994		
	verpleeg- kundigen (voltijd)	verpleeg- kundigen (voltijd)	verpleeg- kundigen (deeltijd)	verpleeg- kundigen (voltijd)	verpleeg- kundigen (deeltijd)	verpleeg- kundigen (deeltijd)
Absoluut aantal respondenten	.	605	53	636	51	.
Respons	74%	65%	58%	60%	54%	.
Geslacht						
Man	13%	14%	2%	16%	20%	11%
Vrouw	87%	86%	98%	84%	80%	89%
Duur intrede werkloosheid						
0 maanden	84%	74%	89%	66%	84%	60%
1-3 maanden	15%	23%	9%	27%	12%	30%
4-6 mnd.	1%	2%	2%	5%	-	8%
> 6 maanden	-	1%	-	2%	4%	2%
Werkloos						
Ja	1%	3%	-	6%	2%	4%
Nee	99%	97%	100%	94%	98%	96%
Maatschappelijke positie						
Betaald werk	92%	84%	89%	78%	94%	79%
Studie	3%	10%	-	14%	-	14%
Werkzoekend	1%	2%	2%	4%	4%	1%
Dienst	1%	1%	-	1%	-	-
Onbetaald werk	-	-	-	-	-	1%
Andere situatie	3%	2%	9%	2%	2%	5%
Loondienst						
Ja	93%	97%	100%	89%	93%	87%
Nee	7%	3%	-	11%	7%	13%
Aanstelling						
Vast	79%	84%	93%	79%	79%	71%
Tijdelijk	21%	16%	7%	21%	21%	29%
Arbeidsduur man						
Full-time ¹	67%	67%	.	65%	70%	.
Absoluut aantal uren gemiddeld per week	35,4	36,2	.	.	.	.
Arbeidsduur vrouw						
Full-time ¹	67%	64%	.	62%	16%	.
Absoluut aantal uren gemiddeld per week	34,7	35,2	.	.	.	.
Arbeidsduur totaal						
Full-time ¹	.	.	.	.	.	53%
Belangrijkste beroepen werkzaam²						
Verpleegkundige	66%	74%	10%	73%	35%	41%
Wijk/schoolverpleegkundige	19%	15%	55%	14%	28%	13%
Zieken/zwakzinnigenverzorgers	6%	.	.	.	5%	14%
Docent kraamcentrum	.	.	23%	.	5%	.
Hoofdverpleegkundige	.	.	8%	.	7%	8%
Hoofdverpleegkundige/verz. dienst	.	.	.	.	9%	.

¹ 35 uur of meer in de hoofdfunctie.

² Minimaal aandeel 5%.

Bron: HBO-Monitor.

VERPLEGENDE EN VERZORGENDE BEROEPEN

Tabel 3.3.2.: Arbeidsmarktpositie van afgestudeerde verpleegkundigen maatschappelijke gezondheidszorg¹ (voltijd/deeltijd) anderhalf jaar na afstuderen vanaf 1991, per 31 december

	1991	1992	1993	1994		
	verpleeg- kundigen (voltijd)	verpleeg- kundigen (voltijd)	verpleeg- kundigen (deeltijd)	verpleeg- kundigen (voltijd)	verpleeg- kundigen (deeltijd)	verpleeg- kundigen (deeltijd)
Absoluut aantal respondenten	118	89	24	158	58	.
Respons	57%	47%	100%	63%	67%	.
Geslacht						
Man	11%	17%	13%	10%	21%	18%
Vrouw	89%	83%	87%	90%	79%	84%
Duur intrede werkloosheid						
0 maanden	89%	79%	91%	69%	89%	72%
1-3 maanden	9%	16%	9%	23%	5%	9%
4-6 maanden	1%	2%	-	6%	-	6%
> 6 maanden	1%	2%	-	2%	6%	12%
Werkloos						
Ja	1%	4%	-	2%	2%	3%
Nee	99%	96%	100%	98%	98%	97%
Maatschappelijke positie						
Betaald werk	96%	88%	83%	84%	100%	82%
Studie	2%	4%	-	11%	-	9%
Werkzoekend	2%	4%	9%	4%	-	6%
Dienst	-	-	-	-	-	-
Onbetaald werk	-	-	-	-	-	-
Andere situatie	1%	4%	9%	1%	-	9%
Loondienst						
Ja	95%	96%	100%	89%	94%	96%
Nee	5%	4%	-	11%	6%	4%
Aanstelling						
Vast	80%	78%	89%	69%	88%	80%
Tijdelijk	20%	22%	11%	31%	12%	20%
Arbeidsduur man						
Full-time ²	54%	63%	.	42%	33%	.
Absoluut aantal uren gemiddeld per week	34,5	35,0	.	.	.	.
Arbeidsduur vrouw						
Full-time ²	34%	31%	.	42%	13%	.
Absoluut aantal uren gemiddeld per week	30,1	30,7	.	.	.	.
Arbeidsduur totaal						
Full-time ²	.	.	.	.	35%	17%
Belangrijkste beroepen werkzaam³						
Verpleegkundige	15%	32%	37%	49%	19%	11%
Wijk/schoolverpleegkundige	63%	51%	47%	25%	46%	22%
Docent kraamcentrum	6%	7%	11%	.	.	.
Medisch, psycholoog, maatschappelijk werker	.	.	.	9%	19%	.
Hoofdverpleegkundige	.	.	8%	.	9%	.

¹ Opleidingsterreinen zijn preventieve zorg, curatieve zorg en jeugdgezondheidszorg.

² 35 uur of meer in de hoofdfunctie.

³ Minimaal aandeel 5%.

Bron: HBO-Monitor.

Tabel 3.3.3.: Arbeidsmarktpositie van afgestudeerde verpleegkundigen met vrijstelling¹ (voltijd/deeltijd) en van het kader gezondheidszorg² (voltijd/deeltijd) anderhalf jaar na afstuderen vanaf 1991, per 31 december

	1991		1992		1993	1994
	verpleeg- kundigen (vrijst.)	verpleeg- kundigen (kader)	verpleeg- kundigen (vrijst.)	verpleeg- kundigen (kader)	verpleeg- kundigen (kader)	verpleeg- kundigen (kader)
Absoluut aantal respondenten	105	209	87	233	166	.
Respons	66%	53%	54%	53%	57%	.
Geslacht						
Man	19%	39%	17%	37%	38%	36%
Vrouw	81%	61%	83%	63%	62%	64%
Duur intrede werkloosheid						
0 maanden	93%	100%	86%	99%	97%	99%
1-3 maanden	5%	-	9%	-	1%	1%
4-6 maanden	1%	-	4%	-	2%	-
> 6 maanden	1%	-	1%	-	1%	-
Werkloos						
Ja	2%	-	-	-	3%	-
Nee	98%	100%	100%	100%	97%	100%
Maatschappelijke positie						
Betaald werk	92%	98%	89%	98%	95%	98%
Studie	4%	1%	7%	-	1%	-
Werkzoekend	1%	-	-	-	1%	-
Dienst	1%	-	-	-	-	-
Onbetaald werk	1%	-	1%	-	-	-
Andere situatie	1%	1%	2%	1%	3%	2%
Loondienst						
Ja	95%	98%	100%	100%	99%	98%
Nee	5%	2%	-	-	1%	2%
Aanstelling						
Vast	81%	95%	80%	96%	96%	97%
Tijdelijk	19%	5%	20%	4%	4%	3%
Arbeidsduur man						
Full-time ³	44%	93%	69%	91%	84%	.
Absoluut aantal uren gemiddeld per week	35,1	38,4	36,5	38,2	.	.
Arbeidsduur vrouw						
Full-time ³	42%	66%	59%	60%	49%	.
Absoluut aantal uren gemiddeld per week	31,7	35,0	35,0	34,5	.	.
Arbeidsduur totaal						
Full-time ³	.	.	.	.	.	69%
Belangrijkste beroepen werkzaam⁴						
Verpleegkundige (zkhs)	46%	26%	65%	28%	31%	20%
Vrijk/schoolverpleegkundige	34%	9%	25%	6%	.	.
Zieken/zwakzinnigenverzorger	.	6%	.	.	6%	7%
Hoofdverpleegkundige/verz. dienst	.	6%	6%	15%	17%	15%
Hoofdverpleegkundige	5%	41%	.	37%	33%	28%

¹ Vrijstelling op basis van gevolgde inservice opleiding.

² Opleiding voor leidinggevende functies in de gezondheidszorg.

³ 35 uur of meer in de hoofdfunctie.

⁴ Minimaal aandeel 5%.

Bron: HBO-Monitor

VERPLEGENDE EN VERZORGENDE BEROEPEN

Tabel 3.3.4.: Arbeidsmarktpositie van afgestudeerde MDGO'ers in de richting verpleging en verzorging anderhalf jaar na afstuderen vanaf 1992, per 31 december

	1992		1993		1994	
	verzorging	verpleging	verzorging	verpleging	verzorging	verpleging
Aantal respondenten (absoluut)	508	94	381	81	202	28
Geslacht						
Man	1%	8%	1%	6%	1%	9%
Vrouw	99%	92%	99%	94%	99%	91%
Etniciteit						
Nederlands	99%	98%	99%	99%	98%	98%
Niet-Nederlands	1%	2%	1%	1%	2%	2%
Duur intrede werkloosheid						
0 maanden	83%	82%	75%	75%	70%	63%
1-3 maanden	13%	15%	19%	19%	19%	23%
4-6 maanden	3%	3%	5%	3%	7%	9%
> 6 maanden	1%	-	1%	2%	4%	6%
Werkloos						
Ja	2%	2%	2%	2%	5%	5%
Nee	98%	98%	98%	98%	95%	95%
Maatschappelijke positie						
Studie	9%	34%	9%	34%	11%	49%
Betaald werk	66%	34%	59%	31%	54%	23%
LLW/inservice	23%	28%	29%	32%	31%	24%
Onbetaald werk	-	-	-	-	-	-
Werkloos	1%	1%	2%	2%	3%	3%
Militaire dienst	0%	1%	-	-	-	1%
Anders	1%	1%	2%	1%	1%	1%
Loondienst						
Ja	99%	100%	99%	99%	99%	99%
Nee	1%	-	1%	1%	1%	1%
Aanstelling						
Vast	68%	41%	79%	71%	72%	65%
Tijdelijk	32%	59%	21%	29%	28%	35%
Arbeidsduur						
Full-time	89%	86%	44%	34%	60%	71%
Part-time	11%	14%	56%	66%	40%	29%

Bron: ROA.

4 ASSISTERENDE BEROEPEN

4.1 Apothekersassistenten

4.1.1 Werkzame personen

Tabel 4.1.1.1.: Totaal aantal werkzame apothekersassistenten naar geslacht vanaf 1991, per 31 december

	1991		1992		1993		1994	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Mannen	257	2,4	266	2,3	278	2,3	298	2,4
Vrouwen	10.624	97,6	11.277	97,7	11.981	97,7	12.363	97,6
Totaal	10.881	100,0	11.543	100,0	12.259	100,0	12.661	100,0

Bron: KNMP/SPMA/NOVON.

Tabel 4.1.1.2: Aantal werkzame apothekersassistenten naar werkveld, geslacht en aantal arbeidsplaatsen vanaf 1991, per 31 december

	1991		1992		1993		1994		1995	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Openbare apotheek¹										
- vrouwen	9.091	99,0	9.644	99,0	10.254	99,1	10.526	99,0	10.685	99,0
- mannen	95	1,0	93	1,0	95	0,9	104	1,0	104	1,0
Subtotaal	9.186	100,0	9.737	100,0	10.349	100,0	10.630	100,0	10.789	100,0
Ziekenhuisapotheek										
- vrouwen	1.479	90,4	1.576	90,4	1.667	90,4	1.773	90,4	.	.
- mannen	157	9,6	168	9,6	178	9,6	189	9,6	.	.
Subtotaal	1.636	100,0	1.744	100,0	1.845	100,0	1.962	100,0	.	.
Industrie										
- vrouwen	54	91,5	57	91,9	60	92,3	64	92,8	.	.
- mannen	5	8,5	5	8,1	5	7,7	5	9,2	.	.
Subtotaal	59	100,0	62	100,0	65	100,0	69	100,0	.	.
Totaal generaal	10.881		11.543		12.259		12.661		.	.

¹ Inclusief receptenuitrekenbureaus.

Bron: KNMP/SPMA/NOVON.

Tabel 4.1.1.3.: Aantal (full-time)¹ apothekersassistenten in de gemiddelde openbare apotheek en het aantal voorschriften in relatie tot (full-time)¹ assistenten vanaf 1990

	1990	1991	1992	1993	1994	1995
Aantal assistenten per apotheek	4,73	4,80	4,98	5,22	5,31	5,33
Index (1990 = 100)	100	101	105	110	112	113
Aantal voorschriften per full-time assistent	12.142	13.748	14.046	13.839	12.695	13.340
Index (1990 = 100)	100	113	116	114	105	110

¹ Op basis van een 38-urige werkweek
Bron: Stichting Farmaceutische kengetallen.

4.1.2 Achtergrondkenmerken van werkzame personen

Tabel 4.1.2.1.: Relatieve leeftijdsverdeling van werkzame apothekersassistenten, ultimo 1994

Leeftijd	1994
	%
< 25	23,3
25-35	41,7
36-45	22,9
> 45	12,1
Totaal	100,0

Bron: SBA/Hogeschool van Utrecht.

Tabel 4.1.2.2: Aantal apothekersassistenten (in openbare farmacie) naar deeltijd en gemiddelde werktijd per week, naar geslacht vanaf 1991, per 31 december

	1991		1992		1993		1994		1995	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Vrouwen										
- full-time	4.163	45,7	4.250	44,1	4.377	42,7	4.445	42,2	4.424	41,0
- part-time	4.955	54,3	5.394	55,9	5.877	57,3	6.081	57,8	6.365	59,0
gem. werkduur per week (uren)	29.5		29.0		28.7		28.6		28,4	
Mannen										
- full-time	82	86,3	85	91,4	84	88,4	89	85,6	93	89,4
- part-time	13	13,7	8	8,6	11	11,6	15	14,4	11	10,6
gem. werkduur per week (uren)	35.9		36.7		36.5		36.4		36,4	

Bron: SPMA/KNMP.

4.1.3 Opleidingsgegevens

Tabel 4.1.3.1.: Aantal afgestudeerde apothekersassistenten naar opleiding vanaf 1991

	1991		1992		1993		1994		1995	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Staatsexamen										
- Groningen	7	0,9	4	0,5	5	0,7	2	0,2	8	0,9
- Rotterdam	27	3,4	31	3,9	41	5,4	65	6,7	39	4,4
- Utrecht	28	3,5	30	3,8	17	2,3	45	4,6	46	5,2
- Haarlem	.	.	.	.	.	.	22	2,3	19	2,1
Subtotaal	62	7,8	65	8,2	63	8,0	134	13,8	112	12,7
Schoolexamen										
- MDGO-scholen AA	734	92,2	723	91,8	720	92,0	836	86,2	773	87,3
Totaal	796	100,0	788	100,0	783	100,0	970	100,0	885	100,0

Bron: KNMP.

Tabel 4.1.3.2.: Aantal geslaagden Voorgezette Opleiding Apothekersassistenten vanaf 1991

	1991	1992	1993	1994
Basisjaar	182	250	299	312
Farmacotherapeutische richting	219	234	185	260
Ziekenhuisrichting	80	133	95	93
Chemisch-analytische richting	19	18	31	18
Bereidingstechnische richting	51	63	67	62
Totaal kopstudies	369	448	378	433

Bron: KNMP.

4.1.4 Arbeidsmarktpositie

Tabel 4.1.4.1.: Werkloze en werkzoekende apothekersassistenten vanaf 1991

	1991	1992	1993	1994	1995
Werkzoekend	304	547	833	1.216	1.353
- waarvan werkloos	239	323	539	717	962

Bron: KNMP.

4.2 Praktijkassistenten huisartsen

Tabel 4.2.1.: Aantal werkzame praktijkassistenten van huisartsen en enkele achtergrondkenmerken, medio 1996

Aantal praktijkassistenten	8.568
- waarvan vrouw	99,2%
- waarvan gediplomeerd	81,2%
- waarvan in loondienst	98,5%
- gemiddeld aantal jaren werkzaam totaal	9,4 jaren
- gemiddeld aantal jaren werkzaam in huidige praktijk	7,6 jaren
- gemiddeld aantal uren werkzaam per week	28,6 uren
- gemiddelde leeftijd	34 jaar

Bron: NIVEL.

Tabel 4.2.2.: Aantal werkzame praktijkassistenten naar type huisartspraktijk, medio 1996

Werkzaam in	abs	%
Solopraktijk	4.793	55,9
Duopraktijk	2.293	26,8
Groepspraktijk	902	10,5
Gezondheidscentrum	580	6,8
Totaal	8.568	100,0

Bron: NIVEL.

Tabel 4.2.3.: Gemiddeld aantal huisartsen waarvoor praktijkassistente werkzaam is en gemiddelde werkduur naar type praktijk, medio 1996

Type praktijk	Aantal huisartsen waarvoor werkzaam	Uren werkzaam per week
Solopraktijk	1,1	29,2
Duopraktijk	2,1	26,8
Groepspraktijk	3,5	29,1
Gezondheidscentrum	3,2	29,7
Totaal	2,5	28,6

Bron: NIVEL.

Tabel 4.2.4.: Gemiddeld aantal praktijkassistenten en totaal aantal werkzame uren naar type huisartspraktijk, medio 1996

	Gemiddeld aantal praktijkassistenten	Gemiddeld aantal uren praktijkassistenten
Solopraktijk	1,4	36,8
Duopraktijk	2,1	48,3
Groepspraktijk	3,9	90,1
Gezondheidscentrum	3,9	102,2
Totaal	2,9	69,2

Bron: NIVEL.

Tabel 4.2.5.: Relatieve leeftijdsverdeling van werkzame praktijkassistenten, medio 1994

Leeftijd	%
< 25	14,5
25-29	30,1
30-34	13,8
35-39	10,7
40-44	12,8
45-49	10,9
> 49	7,2
Totaal	100,0

Bron: NIVEL.

Tabel 4.2.6.: Wensen van werkzame praktijkassistenten om meer dan wel minder uren per week te werken, medio 1996

		Huidige werkduur per week (gemid.)	Gewenste werkduur per week (gem.)
Geen verandering	74,8%	28,5 uren	
Kortere werkweek	14,1%	34,1 uren	25,7 uren
Langere werkweek	11,1%	28,6 uren	30,7 uren
Totaal	100,0%	28,6 uren	28,2 uren

Bron: NIVEL.

Tabel 4.2.7.: Vooruitzichten volgens praktijkassistenten om binnen tien jaar (voor 2005) het werk al dan niet (definitief) neer te leggen

Plannen voor komende tien jaar	%
Definitief stoppen*	5,3
Tijdelijk stoppen**	7,4
Blijven werken	40,6
Onbekend	46,5
Totaal	100,0

* Gemiddeld binnen 5 jaar

** Gemiddeld binnen 3 jaar

Bron: NIVEL.

Tabel 4.2.8.: Relatieve verdeling van gevolgde opleiding tot praktijkassistent

Opleiding	%
Geen, in de praktijk geleerd	7,9
MDGO	45,0
Particulier instituut	32,7
- waarvan NIPA ¹	11,0
- waarvan LOI	10,2
Verpleegkunde	5,1
Overig	9,3
Totaal	100,0

¹ Nederlands Instituut voor Praktijkassistenten.

Bron: NIVEL.

4.3 Tandartsassistenten

4.3.1 Aantal

Tabel 4.3.1.1.: Aantal tandartsassistenten, tandartspraktijken en tandartsen in 1990 en 1995

	1990	1995
Aantal tandartsassistenten*	10.350**	12.600**
Aantal tandartspraktijken	5.600**	5.100**
Aantal tandartsen***	7.544	7.258

* Waarvan circa 99% vrouwen.

** Schatting.

*** 65 jaar en jonger.

Bron: CBS/NIPG-TNO/NMT/NIVEL.

Tabel 4.3.1.2.: Relatieve verdeling van het aantal tandartsassistenten in loondienst bij tandartsen, ultimo 1990 en medio 1995

	ultimo 1990	medio 1995
Geen	8%	8%
1	47%	40%
2	45%	35%
3	-	10%
4	-	5%
5	-	1%
6 of meer	-	1%
Totaal	100%	100%

Bron: NIPG-TNO/NMT.

Tabel 4.3.1.3.: Aantal assistenten in tandartspraktijken naar praktijkgrootte (omvang van het patiëntenbestand), medio 1995

Praktijkgrootte (aantal patiënten)	Gemiddeld aantal tandartsassistenten
< 1.500	1,1
1.501-2.500	1,6
2.501-3.500	1,9
> 3.500	3,0
Totaal	1,8

Bron: NMT.

4.3.2 Achtergrondkenmerken

Tabel 4.3.2.1.: Relatieve verdeling van tandartsassistenten naar leeftijd, ultimo 1990

Leeftijd	%
< 20	6
20-24	42
25-29	29
30-34	12
35-39	4
40-44	6
> 44	1
Totaal	100

Bron: NIPG-TNO.

Tabel 4.3.2.2.: Aantal uren per week dat tandartsassistenten bij tandartsen werkzaam zijn, medio 1995

Aantal uren	Per tandartsassistent	Per praktijk voor alle tandartsassistenten
	%	%
1- 8	10	1
9-16	13	2
17-24	19	4
25-32	18	8
33-40	40	41
41-48	-	10
49-56	-	7
57-64	-	6
65-72	-	5
73-80	-	6
81 of meer	-	10
Totaal	100	100
Gemiddeld 1995	27.7 uur	51.4 uur
Gemiddeld 1990	25.1 uur	46.3 uur

Bron: NMT.

Tabel 4.3.2.3.: *Relatieve verdeling van tandartsassistenten naar het aantal jaren werkzaam bij de huidige tandarts en het totaal aantal jaren werkzaam als assistent, ultimo 1990*

Aantal jaren	Huidige tandarts	Totaal
	%	%
0- 1	8	8
1- 2	21	13
2- 3	14	11
3- 4	14	13
4- 5	8	9
5- 6	6	6
6- 7	5	6
7- 8	4	5
8- 9	3	5
9-10	4	4
10-15	10	16
> 15	3	4
Totaal	100	100

Bron: NIPG-TNO.

4.3.3 Opleidingsgegevens

Tabel 4.3.3.1.: *Relatieve verdeling van het soort opleiding van werkzame tandarts-assistenten, ultimo 1990 en medio 1995*

	1990	1995
	%	%
MDGO	27	28
LOI	17	12
In de praktijk	56	56
Elders	-	4
Totaal	100	100

Bron: NIPG-TNO/NMT.

4.4 Operatie-assistenten

4.4.1 Bezette arbeidsplaatsen en werkzame personen

Tabel 4.4.1.1.: Aantal arbeidsplaatsen (fte) op operatie-afdelingen in ziekenhuizen naar functie ultimo 1990, 1992 en 1994

	1990	1992	1994
Leiding	288	270	256
Chirurgie	3.245	3.242	3.182
Aneesthesiologie	1.560	1.613	1.699
Verkoeper	390	422	444
Praktijkbegeleiding	78	91	79
Totaal	5.561	5.638	5.660

Bron: NZi/NVZ.

Tabel 4.4.1.2.: Aantal werkzame personen op operatie-afdelingen in ziekenhuizen naar functie ultimo 1990, 1992 en 1994

	1990	1992	1994
Leiding	305	288	284
Chirurgie	3.904	3.931	4.045
Aneesthesiologie	1.786	1.896	1.934
Verkoeper	567	614	656
Praktijkbegeleiding	125	156	147
Totaal	6.687	6.885	7.066

Bron: NZi/NVZ.

Tabel 4.4.1.3.: De samenstelling van het personeel op operatie-afdelingen in ziekenhuizen ultimo 1990, 1992 en 1994

	1990	1992	1994
NZr-gediplomeerd	4.439	4.751	5.347
Niet-gediplomeerd	958	1.007	862
Leerling	1.326	1.375	1.039
Totaal	6.723	7.133	7.248

Bron: NZi/NVZ.

Tabel 4.4.1.4.: *Gediplomeerden op operatie-afdelingen naar soort diploma in 1990, 1992 en 1994*

	1990	1992	1994
Operatie-assistenten			
Met een diploma: <i>Achtergrond</i>			
Chirurgie verpleging	1.528	1.562	1.576
andere	1.498	1.658	2.014
Aneesthesiologie verpleging	1.100	1.147	1.277
andere	313	384	480
Totaal	4.439	4.751	5.347
Waarvan dubbel gediplomeerd	310	308	362

Bron: NZi/NVZ.

Tabel 4.4.1.5.: *Het verloop onder gediplomeerde operatie-assistenten naar richting in 1990, 1992 en 1994*

	1990	1992	1994
Totaal (bruto-verloop)	579	467	345
(in procenten)	13,0	9,8	6,5
Naar ander ziekenhuis	246	226	117
Netto-verloop	333	241	228
(in procenten)	7,5	5,1	4,3
Bestemming:			
Buitenland	45	46	37
Bedrijfsleven	46	39	12
Studie	35	33	12
Pensioen etc.	46	34	47
Overig	161	89	120

Bron: NZi/NVZ.

4.4.2 Opleidingsgegevens

Tabel 4.4.2.1.: *Instroom, aantal in opleiding en geslaagden bij de opleiding tot operatie-assistent vanaf 1991, per september*

	1991	1992	1993	1994	1995
Instroom	490	347	299	186	265
Aantal in opleiding	1.367	1.343	1.249	978	908
Geslaagden	401	365	446	443	399

Bron: NZi/NVZ.

4.4.3 Vacatures*Tabel 4.4.3.1.: Aantal vacatures op operatie-afdelingen naar functie ultimo 1990, 1992 en 1994*

	1990	1992	1994
Leiding	15	20	8
Chirurgie	180	123	52
Aneesthesiologie	86	46	33
Verkoever	27	20	13
Praktijkbegeleiding	9	4	0
Totaal	317	213	106
Als % van totaal	5,7	3,8	1,9

Bron: NZi/NVZ.

4.5 Medisch analisten

4.5.1 Werkzame personen

Tabel 4.5.1.1.: De werkgelegenheid van medisch analisten naar richting in 1991 en 1994, per 1 januari

HBO-NIVEAU	1991		1994	
	fte	personen	fte	personen
Klinisch chemisch	3.417	4.268	3.727	4.655
Medisch microbiologisch	1.013	1.291	1.105	1.408
Cyto-histopathologisch	343	462	374	504
HBO totaal	4.773	6.021	5.206	6.567
MBO-NIVEAU	1991		1994	
	fte	personen	fte	personen
Klinisch chemisch	1.368	1.720	1.492	1.876
Medisch microbiologisch	141	176	153	191
Cyto-histopathologisch	328	431	359	471
MBO totaal	1.837	2.327	2.004	2.538
Totaal HBO en MBO	6.610	8.348	7.210	9.105

Bron: NZi.

Tabel 4.5.1.2.: De werkgelegenheid van medisch analisten naar provincie, arbeidsplaatsen en werknemers in 1994 (januari)

	arbeidsplaatsen	werknemers
Groningen	313	370
Friesland	236	270
Drenthe	117	144
Overijssel	533	612
Gelderland	709	857
Utrecht	418	476
Noord-Holland	1.704	2.025
Zuid-Holland	1.482	1.702
Zeeland	99	119
Noord-Brabant	914	1.071
Limburg	503	578
Flevoland	57	66
Totaal	7.085	8.290

Bron: NZi.

4.5.2 Opleidingsgegevens

Tabel 4.5.2.1.: Instroom van leerlingen¹ vanaf 1991

	1991	1992	1993	1994	1995
HLO	248	316	512	488	681
MLO	481	536	650	580	.

¹ Het gaat om instroom in het tweede leerjaar. Het eerste jaar is algemeen.
Bron: NZi.

Tabel 4.5.2.2.: Totaal aantal leerlingen medische richting laboratoriumonderwijs vanaf 1991

	1991	1992	1993	1994	1995
HLO ¹	727	798	1.066	1.076	1.286
MLO	1.132	1.228	.	1.949	.

¹ Vanaf tweede jaar HLO.
Bron: NZi.

Tabel 4.5.2.3.: Aantal diplomabehalers medische richting laboratoriumonderwijs vanaf 1991

	1991	1992	1993	1994	1995
HLO	278	258	269	.	.
MLO	297	285	.	.	.

Bron: NZi.

4.6 Overige gegevens assisterende beroepen

4.6.1 Werkzame personen

Tabel 4.6.1.1.: Aantal werkzame assistenten vanaf 1991 (jaargemiddelden)

	1991	1992	1993	1994	1995
	x 1000				
Apothekersassistenten	9	14	13	14	.
Doktersassistenten	13	13	12	12	14
Tandartsassistenten	8	7	7	8	8
Totaal	30	34	32	35	.

Bron: CBS.

Tabel 4.6.1.2.: Aantal werkzame assistenten in de sectoren Gezondheidsdiensten en Apotheken vanaf 1991 (jaargemiddelden)

	1991	1992	1993	1994	1995
	x 1000				
Gezondheidsdiensten					
Apothekersassistenten	. ¹	. ¹	. ¹	. ¹	.
Doktersassistenten	12	12	12	12	14
Tandartsassistenten	8	7	7	8	8
Totaal	20	19	21	22	25
Apotheken					
Apothekersassistenten	7	11	11	12	.

¹ < 5.

Bron: CBS.

4.6.2 Vacatures

Tabel 4.6.2.1.: Vacaturegegevens van de beroepsgroep assistenten¹ vanaf 1991, per ultimo september

	1991	1992	1993	1994	1995
Aantal vacatures	200	300	200	300	.
waarvan:					
Vacature ≥ 20 uur	200	200	100	200	.
Advertentie geplaatst	100	100	100	. ²	.
Gemeld bij arbeidsbureau	100	100	. ²	. ²	.
Moeilijk vervulbaar	100	100	. ²	100	.

¹ Dokters-, tandarts- en dierenartsassistenten.

² < 100 of herleidbaar naar bron.

Bron: CBS.

4.6.3 Arbeidsmarktpositie

Tabel 4.6.3.1: De arbeidsmarktpositie van afgestudeerde MDGO's, richting assistenten (ongedifferentieerd) anderhalf jaar na afstuderen vanaf 1992, per 31 december

	1992	1993	1994
Aantal respondenten (absoluut)	278	206	118
Geslacht			
Man	-	1%	1%
Vrouw	100%	99%	99%
Etniciteit			
Nederlands	97%	97%	97%
Niet-Nederlands	3%	3%	3%
Duur intredewerkeloosheid			
0 maanden	83%	77%	77%
1-3 maanden	12%	18%	14%
4-6 maanden	4%	5%	5%
> 6 maanden	1%	1%	4%
Werkloos			
Ja	1%	2%	1%
Nee	99%	98%	99%
Maatschappelijke positie			
Studie	10%	13%	12%
Betaald werk	82%	77%	81%
LLW/in-service	7%	8%	4%
Onbetaald werk	-	-	-
Werkloos	1%	2%	2%
Militaire dienst	-	-	-
Anders	-	1%	0%
Loondienst			
Ja	100%	100%	100%
Nee	-	-	-
Aanstelling			
Vast	86%	85%	83%
Tijdelijk	14%	15%	17%
Arbeidsduur			
Full-time ¹	89%	74%	72%
Part-time	11%	26%	28%

¹ 35 uur of meer in de hoofdfunctie.

Bron: ROANZi.

DEEL B

**Aanbod arbeidsmarkt zorgsector;
uitsplitsing naar voorzieningen**

5 ZIEKENHUISZORG

5.1 Bezette arbeidsplaatsen en werkzame personen

Tabel 5.1.1.: Aantal arbeidsplaatsen (fte) in de ziekenhuissector, uitgesplitst naar vast en flexibel personeel¹ vanaf 1991, jaargemiddelde

ALGEMENE ZIEKENHUIZEN	1991	1992	1993	1994	1995 ²
Vast personeel					
waarvan totaal primair ³ :	66.931	68.265	68.999	68.266	67.487
- verpleging en verzorging	34.007	35.224	35.795	35.618	.
- medisch/soc. wet. personeel	2.948	3.145	3.282	3.428	.
- overig personeel	18.515	18.934	20.024	20.081	.
- verpl. en verz. pers. in opleiding	11.016	10.453	9.898	9.139	.
waarvan ondersteunend	30.632	31.302	31.543	30.664	30.641
Flexibel personeel					
stagiaires	335	147	213	192	186
niet in loondienst	3.026	2.462	1.765	1.391	1.427
Totaal personeel	100.924	102.131	102.520	100.513	99.741
ACADEMISCHE ZIEKENHUIZEN	1991	1992	1993	1994	1995 ²
Vast personeel					
waarvan totaal primair ³ :	18.734	19.629	19.876	20.008	20.054
- verpleging en verzorging	8.838	9.016	9.167	9.165	.
- medisch/soc. wet. personeel	2.954	3.496	3.656	3.965	.
- overig personeel	5.558	5.857	5.869	5.812	.
- verpl. en verz. pers. in opleiding	1.267	1.260	1.184	1.066	.
waarvan ondersteunend	8.984	8.919	9.186	9.071	9.103
Flexibel personeel					
stagiaires	109	163	10	12	12
niet in loondienst	1.108	955	971	866	892
Totaal personeel	28.935	29.666	30.043	29.957	30.061
CATEGORALE ZIEKENHUIZEN	1991	1992	1993	1994	1995 ²
Vast personeel					
waarvan totaal primair ³ :	5.782	6.020	5.859	5.530	5.472
- verpleging en verzorging	2.720	2.931	2.791	2.588	.
- medisch/soc. wet. personeel	onb.	395	613	628	.
- overig personeel	2.236	2.204	2.279	2.240	.
- verpl. en verz. pers. in opleiding	257	257	176	74	.
waarvan ondersteunend	2.488	2.666	2.572	2.439	2.416
Flexibel personeel					
stagiaires	48	42	10	9	32
niet in loondienst	259	152	156	192	111
Totaal personeel	8.577	8.880	8.596	8.170	8.031

ZIEKENHUISZORG

TOTAAL ZIEKENHUISSECTOR	1991	1992	1993	1994	1995 ²
Vast personeel					
waarvan totaal primair ³ :	91.447	93.914	94.733	93.804	93.013
- verpleging en verzorging	45.565	47.171	47.754	47.371	.
- medisch/soc. wet. personeel	5.902	7.133	7.551	8.021	.
- overig personeel	26.309	26.995	28.171	28.133	.
- verpl. en verz. pers. in opleiding	12.540	11.970	11.257	10.279	.
waarvan ondersteunend	42.104	42.887	43.301	42.174	42.160
Flexibel personeel					
stagiaires	492	352	233	213	230
niet in loondienst	4.393	3.524	2.892	2.449	2.430
Totaal personeel	138.436	140.677	141.159	138.640	137.833

¹ Aantal arbeidsplaatsen is gebaseerd op de op jaarbasis gemiddelde personeelsbezetting.

² Voorlopige cijfers.

³ Totaaltelling komt als gevolg van het onvolledig invullen van de enquête niet altijd overeen met de uitsplitsing.

Bron: NZi.

Tabel 5.1.2.: Aantal werkzame personen (full-timers en part-timers tezamen) in de ziekenhuissector, uitgesplitst naar vast en flexibel personeel¹ vanaf 1991, jaargemiddelde

ALGEMENE ZIEKENHUIZEN	1991	1992	1993	1994	1995 ²
Vast personeel					
waarvan totaal primair ³ :	85.179	88.306	90.517	91.380	90.433
- verpleging en verzorging	46.924	49.389	50.611	51.399	.
- medisch/soc. wet. personeel	3.263	3.478	3.705	3.844	.
- overig personeel	23.818	24.678	26.290	26.984	.
- verpl. en verz. pers. in opleiding	11.112	10.458	9.911	9.153	.
waarvan ondersteunend	44.993	46.487	47.552	47.547	46.881
Flexibel personeel					
stagiaires	473	216	316	273	279
niet in loondienst	4.088	3.369	2.622	1.962	2.141
Totaal personeel	134.733	138.378	141.006	141.162	139.733
ACADEMISCHE ZIEKENHUIZEN	1991	1992	1993	1994	1995 ²
Vast personeel					
waarvan totaal primair ³ :	22.346	23.026	23.612	24.394	24.165
- verpleging en verzorging	10.965	10.958	11.336	11.890	.
- medisch/soc. wet. personeel	3.282	3.717	4.062	4.394	.
- overig personeel	6.830	7.062	7.028	7.044	.
- verpl. en verz. pers. in opleiding	1.271	1.261	1.186	1.066	.
waarvan ondersteunend	12.067	11.577	11.549	11.655	11.561
Flexibel personeel					
stagiaires	10	82	13	13	16
niet in loondienst	1.327	1.030	1.145	1.130	1.070
Totaal personeel	35.750	35.715	36.319	37.192	36.812

CATEGORALE ZIEKENHUIZEN	1991	1992	1993	1994	1995 ²
Vast personeel					
waarvan totaal primair ³ :	7.473	7.950	7.921	7.644	7.551
- verpleging en verzorging	3.614	4.017	3.881	3.632	.
- medisch/soc. wet. personeel	.	441	736	759	.
- overig personeel	2.930	2.944	3.128	3.179	.
- verpl. en verz. pers. in opleiding	257	257	176	74	.
waarvan ondersteunend	3.341	3.533	3.757	3.636	3.600
Flexibel personeel					
stagiaires	49	44	11	10	42
niet in loondienst	383	257	251	280	180
Totaal personeel	11.246	11.784	11.940	11.570	11.373
TOTAAL ZIEKENHUISSECTOR	1991	1992	1993	1994	1995 ²
Vast personeel					
waarvan totaal primair ³ :	114.998	119.282	122.050	123.417	122.149
- verpleging en verzorging	61.503	64.364	65.829	66.920	.
- medisch/soc. wet. personeel	6.545	7.777	8.504	8.997	.
- overig personeel	33.578	34.684	36.445	37.208	.
- verpl. en verz. pers. in opleiding	12.640	11.976	11.272	10.292	.
waarvan ondersteunend	60.401	61.597	62.858	62.839	62.041
Flexibel personeel					
stagiaires	532	342	340	296	337
niet in loondienst	5.798	4.656	4.018	3.372	3.391
Totaal personeel	181.729	185.877	189.266	189.924	187.918

¹ Aantal werknemers is gebaseerd op de op jaarbasis gemiddelde personeelsbezetting.

² Voorloige cijfers.

³ Totaaltelling komt als gevolg van het onvolledig invullen van de enquête niet altijd overeen met de uitsplitsing.

Bron: NZi.

5.2 Werkzame personen naar achtergrondkenmerken

Tabel 5.2.1.: Aantal part-timers in de ziekenhuissector, uitgesplitst naar vast en flexibel personeel¹ vanaf 1990, jaargemiddelde

ALGEMENE ZIEKENHUIZEN	1990	1991	1992	1993	1994
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	36.080	40.030	44.375	47.779	51.296
- verpleging en verzorging	24.483	27.893	30.881	32.799	35.204
- medisch/soc. wet. personeel	220	530	815	911	937
- overig personeel	10.759	11.861	12.875	14.033	15.121
- verpl. en verz. pers. in opleiding	158	86	10	36	34
waarvan ondersteunend	24.470	26.618	28.399	29.966	31.067
Flexibel personeel					
stagiaires	158	218	121	184	148
niet in loondienst	3.481	3.198	2.588	2.085	1.679
Totaal personeel	64.189	70.064	75.483	80.044	84.190

ZIEKENHUISZORG

ACADEMISCHE ZIEKENHUIZEN	1990	1991	1992	1993	1994
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	8.432	10.058	10.668	11.373	12.566
- verpleging en verzorging	5.374	6.478	6.816	7.327	8.299
- medisch/soc. wet. personeel	603	573	651	798	863
- overig personeel	2.754	3.005	3.188	3.246	3.404
- verpl. en verz. pers. in opleiding	-	-	7	2	-
waarvan ondersteunend	5.016	5.488	5.324	5.453	5.774
Flexibel personeel					
stagiaires	120	6	7	13	13
niet in loondienst	911	1.126	880	954	970
Totaal personeel	14.479	16.678	16.879	17.792	19.323
CATEGORALE ZIEKENHUIZEN	1990	1991	1992	1993	1994
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	4.052	4.281	4.915	5.189	5.150
- verpleging en verzorging	2.258	2.302	2.793	2.833	2.690
- medisch/soc. wet. personeel	101	-	134	297	318
- overig personeel	1.555	1.718	1.851	2.079	2.142
- verpl. en verz. pers. in opleiding	8	-	1	-	-
waarvan ondersteunend	1.674	1.703	1.837	2.300	2.311
Flexibel personeel					
stagiaires	67	10	9	2	1
niet in loondienst	277	361	244	226	258
Totaal personeel	6.070	6.355	7.005	7.718	7.720
TOTAAL ZIEKENHUISSECTOR	1990	1991	1992	1993	1994
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	48.564	54.369	59.958	64.342	69.011
- verpleging en verzorging	32.115	36.673	40.490	42.959	46.193
- medisch/soc. wet. personeel	924	1.103	1.695	2.007	2.118
- overig personeel	15.068	16.584	17.755	19.338	20.666
- verpl. en verz. pers. in opleiding	166	86	18	38	34
waarvan ondersteunend	31.160	33.809	35.560	37.748	39.152
Flexibel personeel					
stagiaires	345	234	137	199	162
niet in loondienst	4.669	4.685	3.712	3.265	2.908
Totaal personeel	84.738	93.097	99.367	105.554	111.233

¹ Aantal werknemers is gebaseerd op de op jaarbasis gemiddelde personeelsbezetting.

² Totaaltelling komt als gevolg van het onvolledig invullen van de enquête niet altijd overeen met de uitsplitsing.

Bron: NZi.

Tabel 5.2.2.: Ziekteverzuim¹ van personeel in loondienst in de ziekenhuissector naar functiegroep (in procenten) vanaf 1990

ALGEMENE ZIEKENHUIZEN	1990	1991	1992	1993	1994
Primair	7,5	7,6	7,1	7,2	6,6
In opleiding	7,2	4,8	4,9	5,4	5,0
Ondersteunend (alg./adm.)	7,1	7,1	6,6	7,1	6,3
Ondersteunend (hotelfuncties)	10,3	9,9	9,2	8,5	7,3
Ondersteunend (terr./geb.)	10,6	7,7	6,3	6,5	5,4
Totaal (incl. bevallingsverlof)	7,9	7,6	7,2	7,3	6,5
Totaal excl. bevallingsverlof	.	6,3	5,9	5,9	5,0
ACADEMISCHE ZIEKENHUIZEN	1990	1991	1992	1993	1994
Primair	6,6	7,2	7,4	7,8	6,4
In opleiding	13,6	6,3	5,8	6,9	5,1
Ondersteunend (alg./adm.)	7,6	7,2	8,0	8,3	6,4
Ondersteunend (hotelfuncties)	15,4	11,6	12,4	13,2	10,2
Ondersteunend (terr./geb.)	8,1	6,4	7,5	7,4	6,9
Totaal (incl. bevallingsverlof)	8,1	7,7	8,0	8,5	6,8
Totaal excl. bevallingsverlof	.	6,6	7,1	7,4	5,4
CATEGORALE ZIEKENHUIZEN	1990	1991	1992	1993	1994
Primair	8,8	8,5	7,8	7,7	5,9
In opleiding	8,3	8,9	5,9	6,3	6,6
Ondersteunend (alg./adm.)	6,3	7,4	6,7	5,6	5,1
Ondersteunend (hotelfuncties)	9,9	10,0	8,5	7,2	5,4
Ondersteunend (terr./geb.)	7,1	6,7	6,1	4,9	3,8
Totaal (incl. bevallingsverlof)	8,5	8,5	7,7	7,2	5,9
Totaal excl. bevallingsverlof	.	7,3	6,5	6,0	4,8

¹ Gewogen gemiddelde verzuimpercentage op basis van kalenderdagen.
Bron: NZi.

Tabel 5.2.3.: *Uitstroom¹ van personeel in loondienst uit de ziekenhuissector (in procenten) vanaf 1990*

ALGEMENE ZIEKENHUIZEN	1990	1991	1992	1993	1994
Primair	16,0	15,3	13,3	10,0	8,8
In opleiding	16,7	15,6	16,3	15,1	14,0
Ondersteunend (alg./adm.)	15,1	14,7	12,3	10,8	10,3
Ondersteunend (hotelfuncties)	19,0	21,0	17,4	16,1	14,2
Ondersteunend (terr./geb.)	14,9	11,0	10,1	8,3	9,5
Totaal	16,6	16,0	13,9	11,6	10,3
ACADEMISCHE ZIEKENHUIZEN	1990	1991	1992	1993	1994
Primair	9,6	14,2	13,5	11,5	10,5
In opleiding	86,3	20,0	11,8	20,5	19,5
Ondersteunend (alg./adm.)	15,0	13,6	9,9	11,2	9,2
Ondersteunend (hotelfuncties)	12,8	12,3	12,0	10,1	10,6
Ondersteunend (terr./geb.)	6,2	4,7	4,8	3,7	4,9
Totaal	14,2	13,8	12,3	11,4	10,4
CATEGORALE ZIEKENHUIZEN	1990	1991	1992	1993	1994
Primair	19,3	17,2	16,9	13,5	11,5
In opleiding	32,7	40,2	33,5	19,1	25,8
Ondersteunend (alg./adm.)	18,5	17,6	13,6	11,2	8,7
Ondersteunend (hotelfuncties)	22,8	20,0	17,2	16,3	11,5
Ondersteunend (terr./geb.)	18,2	11,0	6,4	5,9	8,9
Totaal	20,1	18,0	16,6	13,5	11,4

¹ Uitstroom: aantal vertrokken personeelsleden per functiegroep gedeeld door de gemiddelde personeelsbezetting in de functiegroep per jaar x 100%.

Bron: NZi.

6 GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG

6.1 Intramurale voorzieningen

Tabel 6.1.1.: Aantal arbeidsplaatsen (fte) in psychiatrische ziekenhuizen, uitgesplitst naar vast en flexibel personeel¹ vanaf 1991, jaargemiddelde

ALGEMENE PSYCHIATRISCHE ZIEKENHUIZEN	1991	1992	1993	1994	1995 ²
Vast personeel					
waarvan totaal primair ³ :	17.595	18.248	18.402	18.462	18.632
- verpleging en verzorging	10.282	10.738	11.055	11.069	.
- medisch/soc. wet. personeel	1.474	1.502	1.635	1.735	.
- overig personeel	3.074	3.332	3.165	3.196	.
- verpl. en verz. pers. in opleiding	2.777	2.676	2.547	2.462	.
waarvan ondersteunend	6.947	7.110	7.112	7.016	7.008
Flexibel personeel					
stagiaires	186	141	73	72	141
niet in loondienst	1.222	905	658	491	400
Totaal personeel	25.950	26.404	26.245	26.041	26.181
CATEGORALE PSYCHIATRISCHE ZIEKENHUIZEN	1991	1992	1993	1994	1995 ²
Vast personeel					
waarvan totaal primair ³ :	2.266	2.403	2.648	2.909	2.935
- verpleging en verzorging	1.429	1.624	1.787	1.965	.
- medisch/soc. wet. personeel	323	335	368	406	.
- overig personeel	517	515	463	509	.
- verpl. en verz. pers. in opleiding	21	28	30	29	.
waarvan ondersteunend	806	867	920	1.023	1.005
Flexibel personeel					
stagiaires	52	53	38	30	31
niet in loondienst	84	56	57	62	62
Totaal personeel	3.208	3.379	3.662	4.024	4.033
TOTAAL PSYCHIATRISCHE ZIEKENHUIZEN	1991	1992	1993	1994	1995 ²
Vast personeel					
waarvan totaal primair ³ :	19.861	20.652	21.050	21.371	21.567
- verpleging en verzorging	11.711	12.362	12.842	13.034	.
- medisch/soc. wet. personeel	1.797	1.706	2.003	2.141	.
- overig personeel	3.591	3.641	3.628	3.705	.
- verpl. en verz. pers. in opleiding	2.798	2.704	2.577	2.491	.
waarvan ondersteunend	7.753	7.976	8.032	8.039	8.013
Flexibel personeel					
stagiaires	238	194	111	102	172
niet in loondienst	1.306	960	715	553	462
Totaal personeel	29.158	29.782	29.907	30.065	30.214

¹ Het aantal arbeidsplaatsen is gebaseerd op de op jaarbasis gemiddelde personeelsbezetting.

² Voorlopige cijfers.

³ Totaaltelling komt als gevolg van het onvolledig invullen van de enquête niet altijd overeen met de uitsplitsing.

Bron: NZi.

Tabel 6.1.2.: Aantal werkzame personen (full-timers en part-timers tezamen) in de psychiatrische ziekenhuizen, uitgesplitst naar vast en flexibel personeel¹ vanaf 1991, jaargemiddelde

ALGEMENE PSYCHIATRISCHE ZIEKENHUIZEN	1991	1992	1993	1994	1995 ²
Vast personeel					
waarvan totaal primair ³ :	22.135	23.257	24.098	24.033	24.781
- verpleging en verzorging	13.383	14.170	14.933	14.738	.
- medisch/soc. wet. personeel	1.755	1.829	2.087	2.177	.
- overig personeel	4.178	4.581	4.520	4.636	.
- verpl. en verz. pers. in opleiding	2.825	2.679	2.558	2.482	.
waarvan ondersteunend	9.271	9.660	9.972	9.838	10.021
Flexibel personeel					
stagiaires	226	159	90	83	183
niet in loondienst	1.635	1.233	872	683	536
Totaal personeel	33.267	34.309	35.030	34.637	35.521
CATEGORALE PSYCHIATRISCHE ZIEKENHUIZEN	1991	1992	1993	1994	1995 ²
Vast personeel					
waarvan totaal primair ³ :	2.907	3.107	3.440	3.797	3.933
- verpleging en verzorging	1.772	2.020	2.270	2.496	.
- medisch/soc. wet. personeel	469	487	524	572	.
- overig personeel	692	693	616	698	.
- verpl. en verz. pers. in opleiding	21	28	30	31	.
waarvan ondersteunend	1.141	1.184	1.270	1.462	1.538
Flexibel personeel					
stagiaires	67	97	57	44	40
niet in loondienst	241	220	159	210	83
Totaal personeel	4.356	4.608	4.928	5.513	5.680
TOTAAL PSYCHIATRISCHE ZIEKENHUIZEN	1991	1992	1993	1994	1995 ²
Vast personeel					
waarvan totaal primair ³ :	25.042	26.364	27.538	27.830	28.900
- verpleging en verzorging	15.155	16.189	17.203	17.234	.
- medisch/soc. wet. personeel	2.224	2.139	2.611	2.749	.
- overig personeel	4.870	4.971	5.136	5.334	.
- personeel in opleiding	2.846	2.707	2.588	2.513	.
waarvan ondersteunend	10.412	10.844	11.242	11.300	11.459
Flexibel personeel					
stagiaires	293	255	147	127	224
niet in loondienst	1.876	1.453	1.031	893	619
Totaal personeel	37.623	38.916	39.958	40.150	41.201

¹ Aantal werkzame personen is gebaseerd op de gemiddelde jaarbezetting.

² Voorlopige cijfers.

³ Totaaltelling komt als gevolg van het onvolledig invullen van de enquête niet altijd overeen met de uitsplitsing.

Bron: NZi.

Tabel 6.1.3.: Aantal *part-timers* in de psychiatrische ziekenhuizen, uitgesplitst naar vast en flexibel personeel¹ vanaf 1990, jaargemiddelde

ALGEMENE PSYCHIATRISCHE ZIEKENHUIZEN	1990	1991	1992	1993	1994
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	11.119	12.353	13.561	14.925	15.305
- verpleging en verzorging	7.604	8.666	9.560	10.502	10.656
- medisch/soc. wet. personeel	752	817	908	1.163	1.194
- overig personeel	2.625	2.788	3.083	3.237	3.380
- verpl. en verz. pers. in opleiding	175	73	10	23	25
waarvan ondersteunend	4.334	4.919	5.270	5.773	5.767
Flexibel personeel					
stagiaires	44	80	56	47	46
niet in loondienst	1.517	1.489	1.100	730	655
Totaal personeel	17.014	18.841	19.987	21.475	21.773
CATEGORALE PSYCHIATRISCHE ZIEKENHUIZEN	1990	1991	1992	1993	1994
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	1.562	1.788	1.913	2.216	2.547
- verpleging en verzorging	918	1.054	1.198	1.436	1.659
- medisch/soc. wet. personeel	286	362	367	393	424
- overig personeel	379	421	433	384	459
- verpl. en verz. pers. in opleiding	-	2	2	3	5
waarvan ondersteunend	615	652	662	742	892
Flexibel personeel					
stagiaires	34	48	80	46	34
niet in loondienst	195	239	217	148	203
Totaal personeel	2.406	2.727	2.872	3.151	3.676
TOTAAL PSYCHIATRISCHE ZIEKENHUIZEN	1990	1991	1992	1993	1994
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	12.681	14.141	15.475	17.141	17.852
- verpleging en verzorging	8.522	9.720	10.757	11.938	12.315
- medisch/soc. wet. personeel	1.038	1.179	1.176	1.556	1.618
- overig personeel	3.004	3.209	3.224	3.621	3.839
- verpl. en verz. pers. in opleiding	175	75	12	26	80
waarvan ondersteunend	4.949	5.571	5.933	6.515	6.659
Flexibel personeel					
stagiaires	78	128	136	93	80
niet in loondienst	1.712	1.728	1.317	878	858
Totaal personeel	19.420	21.568	22.861	24.626	25.449

¹ Aantal werkzame personen is gebaseerd op de gemiddelde jaarbezetting.

² Totaaltelling komt als gevolg van het onvolledig invullen van de enquête niet altijd overeen met de uitsplitsing.

Bron: NZi.

Tabel 6.1.4.: Ziekteverzuim van personeel in loondienst in de psychiatrische ziekenhuizen (in procenten) vanaf 1990

TOTAAL PSYCHIATRISCHE ZIEKENHUIZEN	1990	1991	1992	1993	1994
Primair	7,6	7,8	7,4	7,7	6,7
In opleiding	9,8	7,1	6,6	6,8	6,6
Ondersteunend (alg./adm.)	8,4	7,3	6,3	6,5	5,4
Ondersteunend (hotelfuncties)	10,1	10,1	9,9	9,0	7,2
Ondersteunend (terr./geb.)	9,8	7,1	6,0	6,9	5,5
Totaal (incl. bevallingsverlof)	8,1	7,9	7,5	7,8	6,6
Totaal excl. bevallingsverlof	.	7,3	6,7	6,7	5,5

¹ Gewogen gemiddelde verzuimpercentage op basis van kalenderdagen.
Bron: NZi.

Tabel 6.1.5.: Uitstroom van personeel¹ in loondienst uit de psychiatrische ziekenhuizen (in procenten) vanaf 1990

TOTAAL PSYCHIATRISCHE ZIEKENHUIZEN	1990	1991	1992	1993	1994
Primair	15,6	16,5	14,0	11,5	10,1
In opleiding	20,7	16,3	23,5	25,1	21,0
Ondersteunend (alg./adm.)	12,9	14,4	13,6	11,9	10,1
Ondersteunend (hotelfuncties)	15,5	18,3	14,5	12,9	12,9
Ondersteunend (terr./geb.)	13,8	9,4	7,8	8,0	6,9
Totaal	15,9	16,3	7,8	12,8	11,5

¹ Uitstroom: aantal vertrokken personeelsleden per functiegroep gedeeld door de gemiddelde personeelsbezetting in de functiegroep per jaar x 100%.
Bron: NZi.

6.2 Semimurale voorzieningen

Tabel 6.2.1.: Totaal aantal arbeidsplaatsen (fte) bij semimurale voorzieningen voor geestelijke gezondheidszorg vanaf 1990, per 31 december

	1990	1991	1992	1993	1994
Herstellingssoorten	180	190	194	195	196
RIBW ¹	1.469	1.655	1.746	1.940	2.114
Totaal	1.649	1.845	1.940	2.135	2.310

¹ Inclusief psychiatrische woonvormen.
Bron: NVGGz/NBBW.

6.3 Extramurale voorzieningen

Tabel 6.3.1.: Aantal bezette arbeidsplaatsen (fte) bij extramurale voorzieningen geestelijke gezondheidszorg¹ vanaf 1990, per 31 december

	1990	1991	1992	1993	1994
RIAGG's	4.881	5.034	5.158	5.382	5.335
Overige ambulante voorzieningen	178	174	198	166	180
CAD'en	1.032	1.085	1.054	1.050	1.163
Overig verslaafdenczorg	723	688	670	660	580
Totaal	6.814	6.981	7.080	7.258	7.281

¹ Inclusief personeel niet in loondienst.

Bron: CBS/WVC.

Tabel 6.3.2.: Aantal bezette arbeidsplaatsen (fte) in instellingen voor ambulante geestelijke gezondheidszorg¹ naar functiegroep vanaf 1990, per 31 december

	1990	1991	1992	1993	1994
Psychiaters	357	356	364	351	358
Kinderartsen	9	12	9	12	12
Overige artsen	204	213	240	240	253
Psychologen	654	644	638	628	590
Overige academici	343	388	367	332	322
Psychotherapeuten	507	561	554	607	621
(Sociaal-psych.) verpleegkundigen	981	1.061	1.113	1.154	1.182
Maatschappelijk werkenden	1.047	1.044	1.033	967	992
Administratief personeel	1.310	1.357	1.382	1.391	1.415
Overig personeel	346	379	414	592	609
Totaal	5.758	6.014	6.114	6.275	6.354

¹ RIAGG's, CAD en overige instellingen.

Bron: CBS.

Tabel 6.3.3.: Aantal bezette arbeidsplaatsen (fte) in RIAGG's naar functiegroep en aantal werkzame personen vanaf 1990, per 31 december

	1990	1991	1992	1993	1994
Functiegroep					
Artsen-specialisten	506	527	542	586	585
Psychotherapeuten	502	556	583	625	658
Psychologen/pedagogen	738	734	683	651	690
Spv'en	913	967	995	1.040	1.065
Mw'en	520	493	482	451	446
Overige hulpverleners	237	246	332	287	346
Totaal hulpverleners	3.416	3.523	3.617	3.640	3.790
Ondersteunend	1.316	1.357	1.407	1.446	1.462
Totaal personeel in fte	4.732	4.880	5.024	5.086	5.252
Totaal aantal werkzame personen	6.313	6.495	6.676	7.635	8.491

Bron: NVAGG.

Tabel 6.3.4.: Ziekteverzuim¹ van personeel werkzaam in de AGGZ² naar functiegroep, uitgedrukt in het percentage van het aantal fte's dat gedurende het jaar in dienst was vanaf 1990

	1990	1991	1992	1993	1994
Functiegroep					
Artsen-specialisten	5,0	4,5	4,9	6,1	5,7
Psychotherapeuten	7,0	7,3	6,6	7,2	5,0
Psychologen/pedagogen	6,8	7,3	8,6	7,0	7,0
Spv'en	8,3	7,5	7,3	8,7	7,5
Mw'en	11,1	10,6	8,8	10,9	8,2
Overige hulpverleners	7,1	6,5	6,7	6,9	7,6
Totaal hulpverleners	7,5	7,4	7,3	7,9	6,6
Ondersteunend (administratief)	10,8	10,4	10,0	10,6	8,2
Ondersteunend (management)	3,8	3,3	4,4	6,4	5,3
Totaal personeel	8,2	7,9	7,8	8,5	7,0

¹ Totale verzuim wegens ziekte en arbeidsongeschiktheid, inclusief zwangerschaps- en bevallingsverlof.

² Ongeveer 90% werkt bij RIAGG's.

Bron: NVAGG.

Tabel 6.3.5.: Uitstroom¹ van personeel bij RIAGG's (in procenten) vanaf 1990

	1990	1991	1992	1993	1994
Functiegroep					
Artsen-specialisten	13,6	10,9	7,3	9,2	11,2
Psychotherapeuten	8,0	4,8	5,9	3,7	4,0
Psychologen/pedagogen	6,7	5,2	5,5	7,6	5,5
Spv'en	5,2	6,8	5,7	6,1	4,1
Mw'en	6,9	5,7	4,9	5,6	5,5
Overige hulpverleners	11,4	12,2	10,3	9,9	7,1
Totaal hulpverleners	8,0	7,0	6,3	6,6	5,6
Ondersteunend (administratief)	9,1	8,1	6,2	5,7	5,8
Ondersteunend (management)	5,4	4,7	9,2	5,9	4,5
Totaal personeel	8,2	7,2	6,4	6,4	5,6

¹ Aantal vertrokken personeelsleden per functiegroep gedeeld door het aantal dienstverbanden (excl. tijdelijke dienstverbanden) per begin van het jaar x 100%.

Bron: NVAGG.

7 VOORZIENINGEN VOOR GEHANDICAPTEN

7.1 Intramurale voorzieningen

7.1.1 Zwakzinnigeninrichtingen

Tabel 7.1.1.1.: Aantal arbeidsplaatsen (fte) in algemene en categorale zwakzinnigeninrichtingen, gesplitst naar vast en flexibel personeel¹ vanaf 1991, jaargemiddelde

ALGEMENE INRICHTINGEN	1991	1992	1993	1994	1995 ²
Vast personeel					
waarvan totaal primair ³ :	22.975	24.057	24.686	25.126	25.818
- verpleging en verzorging	15.384	16.183	16.690	17.196	.
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	408	413	424	480	.
- overig personeel	3.056	3.211	3.333	3.397	.
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	4.135	4.250	4.239	4.052	.
waarvan ondersteunend	5.660	5.753	5.836	5.919	6.033
Flexibel personeel					
stagiaires	185	91	103	109	181
niet in loondienst	734	675	531	371	372
Totaal personeel	29.554	30.576	31.156	31.525	32.404
CATEGORALE INRICHTINGEN	1991	1992	1993	1994	1995 ²
Vast personeel					
waarvan totaal primair ³ :	2.721	2.821	2.925	3.002	3.036
- verpleging en verzorging	2.081	2.155	2.221	2.290	.
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	90	91	99	54	.
- overig personeel	386	406	421	486	.
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	168	164	184	172	.
waarvan ondersteunend	672	703	683	699	727
Flexibel personeel					
stagiaires	42	21	5	21	27
niet in loondienst	51	65	47	33	62
Totaal personeel	3.486	3.610	3.660	3.755	3.852
TOTAAL ZWAKZINNIGENSECTOR	1991	1992	1993	1994	1995 ²
Vast personeel					
waarvan totaal primair ³ :	25.696	26.878	27.611	28.128	28.854
- verpleging en verzorging	17.465	18.338	18.911	19.486	.
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	497	393	523	534	.
- overig personeel	3.442	3.616	3.754	3.883	.
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	4.303	4.413	4.423	4.225	.
waarvan ondersteunend	6.332	6.455	6.519	6.618	6.760
Flexibel personeel					
stagiaires	227	111	108	130	208
niet in loondienst	785	739	578	404	434
Totaal personeel	33.040	34.183	34.816	35.280	36.256

¹ Aantal arbeidsplaatsen is gebaseerd op de op jaarbasis gemiddelde personeelsbezetting.

² Voorlopige cijfers.

³ Totaaltelling komt als gevolg van het onvolledig invullen van de enquête niet altijd overeen met de uitsplitsing.

Bron: NZi.

VOORZIENINGEN VOOR GEHANDICAPTEN

Tabel 7.1.1.2.: Aantal werkzame personen (full-timers en part-timers tezamen) in algemene en categorale zwakzinnigeninrichtingen, uitgesplitst naar vast en tijdelijk personeel¹ vanaf 1991, jaargemiddelde

ALGEMENE INRICHTINGEN	1991	1992	1993	1994	1995 ²
Vast personeel					
waarvan totaal primair ³ :	30.026	32.008	33.895	35.662	35.887
- verpleging en verzorging	21.141	22.456	24.009	25.441	.
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	544	547	575	588	.
- overig personeel	4.339	4.730	5.060	5.551	.
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	4.144	4.255	4.251	4.082	.
waarvan ondersteunend	7.859	7.791	8.595	8.748	9.351
Flexibel personeel					
stagiaires	230	243	353	252	597
niet in loondienst	1.371	1.048	1.068	1.111	744
Totaal personeel	39.486	41.090	43.911	45.773	46.579
CATEGORALE INRICHTINGEN	1991	1992	1993	1994	1995 ²
Vast personeel					
waarvan totaal primair ³ :	3.381	3.603	3.834	4.023	4.129
- verpleging en verzorging	2.554	2.718	2.915	3.064	.
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	115	124	130	146	.
- overig personeel	544	593	604	639	.
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	168	165	185	174	.
waarvan ondersteunend	971	1.056	1.024	1.061	1.105
Flexibel personeel					
stagiaires	63	22	5	81	89
niet in loondienst	88	117	92	72	124
Totaal personeel	4.503	4.798	4.954	5.237	5.560
TOTAAL ZWAKZINNIGENSECTOR	1991	1992	1993	1994	1995 ²
Vast personeel					
waarvan totaal primair ³ :	33.407	35.611	37.729	39.685	40.107
- verpleging en verzorging	23.695	25.174	26.924	28.505	.
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	659	521	705	734	.
- overig personeel	4.883	5.323	5.664	6.190	.
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	4.312	4.420	4.436	4.256	.
waarvan ondersteunend	8.830	8.845	9.619	9.809	10.478
Flexibel personeel					
stagiaires	293	264	358	333	686
niet in loondienst	1.459	1.166	1.160	1.183	868
Totaal personeel	43.989	45.886	48.865	51.010	52.139

¹ Aantal werkzame personen is gebaseerd op de gemiddelde jaarbezetting.

² Voorlopige cijfers.

³ Totaaltelling komt als gevolg van het onvolledig invullen van de enquête niet altijd overeen met de uitsplitsing.

Bron: NZi.

Tabel 7.1.1.3.: Aantal *part-timers* in algemene en categorale zwakzinnigeninrichtingen, uitgesplitst naar vast en tijdelijk personeel¹ vanaf 1990, jaargemiddelde

ALGEMENE INRICHTINGEN	1990	1991	1992	1993	1994
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	15.256	17.018	19.046	21.310	23.747
- verpleging en verzorging	11.758	13.585	15.269	17.158	19.114
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	265	300	311	347	373
- overig personeel	2.830	3.076	3.445	3.805	4.157
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	390	51	21	44	103
waarvan ondersteunend	3.962	4.391	4.653	5.281	5.661
Flexibel personeel					
stagiaires	40	121	198	312	223
niet in loondienst	798	1.068	851	860	1.039
Totaal personeel	20.056	22.598	24.748	27.763	30.670
CATEGORALE INRICHTINGEN	1990	1991	1992	1993	1994
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	1.830	1.869	2.129	2.374	2.617
- verpleging en verzorging	1.397	1.452	1.645	1.883	2.086
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	81	71	79	82	95
- overig personeel	326	344	403	409	435
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	22	-	2	4	1
waarvan ondersteunend	567	593	659	679	743
Flexibel personeel					
stagiaires	6	28	6	-	72
niet in loondienst	145	81	109	83	68
Totaal personeel	2.548	2.571	2.903	3.139	3.500
TOTAAL ZWAKZINNIGENSECTOR	1990	1991	1992	1993	1994
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	17.086	18.887	21.174	23.684	26.364
- verpleging en verzorging	13.155	15.037	16.913	19.041	21.200
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	346	371	298	429	468
- overig personeel	3.156	3.420	3.848	4.214	4.592
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	412	51	23	48	104
waarvan ondersteunend	4.529	4.984	5.312	5.960	6.404
Flexibel personeel					
stagiaires	46	149	204	312	295
niet in loondienst	943	1.149	960	943	1.107
Totaal personeel	22.604	25.169	27.650	30.899	34.170

¹ Aantal werkzame personen is gebaseerd op de gemiddelde jaarbezetting.

² Totaaltelling komt als gevolg van het onvolledig invullen van de enquête niet altijd overeen met de uitsplitsing.

Bron: NZi.

VOORZIENINGEN VOOR GEHANDICAPTEN

Tabel 7.1.1.4.: Ziekteverzuim¹ van personeel in loondienst in de zwakzinnigeninrichtingen naar functiegroep (in procenten) vanaf 1990

TOTAAL ZWAKZINNIGENSECTOR	1990	1991	1992	1993	1994
Primair	8,4	8,9	8,2	8,6	7,7
In opleiding	7,3	8,0	6,4	6,1	5,2
Ondersteunend (algemeen/administratief)	7,3	5,6	5,6	6,5	5,8
Ondersteunend (hotelfuncties)	9,5	8,4	8,1	8,1	7,0
Ondersteunend (terr./geb.)	9,1	7,8	6,7	5,9	5,2
Totaal (incl. bevallingsverlof)	8,4	8,4	7,8	8,0	7,2
Totaal excl. bevallingsverlof	.	7,3	6,5	6,8	5,7

¹ Gewogen gemiddelde verzuimpercentage op basis van kalenderdagen.
Bron: NZi.

Tabel 7.1.1.5.: Uitstroom¹ van personeel in loondienst uit de zwakzinnigeninrichtingen (in procenten) vanaf 1990

TOTAAL ZWAKZINNIGENSECTOR	1990	1991	1992	1993	1994
Primair	15,4	17,0	14,6	12,7	11,2
In opleiding	13,0	17,0	15,4	18,0	15,1
Ondersteunend (algemeen/administratief)	11,9	11,5	11,3	10,1	10,1
Ondersteunend (hotelfuncties)	14,0	15,3	11,5	9,9	9,8
Ondersteunend (terr./geb.)	8,9	7,1	10,0	9,5	5,7
Totaal	14,7	16,3	14,0	12,7	11,2

¹ Uitstroom: aantal vertrokken personeelsleden per functiegroep gedeeld door de gemiddelde personeelsbezetting in de functiegroep per jaar x 100%.
Bron: NZi.

7.1.2 Instellingen voor zintuiglijk gehandicapten

Tabel 7.1.2.1.: Aantal arbeidsplaatsen (fte) in inrichtingen voor zintuiglijk gehandicapten¹, gesplitst naar vast en flexibel personeel vanaf 1991, jaargemiddelde

	1991	1992	1993	1994	1995 ²
Vast personeel					
waarvan totaal primair ³ :	790	820	884	933	931
- verpleging en verzorging	547	579	576	583	.
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	26	55	61	95	.
- overig personeel	193	185	247	255	.
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	-	-	-	-	.
waarvan ondersteunend	324	312	312	327	346
Flexibel personeel					
stagiaires	2	-	-	-	-
niet in loondienst	7	7	25	9	29
Totaal personeel	1.123	1.139	1.221	1.269	1.306

¹ Aantal arbeidsplaatsen is gebaseerd op de op jaarbasis gemiddelde personeelsbezetting.

² Voorlopige cijfers.

³ Totaaltelling komt als gevolg van het onvolledig invullen van de enquête niet altijd overeen met de uitsplitsing.

Bron: NZi.

Tabel 7.1.2.2.: Aantal werkzame personen (full-timers en part-timers tezamen) in inrichtingen voor zintuiglijk gehandicapten, uitgesplitst naar vast en tijdelijk personeel¹ vanaf 1991, jaargemiddelde

	1991	1992	1993	1994	1995 ²
Vast personeel					
waarvan totaal primair ³ :	982	1.044	1.177	1.255	1.285
- verpleging en verzorging	668	719	751	728	.
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	67	78	91	95	.
- overig personeel	244	247	335	382	.
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	-	-	-	452	.
waarvan ondersteunend	423	411	429	508	491
Flexibel personeel					
stagiaires	2	-	-	-	-
niet in loondienst	22	28	46	31	58
Totaal personeel	1.429	1.484	1.653	1.738	1.834

¹ Aantal werkzame personen is gebaseerd op de gemiddelde jaarbezetting.

² Voorlopige cijfers.

³ Totaaltelling komt als gevolg van het onvolledig invullen van de enquête niet altijd overeen met de uitsplitsing.

Bron: NZi.

VOORZIENINGEN VOOR GEHANDICAPTEN

Tabel 7.1.2.3.: Aantal *part-timers* in inrichtingen voor zintuiglijk gehandicapten, uitgesplitst naar vast en tijdelijk personeel¹ vanaf 1990, jaargemiddelde

	1990	1991	1992	1993	1994
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	441	503	583	749	862
- verpleging en verzorging	284	338	394	459	528
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	26	36	46	64	66
- overig personeel	130	129	143	226	268
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	-	-	-	-	-
waarvan ondersteunend	216	230	230	264	284
Flexibel personeel					
stagiaires	2	2	-	-	-
niet in loondienst	34	20	25	37	28
Totaal personeel	693	755	838	1.051	1.174

¹ Aantal werkzame personen is gebaseerd op de gemiddelde jaarbezetting.

² Totaaltelling komt als gevolg van het onvolledig invullen van de enquête niet altijd overeen met de uitsplitsing.

Bron: NZi.

Tabel 7.1.2.4.: Ziekteverzuim¹ van personeel in loondienst in de inrichtingen voor zintuiglijk gehandicapten naar functiegroep (in procenten) vanaf 1990

	1990	1991	1992	1993	1994
Primair	7,5	6,6	7,0	7,5	6,3
Ondersteunend (algemeen/administratief)	4,0	4,1	4,7	6,5	4,6
Ondersteunend (hotelfuncties)	12,7	11,2	12,4	10,5	7,2
Ondersteunend (terr./geb.)	3,3	4,4	4,9	3,3	5,1
Totaal	7,9	6,9	8,2	7,7	6,2
Totaal excl. bevallingsverlof	-	6,0	6,4	6,5	5,0

¹ Gewogen gemiddelde verzuimpercentage op basis van kalenderdagen.

Bron: NZi.

Tabel 7.1.2.5.: Uitstroom¹ van personeel in loondienst uit de inrichtingen voor zintuiglijk gehandicapten naar functiegroep (in procenten) vanaf 1990

	1990	1991	1992	1993	1994
Primair	13,3	17,1	12,2	8,8	9,4
Ondersteunend (algemeen/administratief)	11,8	11,1	10,2	5,1	11,8
Ondersteunend (hotelfuncties)	12,1	20,3	14,2	11,0	11,2
Ondersteunend (terr./geb.)	-	6,2	3,2	17,8	10,8
Totaal	12,6	16,6	12,0	8,9	10,0

¹ Uitstroom: aantal vertrokken personeelsleden per functiegroep gedeeld door de gemiddelde personeelsbezetting in de functiegroep per jaar x 100%.

Bron: NZi.

7.1.3 Medische kindertehuizen en kleuterdagverblijven

Tabel 7.1.3.1.: Aantal arbeidsplaatsen (fte) in medische kindertehuizen en medische kleuterdagverblijven¹, gesplitst naar vast en flexibel personeel vanaf 1991, jaargemiddelde

	1991	1992	1993	1994	1995 ²
Vast personeel					
waarvan totaal primair ³ :	1.503	1.607	1.684	1.651	1.654
- verpleging en verzorging	1.164	1.244	1.328	1.291	.
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	82	114	126	182	.
- overig personeel	259	249	230	174	.
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	-	-	-	4	.
waarvan ondersteunend	456	511	531	483	504
Flexibel personeel					
stagiaires	36	47	-	-	29
niet in loondienst	70	69	30	49	58
Totaal personeel	2.065	2.234	2.246	2.183	2.245

¹ Aantal arbeidsplaatsen is gebaseerd op de op jaarbasis gemiddelde personeelsbezetting.

² Voorlopige cijfers.

³ Totaaltelling komt als gevolg van het onvolledig invullen van de enquête niet altijd overeen met de uitsplitsing.

Bron: NZi.

Tabel 7.1.3.2.: Aantal werkzame personen (full-timers en part-timers tezamen) in medische kindertehuizen en medische kleuterdagverblijven¹, uitsplitsst naar vast en tijdelijk personeel vanaf 1991, jaargemiddelde

	1991	1992	1993	1994	1995 ²
Vast personeel					
waarvan totaal primair ³ :	2.133	2.335	2.578	2.525	2.580
- verpleging en verzorging	1.555	1.720	1.912	1.859	.
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	154	214	233	182	.
- overig personeel	427	401	433	479	.
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	-	-	-	5	.
waarvan ondersteunend	811	893	980	1.013	958
Flexibel personeel					
stagiaires	53	103	-	-	58
niet in loondienst	208	199	100	116	191
Totaal personeel	3.205	3.530	3.658	3.654	3.787

¹ Aantal werkzame personen is gebaseerd op de gemiddelde jaarbezetting.

² Voorlopige cijfers.

³ Totaaltelling komt als gevolg van het onvolledig invullen van de enquête niet altijd overeen met de uitsplitsing.

Bron: NZi.

VOORZIENINGEN VOOR GEHANDICAPTEN

Tabel 7.1.3.3.: Aantal *part-timers* in medische kindertehuizen en medische kleuterdagverblijven¹, uitgesplitst naar vast en tijdelijk personeel vanaf 1990, jaargemiddelde

	1990	1991	1992	1993	1994
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	1.375	1.520	1.790	2.035	2.041
- verpleging en verzorging	938	1.041	1.257	1.448	1.440
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	132	132	191	202	152
- overig personeel	298	349	342	385	444
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	-	-	-	-	5
waarvan ondersteunend	719	649	710	768	855
Flexibel personeel					
stagiaires	48	43	91	-	-
niet in loondienst	88	197	181	91	107
Totaal personeel	2.230	2.408	2.772	2.894	3.003

¹ Aantal werkzame personen is gebaseerd op de gemiddelde jaarbezetting.

² Totaaltelling komt als gevolg van het onvolledig invullen van de enquête niet altijd overeen met de uitsplitsing.

Bron: NZi.

Tabel 7.1.3.4.: Ziekteverzuim¹ van personeel in loondienst in de medische kindertehuizen en medische kleuterdagverblijven naar functiegroep (in procenten) vanaf 1990

	1990	1991	1992	1993	1994
Primair	6,4	6,6	8,0	7,6	6,8
Ondersteunend (algemeen/administratief)	2,4	5,7	4,4	5,6	5,3
Ondersteunend (hotelfuncties)	9,5	9,9	8,5	9,2	9,0
Ondersteunend (terr./geb.)	3,8	6,2	4,1	2,5	3,5
Totaal (incl. bevallingsverlof)	6,5	7,0	7,4	7,3	7,2
Totaal excl. bevallingsverlof		6,5	5,8	5,6	5,6

¹ Gewogen gemiddelde verzuimpercentage op basis van kalenderdagen.

Bron: NZi.

Tabel 7.1.3.5.: Uitstroom¹ van personeel in loondienst uit de medische kindertehuizen en medische kleuterdagverblijven (in procenten) vanaf 1990

	1990	1991	1992	1993	1994
Primair	20,2	17,7	12,9	13,4	12,6
Ondersteunend (algemeen/administratief)	4,7	12,1	9,9	14,8	7,5
Ondersteunend (hotelfuncties)	27,4	15,4	12,1	8,3	7,1
Ondersteunend (terr./geb.)					
Totaal	18,4	16,6	12,6	12,8	11,1

¹ Uitstroom: aantal vertrokken personeelsleden per functiegroep gedeeld door de gemiddelde personeelsbezetting in de functiegroep per jaar x 100%.

Bron: NZi.

7.2 Semimurale voorzieningen

Tabel 7.2.1.: Aantal arbeidsplaatsen (fte) bij semimurale voorzieningen voor gehandicaptenzorg vanaf 1990, per 31 december

	1990	1991	1992	1993	1994
GVT ¹ :					
Loondienst	.	.	.	7.671	7.937
Oproepkrachten	.	.	.	473	477
Niet in loondienst	.	.	.	159	166
Totaal	7.265	7.491	7.870	8.303	8.580
DVO ² :					
Loondienst	.	.	.	5.551	5.911
Oproepkrachten	.	.	.	252	289
Niet in loondienst	.	.	.	195	223
Totaal	5.434	5.704	5.895	5.998	6.423

¹ Gezinsvervangende tehuizen.

² Dagverblijven voor volwassenen.

Bron: CBS.

Tabel 7.2.2.: Aantal fte in de semimurale gehandicaptenzorg naar vereniging vanaf 1991

	1991	1992	1993	1994
Fiad-Wdt	13.038	13.699	14.058	14.613
NFVLG ¹	1.638	1.687	1.875	2.338
NVBW ²	.	.	1.759	2.382
Totaal	14.676	15.386	17.692	19.333

¹ Nederlandse federatie voorzieningencentra lichamelijk gehandicapten.

² Nederlandse Vereniging van beschermde woonvormen.

Bron: VGN.

Tabel 7.2.3.: Aantal werkzame personen (aanstellingen) per vereniging vanaf 1991

	1991	1992	1993	1994
Fiad-Wdt	23.552	24.161	24.934	27.771
NFVLG	2.999	2.792	3.594	4.452
NVBW	.	.	2.674	3.802
Totaal	26.551	26.953	31.202	36.025

Bron: VGN.

Tabel 7.2.4.: Percentage part-timers naar functiegroep bij Fiad-Wdt instellingen vanaf 1991

	1991	1992	1993	1994
Ondersteuning	92%	94%	93%	94%
Centraal bureau	54%	45%	53%	58%
Deskundigen	91%	85%	84%	82%
Begeleiding	53%	62%	67%	74%
Hoofden	8%	16%	18%	23%

Bron: VGN.

Tabel 7.2.5.: Personeel naar functiegroep bij Fiad-Wdt instellingen (in procenten) vanaf 1991

	1991	1992	1993	1994
Ondersteuning	22	18	17	16
Centraal bureau	3	3	4	3
Deskundigen	7	5	5	5
Begeleiding	61	67	68	70
Hoofden	7	7	6	6
Totaal	100	100	100	100

Bron: VGN.

Tabel 7.2.6.: Percentage personeelsleden dat het dienstverband beëindigd naar vereniging vanaf 1991

	1991	1992	1993	1994
Fiad-Wdt	13	12	10	13
NFVLG	14	10	10	17
NVBW	.	.	7	7

Bron: VGN.

8 VOORZIENINGEN VOOR OUDEREN

8.1 Verpleeghuizen

Tabel 8.1.1.: Aantal arbeidsplaatsen (fte) in verpleeghuizen¹, uitgesplitst naar vast en flexibel personeel vanaf 1991, jaargemiddelde

GECOMBINEERDE VERPLEEGHUIZEN	1991	1992	1993	1994	1995 ²
Vast personeel					
waarvan totaal primair ³ :	25.493	27.914	29.899	32.306	33.988
- verpleging en verzorging	16.748	18.417	20.201	21.937	.
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	461	563	634	978	.
- overig personeel	3.095	3.418	3.691	3.769	.
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	5.165	5.513	5.373	5.622	.
waarvan ondersteunend	8.751	9.388	10.073	10.615	11.415
Flexibel personeel					
stagiaires	177	82	105	151	255
niet in loondienst	1.423	1.349	1.007	680	859
Totaal personeel	35.844	38.733	41.084	43.752	46.517
PSYCHOGERIATRIE	1991	1992	1993	1994	1995 ²
Vast personeel					
waarvan totaal primair ³ :	8.676	8.790	8.769	8.503	8.241
- verpleging en verzorging	6.030	6.188	6.244	6.066	.
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	156	157	182	270	.
- overig personeel	960	975	970	885	.
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	1.519	1.462	1.373	1.282	.
waarvan ondersteunend	2.772	2.817	2.853	2.654	2.594
Flexibel personeel					
stagiaires	20	18	12	11	14
niet in loondienst	567	496	391	277	262
Totaal personeel	12.035	12.121	12.026	11.445	11.111
SOMATISCHE VERPLEEGHUIZEN	1991	1992	1993	1994	1995 ²
Vast personeel					
waarvan totaal primair ³ :	8.563	7.383	6.642	5.414	4.880
- verpleging en verzorging	5.650	5.016	4.583	3.762	.
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	126	114	109	131	.
- overig personeel	1.089	898	830	631	.
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	1.693	1.358	1.120	890	.
waarvan ondersteunend	3.116	2.596	2.244	1.797	1.684
Flexibel personeel					
stagiaires	18	46	52	2	3
niet in loondienst	477	456	332	208	316
Totaal personeel	12.174	10.481	9.271	7.421	6.883

TOTALE VERPLEEGHUISSECTOR	1991	1992	1993	1994	1995 ²
Vast personeel					
waarvan totaal primair ³ :	42.732	44.087	45.310	46.223	47.109
- verpleging en verzorging	28.428	29.621	31.028	31.765	.
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	617	834	925	1.380	.
- overig personeel	5.144	5.291	5.491	5.284	.
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	8.377	8.333	7.866	7.794	.
waarvan ondersteunend	14.639	14.801	15.172	15.065	15.693
Flexibel personeel					
stagiaires	215	146	169	165	272
niet in loondienst	2.467	2.301	1.730	1.165	1.437
Totaal personeel	60.053	61.335	62.381	62.618	64.511

¹ Aantal arbeidsplaatsen is gebaseerd op de op jaarbasis gemiddelde personeelsbezetting.

² Voorlopige cijfers.

³ Totaaltelling komt als gevolg van het onvolledig invullen van de enquête niet altijd overeen met de uitsplitsing.

Bron: NZi.

Tabel 8.1.2.: Aantal werkzame personen (full-timers en part-timers tezamen) in verpleeghuizen, uitgesplitst naar vast en tijdelijk personeel¹ vanaf 1991, jaargemiddelde

GECOMBINEERDE VERPLEEGHUIZEN	1991	1992	1993	1994	1995 ²
Vast personeel					
waarvan totaal primair ³ :	34.838	39.269	42.453	46.710	49.962
- verpleging en verzorging	24.419	27.804	30.577	33.382	.
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	663	801	911	978	.
- overig personeel	4.533	5.119	5.574	6.277	.
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	5.235	5.539	5.391	5.623	.
waarvan ondersteunend	13.382	14.935	16.387	17.930	19.291
Flexibel personeel					
stagiaires	282	108	142	212	510
niet in loondienst	2.135	2.100	1.772	1.653	1.632
Totaal personeel	50.637	56.412	60.754	66.505	71.396
PSYCHOGERIATRIE					
Vast personeel					
waarvan totaal primair ³ :	12.255	12.831	13.001	12.860	12.856
- verpleging en verzorging	9.084	9.620	9.865	9.805	.
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	220	225	263	270	.
- overig personeel	1.409	1.498	1.493	1.503	.
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	1.524	1.478	1.380	1.282	.
waarvan ondersteunend	4.225	4.465	4.583	4.362	4.306
Flexibel personeel					
stagiaires	59	43	22	19	28
niet in loondienst	1.089	830	1.387	546	524
Totaal personeel	17.628	18.169	17.613	17.787	17.714

SOMATISCHE VERPLEEGHUIZEN	1991	1992	1993	1994	1995 ²
Vast personeel					
waarvan totaal primair ¹ :	12.239	10.787	9.784	8.059	7.857
- verpleging en verzorging	8.631	7.780	7.114	5.934	.
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	185	180	177	131	.
- overig personeel	1.698	1.474	1.351	1.103	.
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	1.714	1.373	1.142	891	.
waarvan ondersteunend	5.161	4.523	3.984	3.259	3.082
Flexibel personeel					
stagiaires	32	59	104	5	6
niet in loondienst	1.205	1.087	700	565	664
Totaal personeel	18.637	16.456	14.572	11.888	11.608
TOTALE VERPLEEGHUISSECTOR	1991	1992	1993	1994	1995 ²
Vast personeel					
waarvan totaal primair ¹ :	59.332	62.887	65.239	67.629	70.675
- verpleging en verzorging	42.134	45.204	47.556	49.572	.
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	883	1.206	1.351	1.380	.
- overig personeel	7.640	8.091	8.419	8.881	.
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	8.473	8.390	7.913	7.796	.
waarvan ondersteunend	22.768	23.923	24.955	25.552	26.679
Flexibel personeel					
stagiaires	373	210	268	235	544
niet in loondienst	4.429	4.017	3.859	2.764	2.820
Totaal personeel	86.902	91.037	94.308	96.180	100.718

¹ Aantal arbeidsplaatsen is gebaseerd op de op jaarbasis gemiddelde personeelsbezetting.

² Voorlopige cijfers.

³ Totaaltelling komt als gevolg van het onvolledig invullen van de enquête niet altijd overeen met de uitsplitsing.

Bron: NZI.

Tabel 8.1.3.: Aantal *part-timers* in verpleeghuizen, uitgesplitst naar vast en flexibel personeel¹ vanaf 1990, jaargemiddelde

GECOMBINEERDE VERPLEEGHUIZEN	1990	1991	1992	1993	1994
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	17.570	20.422	24.042	27.185	31.030
- verpleging en verzorging	13.686	16.324	19.388	22.023	25.222
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	408	484	581	679	733
- overig personeel	3.083	3.460	3.986	4.438	5.073
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	229	154	81	45	2
waarvan ondersteunend	7.852	8.840	10.326	11.728	13.201
Flexibel personeel					
stagiaires	161	141	60	76	102
niet in loondienst	1.576	1.476	1.583	1.284	1.416
Totaal personeel	27.159	30.879	36.011	40.265	45.749
PSYCHOGERIATRIE	1990	1991	1992	1993	1994
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	7.112	7.563	8.410	8.870	9.133
- verpleging en verzorging	5.687	6.288	6.992	7.438	7.681
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	123	142	156	190	201
- overig personeel	1.110	1.105	1.220	1.227	1.251
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	214	10	38	15	-
waarvan ondersteunend	2.625	2.764	3.061	3.229	3.107
Flexibel personeel					
stagiaires	34	48	38	13	15
niet in loondienst	758	871	659	1.235	464
Totaal personeel	10.529	11.246	12.168	13.348	12.719
SOMATISCHE VERPLEEGHUIZEN	1990	1991	1992	1993	1994
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	6.968	7.264	6.765	6.364	5.396
- verpleging en verzorging	5.286	5.754	5.409	5.091	4.379
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	135	152	140	140	101
- overig personeel	1.264	1.323	1.196	1.094	914
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	91	28	28	39	2
waarvan ondersteunend	3.677	3.596	3.273	2.944	2.464
Flexibel personeel					
stagiaires	56	25	27	70	5
niet in loondienst	668	1.038	960	577	506
Totaal personeel	11.369	11.923	11.025	9.954	8.371

TOTALE VERPLEEGHUISSECTOR	1990	1991	1992	1993	1994
Vast personeel					
waarvan totaal primair ² :	48.564	35.249	39.217	42.419	45.560
- verpleging en verzorging	32.115	28.366	31.739	34.522	37.282
- medisch/sociaal-wetenschappelijk personeel	924	626	877	1.010	1.035
- overig personeel	15.068	5.888	6.402	6.758	7.239
- verplegend en verzorgend personeel in opleiding	166	192	147	99	4
waarvan ondersteunend	31.160	15.200	16.660	17.900	18.771
Flexibel personeel					
stagiaires	345	214	125	158	122
niet in loondienst	4.669	3.385	3.202	3.096	2.386
Totaal personeel	49.057	54.048	59.204	63.567	66.839

¹ Aantal arbeidsplaatsen is gebaseerd op de op jaarbasis gemiddelde personeelsbezetting.

² Totaaltelling komt als gevolg van het onvolledig invullen van de enquête niet altijd overeen met de uitsplitsing.

Bron: NZi.

Tabel 8.1.4.: Ziekteverzuim¹ van personeel in loondienst bij verpleeghuizen, naar functiegroep² (in procenten) vanaf 1990

GECOMBINEERDE VERPLEEGHUIZEN	1990	1991	1992	1993	1994
Primair	10,2	10,5	10,4	10,1	9,0
In opleiding	8,6	7,5	7,4	7,0	5,9
Ondersteunend (algemeen/administratief)	6,5	5,3	5,7	6,3	5,0
Ondersteunend (hotelfuncties)	9,6	8,8	8,5	8,4	7,0
Ondersteunend (terr./geb.)	6,1	6,7	5,8	4,8	4,7
Totaal (incl. bevallingsverlof)	9,6	9,4	9,2	9,2	8,0
Totaal excl. bevallingsverlof	.	7,8	7,8	7,8	6,5
PSYCHOGERIATRIE	1990	1991	1992	1993	1994
Primair	11,5	10,4	10,1	10,5	9,1
In opleiding	9,1	10,2	6,6	8,3	5,3
Ondersteunend (algemeen/administratief)	6,8	5,9	6,5	7,2	5,5
Ondersteunend (hotelfuncties)	9,6	9,0	8,0	7,8	6,8
Ondersteunend (terr./geb.)	9,6	7,0	4,9	4,7	4,7
Totaal (incl. bevallingsverlof)	10,5	9,8	9,2	9,6	8,1
Totaal excl. bevallingsverlof	.	8,5	8,1	8,2	6,6
SOMATISCHE VERPLEEGHUIZEN	1990	1991	1992	1993	1994
Primair	9,9	9,4	9,4	9,2	8,2
In opleiding	9,8	8,3	6,8	8,4	7,2
Ondersteunend (algemeen/administratief)	7,9	6,2	6,2	5,1	4,5
Ondersteunend (hotelfuncties)	10,3	9,4	7,5	7,4	6,6
Ondersteunend (terr./geb.)	10,4	5,4	5,6	5,5	4,6
Totaal (incl. bevallingsverlof)	9,8	9,1	8,5	8,5	7,6
Totaal excl. bevallingsverlof	.	7,5	7,4	7,3	5,8

¹ Gewogen gemiddelde verzuimpercentage op basis van kalenderdagen.

² Ziekteverzuimpercentage voor de gehele verpleeghuissector is op grond van NZi-publikaties niet te bepalen.

Bron: NZi.

Tabel 8.1.5.: *Uitstroom¹ van personeel in loondienst bij verpleeghuizen (in procenten) vanaf 1990*

GECOMBINEERDE VERPLEEGHUIZEN	1990	1991	1992	1993	1994
Primair	21,5	20,9	17,9	13,9	11,8
In opleiding	28,3	25,6	25,9	25,2	29,4
Ondersteunend (algemeen/administratief)	15,5	13,3	13,2	10,7	10,0
Ondersteunend (hotelfuncties)	19,6	21,2	19,1	16,0	14,9
Ondersteunend (terr./geb.)	11,8	11,6	8,2	5,9	8,8
Totaal	21,5	21,0	18,5	15,1	13,9
PSYCHOGERIATRIE	1990	1991	1992	1993	1994
Primair	20,6	20,9	15,0	13,3	9,8
In opleiding	23,8	24,5	22,6	27,4	26,9
Ondersteunend (algemeen/administratief)	16,7	14,0	14,6	10,2	8,4
Ondersteunend (hotelfuncties)	16,8	16,5	16,0	11,8	12,8
Ondersteunend (terr./geb.)	15,8	8,1	6,7	10,2	3,3
Totaal	19,9	20,0	15,8	13,9	12,0
SOMATISCHE VERPLEEGHUIZEN	1990	1991	1992	1993	1994
Primair	21,9	22,5	19,0	14,5	12,6
In opleiding	26,2	25,0	25,1	22,8	26,1
Ondersteunend (algemeen/administratief)	20,5	19,8	11,4	12,8	7,9
Ondersteunend (hotelfuncties)	18,4	25,1	17,4	12,1	12,5
Ondersteunend (terr./geb.)	12,3	12,9	7,1	11,9	8,5
Totaal	21,3	23,0	18,7	14,7	13,3

¹ Uitstroom: aantal vertrokken personeelsleden per functiegroep gedeeld door de gemiddelde personeelsbezetting in de functiegroep per jaar x 100%.

Bron: NZi.

8.2 Bejaardenoorden

8.2.1 Werkzame personen

Tabel 8.2.1.1.: Aantal werkzame personen in loondienst van bejaardenoorden naar functie vanaf 1990, per 31 december

Personeel in loondienst	1990	1991	1992	1993	1994
	werkzame personen	werkzame personen	werkzame personen	werkzame personen	werkzame personen
Algemeen beheer	6.194	6.794	6.758	6.787	6.869
Levens./soc./cult. zorg	1.901	1.908	1.965	2.070	2.201
Verzorging	44.184	46.844	45.351	45.563	45.568
Huishouding	14.583	14.643	13.725	13.347	12.997
Voedselvoorziening	10.464	11.167	10.915	10.767	10.847
Tuin/techniek/onderhoud	2.053	2.063	1.953	2.076	1.957
Overig personeel	2.582	2.809	2.412	2.350	2.368
Totaal	81.961	86.228	83.079	82.960	82.807

Bron: CBS.

Tabel 8.2.1.2.: Aantal arbeidsplaatsen (fte) van personeel in loondienst van bejaardenoorden naar functie vanaf 1990, per 31 december

Personeel in loondienst	1990	1991	1992	1993	1994
	fte ¹	fte ¹	fte ¹	fte ²	fte ²
Algemeen beheer	3.977	4.144	4.232	4.068	3.987
Levens./soc./cult. zorg	1.087	1.082	1.141	1.138	1.179
Verzorging	30.237	30.567	31.301	29.597	28.810
Huishouding	8.495	8.230	8.172	7.420	7.052
Voedselvoorziening	7.162	7.170	7.345	6.939	6.744
Tuin/techniek/onderhoud	1.627	1.566	1.565	1.578	1.521
Overig personeel	1.274	1.226	1.224	1.142	1.180
Totaal	53.859	53.955	54.980	51.882	50.473

¹ Inclusief oproepkrachten.

² Exclusief oproepkrachten.

Bron: CBS.

Tabel 8.2.1.3.: Aantal werkzame personen in de sector verzorging (verzorgend en verplegend personeel) in bejaardenoorden naar functie in 1993 en 1994, per 31 december

	1993				1994			
	In loondienst		Formatieplaatsen		In loondienst		Formatieplaatsen	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Bejaardenverpleegkundige	4.611	10,1	2.753	9,3	4.287	9,4	2.506	8,7
Ziekenverzorgende	9.229	20,2	5.477	18,5	9.455	20,7	5.540	19,2
Bejaardenverzorgende	18.743	41,1	13.102	44,3	19.263	42,3	13.024	45,2
Bejaardenhelpende	5.493	12,1	3.451	11,6	5.222	11,5	3.167	11,0
Verzorgingshulp	3.499	7,7	2.060	7,0	3.314	7,3	1.840	6,4
Personeel in opleiding	1.084	2,4	816	2,7	846	1,9	633	2,2
Overig personeel	2.904	6,4	1.939	6,6	3.181	7,0	2.101	7,3
Totaal	45.563	100,0	29.597	100,0	45.568	100,0	28.810	100,0

Bron: CBS.

Tabel 8.2.1.4.: Aantal arbeidsplaatsen (fte) van personeel in loondienst in de sector verzorging, naar provincie en grote steden vanaf 1990, per 31 december

	1990	1991	1992	1993	1994
	fte ²	fte ¹	fte ²	fte ²	fte ²
Groningen	1.545	1.311	1.234	1.143	1.121
Friesland	1.544	1.387	1.345	1.284	1.207
Drenthe	937	810	771	736	767
Overijssel	1.867	1.924	1.909	1.884	1.888
Flevoland	289	206	216	214	219
Gelderland	3.615	3.357	3.247	3.275	3.155
Utrecht	2.227	2.124	2.174	2.092	1.964
Noord-Holland	5.502	5.475	5.254	5.206	5.025
Zuid-Holland	5.701	6.476	6.395	6.442	6.249
Zeeland	877	955	937	917	848
Noord-Brabant	3.908	4.390	4.235	4.198	4.173
Limburg	1.884	2.152	2.185	2.207	2.194
Nederland	29.896	30.567	29.901	29.597	28.810
Amsterdam	1.408	1.657	1.643	1.609	1.464
Rotterdam	1.223	1.428	1.421	1.489	1.357
Den Haag	836	1.152	1.153	1.138	1.121
Utrecht	622	574	539	487	474

¹ Inclusief oproepkrachten.

² Exclusief oproepkrachten.

Bron: CBS.

Tabel 8.2.1.5.: Ziekteverzuim (in %) in de sector bejaardenoorden vanaf 1991, per 31 december

	1991	1992	1993	1994	1995
Bejaardenoorden	9,2	8,7	7,5	6,8	.
- exclusief bevallingsverlof	7,8	7,3	6,6	5,7	6,5

Bron: BVG.

9 EXTRAMURALE VOORZIENINGEN

9.1 Thuiszorg

Tabel 9.1.1.: Aantal arbeidsplaatsen¹ (fte) bij thuiszorginstellingen naar functiegroep en uitgesplitst naar vast en flexibel personeel vanaf 1993, jaargemiddelde

	1993	1994
Vast personeel		
Uitvoerend personeel:		
Wijkverpleegkundigen	4.344	4.471
Wijkverzorgenden	1.893	1.891
Verpleegkundigen in de wijk	568	618
Diëtisten	229	226
GVO'ers	49	40
Ergotherapeuten	9	16
Consultatiebureau-artsen	228	252
Gezinshelpenden	20.505	18.866
Gezinsverzorgenden	9.048	8.965
Gespecialiseerde gezinsverzorgenden	894	851
Kraamverzorgenden	4.333	4.413
Leerling kraamverzorgenden	22	57
Overig uitvoerend personeel	318	820
Leidinggevend personeel:		
Directie	410	317
Leidinggevenden directe zorg	3.151	2.844
Staf- en kraamzorgverpleegkundigen	478	506
Overig leidinggevend personeel	619	804
Stafverpleegkundigen	180	192
Stafartsen	26	25
Staffunctionarissen	513	501
Financieel-economisch personeel	1.283	1.172
Ondersteunend personeel	1.836	2.167
Technisch/huishoudelijk personeel	831	815
Flexibel personeel		
Alpha-helpenden	4.693	5.003
Uitvoerend personeel niet in loondienst	1.706	1.638
Leidinggevend personeel niet in loondienst	16	22
Overig personeel niet in loondienst	576	570
Totaal personeel	58.758	58.062

Bron: NZi/LVT.

Tabel 9.1.2.: Aantal werkzame personen (full-timers en part-timers tezamen) bij thuiszorginstellingen uitgesplitst naar vast en flexibel personeel over 1994, jaargemiddelde

	1994
Vast personeel	
Uitvoerend personeel:	
Wijkverpleegkundigen	7.915
Wijkverzorgenden	3.550
Verpleegkundigen in de wijk	1.993
Diëtisten	400
GVO'ers	62
Ergotherapeuten	24
Consultatiebureau-artsen	768
Gezinshelpenden	46.596
Gezinsverzorgenden	17.064
Gespecialiseerde gezinsverzorgenden	1.322
Kraamverzorgenden	4.937
Leerling kraamverzorgenden	61
Overig uitvoerend personeel	2.063
Leidinggevend personeel:	
Directie	361
Leidinggevenden directe zorg	3.697
Staf- en kraamzorgverpleegkundigen	880
Overig leidinggevend personeel	1.043
Stafverpleegkundigen	252
Stafartsen	75
Staffunctionarissen	594
Financieel-economisch personeel	1.664
Ondersteunend personeel	3.466
Technisch/huishoudelijk personeel	2.036
Flexibel personeel	
Alpha-helpenden	39.464
Uitvoerend personeel niet in loondienst	6.754
Leidinggevend personeel niet in loondienst	42
Overig personeel niet in loondienst	2.145
Totaal personeel	149.228

Bron: NZi/LVT.

Tabel 9.1.3.: Aantal arbeidsplaatsen¹ (fte) in de thuiszorg vanaf 1990

	1990	1991	1992	1993	1994
Kruiswerk	11.630	11.848	12.085	12.406	.
Gezinsverzorging	40.606	40.757	40.678	40.773	.
Kraamzorg	5.883	6.107	6.101	5.579	.
Totaal thuiszorg	58.119	58.712	58.864	58.758	58.062

¹ Inclusief personeel niet in loondienst.
Bron: NZi/LVT.

Tabel 9.1.4.: Ziekteverzuim¹ (in procenten) van het personeel in loondienst in thuiszorginstellingen in 1993 en 1994

	Inclusief zwangerschaps- verlof		Exclusief zwangerschaps- verlof	
	1993	1994	1993	1994
Uitvoerend personeel	10,4%	9,1%	8,8%	8,3%
Leidinggevend personeel	6,0%	5,8%	5,1%	5,2%
Overig personeel	6,3%	5,2%	5,6%	4,6%
Totaal personeel	9,5%	8,7%	8,1%	7,8%

¹ Gewogen gemiddelde verzuimpercentage op basis van kalenderdagen.
Bron: NZi/LVT.

Tabel 9.15.: Uitstroom¹ van het personeel in loondienst in thuiszorginstellingen (in procenten) in 1993 en 1994

	1993	1994
Uitvoerend personeel	13,5%	16,9%
Leidinggevend personeel	10,6%	10,8%
Overig personeel	11,3%	12,5%
Totaal personeel	14,8%	17,4%

¹ Aantal vertrokken personeelsleden gedeeld door de gemiddelde personeelsbezetting per jaar x100%.
Bron: NZi/LVT.

9.2 Gezondheidscentra*

9.2.1 Aantal werkzame personen

Tabel 9.2.1.1.: Absoluut aantal hulpverleners per discipline in gezondheidscentra¹ vanaf 1991, per 31 december

	1991	1992	1993	1994	1995
Huisartsen	607	620	616	617	629
Wijkverpleegkundigen	563	564	546	515	510
Maatschappelijk werkers	318	319	309	306	308
Fysiotherapeuten	479	508	510	507	514
Verloskundigen	232	228	224	233	247
Gezins/bejaardenverzorgenden	111	101	96	80	81
Ziekenverzorgenden	129	159	155	159	155
Apothekers	95	102	101	111	122
Tandartsen	88	89	83	89	92
Diëtisten	81	93	101	106	110
Logopedisten	35	40	48	55	58
Psychologen	14	15	18	30	33
Oefentherapeuten	14	19	23	33	35
Overigen	77	118	143	151	158
Thuiszorgmanager	.	.	.	42	43
Totaal	2.843	2.975	2.973	3.034	3.095

¹ Strikt genomen staan hier arbeidsplaatsen per gezondheidscentrum vermeld. Het is mogelijk dat één hulpverlener meer dan één arbeidsplaats bezet. Hiervoor is niet gecorrigeerd.

Bron: NIVEL.

* Onder een gezondheidscentrum wordt verstaan een samenwerkingsverband met *gemeenschappelijke huisvesting* van tenminste één huisarts, één wijkverpleegkundige en één maatschappelijk werker. De huisarts en de wijkverpleegkundige dienen tenminste half-time (20 uur per week) ten behoeve van het centrum te werken; de maatschappelijk werkende minimaal twee dagdelen (één dag) per week. Naast deze kerndisciplines kunnen eveneens vertegenwoordigers van andere disciplines, zoals bijvoorbeeld fysiotherapeuten, verloskundigen, verzorgenden of apothekers, in het gezondheidscentrum werkzaam zijn. In gezondheidscentra werken de diverse hulpverleners vanuit één organisatie nauw samen met als uiteindelijk doel: afstemming van de geboden zorg.

Tabel 9.2.1.2.: Aantal arbeidsplaatsen (fte) per discipline in gezondheidscentra vanaf 1991, per 31 december

	1991	1992	1993	1994	1995
Huisartsen	475	485	479	475	476
Wijkverpleegkundigen	440	422	393	362	357
Maatschappelijk werkers	207	201	189	182	185
Fysiotherapeuten	342	353	362	359	359
Verloskundigen	57	51	50	54	59
Gezins/bejaardenverzorgenden	71	64	60	50	49
Ziekenverzorgenden	89	105	99	97	93
Apothekers	79	86	86	92	101
Tandartsen	69	70	66	70	72
Diëtisten	12	12	13	14	14
Logopedisten	13	16	20	23	24
Psychologen	6	6	7	10	11
Oefentherapeuten	8	10	14	20	20
Overigen	31	31	40	48	48
Thuiszorgmanager	.	.	.	25	28
Totaal	1.899	1.912	1.818	1.881	1.896

Bron: NIVEL.

Tabel 9.2.1.3.: Werkgevers van in gezondheidscentra werkzame hulpverleners naar discipline, per 31 december 1995

	dienstverband gezondheids- centrum		overig dienstverband		vrij beroep		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Huisartsen	259	8,4	46	1,5	324	10,5	629	20,3
Wijkverpleegkundigen	36	1,2	474	15,3	-	-	510	16,5
Maatschappelijk werkers	30	1,0	274	8,9	4	0,1	308	10,0
Fysiotherapeuten	172	5,6	90	2,9	252	8,1	514	16,6
Verloskundigen	37	1,2	16	0,5	194	6,3	247	8,0
Gezins/bejaardenverzorgers	6	0,2	75	2,4	-	-	81	2,6
Ziekenverzorgers	9	0,3	146	4,7	-	-	155	5,0
Apothekers	41	1,3	21	0,7	60	1,9	122	3,9
Tandartsen	17	0,5	4	0,1	71	2,3	92	3,0
Diëtisten	19	0,6	84	2,7	7	0,2	110	3,6
Logopedisten	2	0,1	1	-	55	1,8	58	1,9
Psychologen	-	-	1	-	32	1,0	33	1,1
Oefentherapeuten	7	0,2	3	0,1	25	0,8	35	1,1
Overigen	14	0,5	87	2,8	57	1,8	158	5,1
Thuiszorgmanager	14	0,5	29	0,9	-	-	43	1,4
Totaal	663	21,4	1.351	43,7	1.081	34,9	3.095	100,0

¹ Voornamelijk kruisverenigingen.² Voornamelijk instellingen voor maatschappelijk werk.

Bron: NIVEL.

10 APOTHEKEN

10.1 Voorzieningen

Tabel 10.1.1.: Aantal openbare apotheken en ziekenhuisapotheken in Nederland vanaf 1991, per 31 december

	1991	1992	1993	1994	1995
Aantal apotheken	1.480	1.496	1.506	1.513	1.518
Index (1990 = 100)	100	101	102	102	103
Ziekenhuisapotheken	.	.	.	93	94

Bron: KNMP.

Tabel 10.1.2.: Nieuwe vestigingen en opgeheven apotheken vanaf 1991

	1991	1992	1993	1994	1995
Nieuw gevestigd door leden KNMP	26	20	12	10	8
- waarvan in stadsgebieden	18	13	7	8	4
- waarvan in plattelandsgebieden	8	7	5	2	4
Nieuw gevestigd door niet-leden KNMP	4	1	2	-	2
Totaal aantal nieuw gevestigde apotheken	30	21	14	10	10
Totaal aantal opgeheven apotheken	3	5	11	3	5
Netto aantal vestigingen	27	16	10	7	5

Bron: KNMP.

10.2 Werkzame personen

Tabel 10.2.1.: Aantal openbare apothekers¹, ziekenhuisapothekers¹ en apotheekhoudende huisartsen vanaf 1991, per 31 december

	1991	1992	1993	1994	1995
Openbare apothekers	1.737	1.843	1.916	1.931	1.981
Index (1991 = 100)	100	106	110	111	114
Ziekenhuisapothekers	298	300	306	317	332
Index (1991 = 100)	100	101	103	106	111
Apotheekhoudende huisartsen	710	667	669	665	660
Index (1991 = 100)	100	94	94	94	93
Totaal	2.745	2.810	2.891	2.913	2.973
Index (1991 = 100)	100	102	105	106	108

¹ Aangesloten bij de KNMP (circa 90%).

Bron: KNMP/NIVEL.

Tabel 10.2.2.: Aantal apothekersassistenten in openbare apotheken en ziekenhuis-apotheken vanaf 1991, per 31 december

Assistent in	1991	1992	1993	1994	1995
Openbare apotheek	9.186	9.737	10.349	10.630	10.789
Index (1991 = 100)	100	106	113	116	117
Ziekenhuisapotheek	1.336	1.744	1.846	1.962	.
Index (1991 = 100)	100	131	138	147	.
Totaal	10.522	11.481	12.195	12.592	.
Index (1991 = 100)	100	109	116	120	.

Bron: KNMP.

11 AMBULANCE HULPVERLENING

11.1 Voorzieningen

Tabel 11.1.1.: Aantal ambulancediensten, ambulanceposten en ambulances vanaf 1990 (exclusief 1993), per 31 december

	1990	1991	1992	1993
Ambulancediensten ¹	190	183	168	132
Ambulancelocaties	244	235	222	202
Ambulances	645	653	647	639

¹ Het betreft zowel GGD-ambulancediensten (24%) als overige ambulancediensten, met name particulier (76%).

Bron: CBS.

Tabel 11.1.2.: Aantal door ambulancediensten verreden ritten en kilometers vanaf 1990

	1990	1991	1992	1993
Aantal ritten (x 1.000)	598	615	605	622
- index (1990=100)	100	103	101	104
Aantal kilometers (x 1.000)	17.878	18.657	18.807	20.061
- index (1990=100)	100	104	105	112

Bron: CBS.

11.2 Werkzame personen

Tabel 11.2.1.: Aantal personeelsleden ambulancehulpverlening in 1994 en 1995, per 31 december

	1994	1995
Aantal personeelsleden	3.232	3.404 ¹

¹ Bij een respons van circa 86% geldt een schatting van 3.960 personeelsleden.

Bron: Hoving & Janssen, 1994/NIVEL, NAP, LVGGD, Sovam, SOSA, 1996.

Tabel 11.2.2.: Personeel ambulancehulpverlening naar type functie en geslacht, 1995

	Absoluut	%	Aandeel mannen
Verpleegkundigen	1.421	41,7	79%
Chauffeurs	1.175	34,5	96%
Begeleiders/niet-verpleegkundigen	243	7,1	83%
CPA-centralisten/niet-verpleegkundigen	162	4,8	80%
CPA-centralisten/verpleegkundigen	161	4,7	66%
Overig personeel	242	7,1	75%
Totaal	3.404	100,0	84%

Bron: NAP, LVGGD, Sovam, SOSA, 1996.

Tabel 11.2.3.: Personeel ambulancehulpverlening naar type functie en full-time/part-time werkzaam of als oproepkracht, 1995

	Full-time	Part-time	Oproepkracht	Totaal
Verpleegkundigen	58%	19%	23%	100%
Chauffeurs	69%	10%	21%	100%
Begeleiders/niet-verpleegkundigen	53%	24%	23%	100%
CPA-centralisten/niet-verpleegkundigen	78%	14%	8%	100%
CPA-centralisten/verpleegkundigen	57%	39%	4%	100%
Overig personeel	51%	41%	8%	100%
Totaal	62%	18%	20%	100%

Bron: NAP, LVGGD, Sovam, SOSA, 1996.

Tabel 11.2.4.: Personeel ambulancehulpverlening verdeeld naar type functie en diensten, 1995

	Overheids-diensten	Niet-overheids-diensten (CAO)	Totaal
Verpleegkundigen	47%	53%	100%
Chauffeurs	47%	53%	100%
Begeleiders/niet-verpleegkundigen	39%	61%	100%
CPA-centralisten/niet-verpleegkundigen	75%	25%	100%
CPA-centralisten/verpleegkundigen	78%	22%	100%
Overig personeel	58%	42%	100%
Totaal	50%	50%	100%

Bron: NAP, LVGGD, SOVAM, SOSA, 1996.

DEEL C

Varia

12 REGIONALE VERDELING VAN DE WERKGELEGENHEID

Tabel 12.1.: Aantal arbeidsplaatsen (fte) in verzorgingshuizen en in de intramurale gezondheidszorg per sector en naar RBA-gebied, per 31 december 1994

RBA-gebied	Zieken- huizen	Psychia- trische zieken- huizen	Gehandi- capen- zorg	Verpleeg- huizen	Verzor- gings- huizen	Totaal ¹
Groningen	7.456	649	731	2.536	2.096	13.598
Friesland	3.968	639	1.230	2.800	2.206	10.979
Drenthe	2.618	2.223	1.744	1.808	1.523	9.942
IJssel-Vecht	3.053	231	343	1.058	1.174	5.881
Twente	4.753	407	1.002	2.405	2.052	10.750
Midden-IJssel	1.782	1.476	244	1.137	852	5.490
Veluwe	3.420	1.605	4.182	2.372	2.067	13.743
Arnhem/Oost-Gelderland	4.242	1.260	1.093	2.476	2.373	11.444
Nijmegen/Rivierenland	6.809	485	2.387	1.833	1.438	13.061
Flevoland	1.152	-	237	329	461	2.234
Oost-Utrecht	2.696	2.491	3.469	2.148	2.037	13.120
West-Utrecht	9.184	661	106	1.888	1.627	13.513
Gooi/Vecht	2.263	108	93	1.285	1.209	5.029
Noord-Holland Noord	3.619	666	1.686	1.760	2.041	9.836
Amsterdam	15.072	1.794	924	4.789	3.835	26.541
Kennemerland	5.558	1.838	866	2.532	2.413	13.374
Rijnstreek	6.224	1.487	3.175	2.720	2.183	15.875
Den Haag/Delft	7.760	2.787	1.489	5.240	3.724	21.278
Drechtsteden	2.865	316	555	1.425	1.286	6.476
Rijnmond	12.907	1.768	942	5.798	4.332	25.973
Zeeland	2.312	373	837	1.760	1.555	6.903
Westnoord-Brabant	1.523	578	276	704	805	3.884
Breda	3.124	514	731	1.475	1.412	7.468
Midden-Brabant	2.782	414	1.650	1.247	1.421	7.666
Noordoost-Brabant	3.878	2.070	1.511	2.247	1.815	12.118
Zuidoost-Brabant	6.031	960	1.950	2.810	2.194	14.137
Noordmidden-Limburg	3.014	1.354	1.703	1.820	1.460	9.461
Zuid-Limburg	7.447	999	1.180	2.500	2.260	14.578
Nederland	137.512	30.153	36.336	62.902	53.851	324.352

¹ Inclusief MKD/MKT.

Bron: NZi.

Tabel 12.2.: Het aantal werkzame personen in verzorgingshuizen en in de intramurale gezondheidszorg per sector en naar RBA-gebied, per 31 december 1994

RBA-gebied	Zieken- huizen	Psychia- trische zieken- huizen	Gehand- capten- zorg	Verpleeg- huizen	Verzor- gings- huizen	Totaal
Groningen	9.457	928	933	3.995	3.227	18.747
Friesland	5.729	873	1.875	4.242	3.562	16.493
Drenthe	4.064	2.997	2.412	2.742	2.363	14.615
IJssel-Vecht	4.166	289	533	1.516	1.740	8.281
Twente	6.644	618	1.600	3.548	3.247	15.850
Midden-IJssel	2.462	1.948	400	1.664	1.338	7.812
Veluwe	4.803	2.137	5.791	3.488	3.129	19.509
Arnhem/Oost-Gelderland	6.050	1.647	1.547	3.631	3.777	16.652
Nijmegen/Rivierenland	9.453	667	3.652	2.796	2.241	18.981
Flevoland	1.875	-	394	618	744	3.826
Oost-Utrecht	4.165	3.518	4.852	3.144	3.161	19.261
West-Utrecht	12.482	898	177	2.821	2.463	18.899
Gooi/Vecht	3.112	146	153	1.971	1.930	7.416
Noord-Holland Noord	4.819	813	2.385	2.591	3.048	13.763
Amsterdam	18.821	2.469	1.298	6.733	5.732	35.244
Kennermerland	8.089	2.654	1.402	3.922	3.721	20.057
Rijnstreek	8.478	1.968	4.408	4.166	3.457	22.621
Den Haag/Delft	10.014	3.614	2.142	7.635	5.549	29.394
Drechtsteden	4.076	379	696	2.082	1.856	9.149
Rijnmond	17.579	2.276	1.317	8.426	6.296	36.230
Zeeland	3.150	483	1.317	2.658	2.400	10.120
Westnoord-Brabant	2.343	778	445	1.061	1.188	5.815
Breda	4.352	679	1.131	2.137	2.173	10.783
Midden-Brabant	4.074	553	2.264	1.984	2.337	11.464
Noordoost-Brabant	5.588	2.805	2.145	3.713	2.894	17.926
Zuidoost-Brabant	8.277	1.137	2.699	4.218	3.566	20.164
Noordmidden-Limburg	4.135	1.828	2.332	2.677	2.191	13.370
Zuid-Limburg	9.863	1.223	1.583	3.535	3.477	19.963
Nederland	188.120	40.325	51.883	93.714	82.807	462.405

Bron: NZi.

Tabel 12.3.: Het aantal werkzame personen in de intramurale gezondheidszorg naar RBA-gebied vanaf 1990

RBA-gebied	1990	1991	1992	1993	1994
Groningen	14.504	15.146	15.385	15.514	15.520
Friesland	11.153	11.672	12.185	12.870	12.931
Drenthe	10.427	10.817	11.722	12.144	12.252
IJssel-Vecht	5.856	6.696	6.564	6.780	6.541
Twente	10.792	11.505	12.084	12.758	12.603
Midden-IJssel	5.867	6.116	6.350	6.405	6.474
Veluwe	14.640	15.321	16.158	16.497	16.380
Arnhem/Oost-Gelderland	12.130	12.429	12.878	12.835	12.875
Nijmegen/Rivierenland	15.089	15.846	16.163	15.923	16.740
Flevoland	1.531	2.593	2.802	2.558	3.082
Oost-Utrecht	14.786	15.072	15.288	16.053	16.100
West-Utrecht	14.169	15.032	15.456	16.105	16.436
Gooi/Vecht	5.213	5.158	5.272	5.461	5.486
Noord-Holland Noord	9.680	9.945	10.300	10.891	10.715
Amsterdam	26.043	26.915	29.287	29.732	29.512
Kennemerland	15.365	16.273	15.099	15.894	16.336
Rijnstreek	18.049	18.540	19.195	18.925	19.164
Den Haag/Delft	20.903	21.980	23.373	23.953	23.845
Drechtsteden	6.208	6.629	7.011	7.254	7.293
Rijnmond	25.151	27.395	28.577	29.318	29.934
Zeeland	6.803	7.071	7.726	7.814	7.720
Westnoord-Brabant	3.673	3.966	4.184	4.329	4.627
Breda	7.861	8.246	8.013	8.001	8.610
Midden-Brabant	7.764	8.304	8.568	9.095	9.127
Noordoost-Brabant	12.492	13.497	14.159	14.482	15.032
Zuidoost-Brabant	13.522	14.416	16.155	16.178	16.598
Noordmidden-Limburg	9.710	10.163	10.638	10.874	11.179
Zuid-Limburg	15.063	15.721	16.112	16.832	16.486
Nederland	334.444	352.464	366.704	375.475	379.598

Bron: NZi.

REGIONALE VERDELING VAN DE WERKGELEGENHEID

Tabel 12.4.: Het aantal nieuwe werknemers¹ in 1994 in de intramurale gezondheidszorg per sector en RBA-gebied

RBA-gebied	Ziekenhuizen	Psychiatrische ziekenhuizen	Gehandicaptenzorg	Verpleeghuizen	Totaal ²
Groningen	731	85	213	436	1.510
Friesland	336	37	435	701	1.597
Drenthe	383	481	205	220	1.292
IJssel-Vecht	3	49	109	188	347
Twente	123	87	169	491	866
Midden-IJssel	181	199	41	140	523
Veluwe	371	221	1.064	243	1.816
Arnhem/Oost-Gelderland	684	158	173	635	1.508
Nijmegen/Rivierenland	1.449	117	401	283	2.295
Flevoland	487	-	238	129	967
Oost-Utrecht	263	578	685	579	2.161
West-Utrecht	1.748	140	-	391	2.259
Gooi/Vecht	341	161	39	255	793
Noord-Holland Noord	51	69	211	437	843
Amsterdam	2.300	316	405	1.184	4.046
Kennemerland	899	52	162	547	1.821
Rijnstreek	855	296	758	619	2.481
Den Haag/Delft	1.215	409	366	671	2.791
Drechtsteden	400	132	48	260	861
Rijnmond	1.995	357	669	1.827	4.920
Zeeland	180	81	79	251	554
Westnoord-Brabant	381	68	84	172	719
Breda	437	72	418	531	1.638
Midden-Brabant	306	53	232	372	1.009
Noordoost-Brabant	618	210	20	1.020	1.928
Zuidoost-Brabant	860	264	496	464	2.180
Noordmidden-Limburg	468	167	420	397	1.487
Zuid-Limburg	604	56	264	675	1.649
Nederland	18.669	4.915	8.404	14.118	46.861

¹ Nieuwe werknemers zijn werknemers, aangetrokken ter vervanging van vertrokken personen (brutoverloop) en door uitbreiding. Uitbreiding is het verschil in het aantal personeelsleden tussen 1992 en 1993.

² Inclusief MKT, MKD, en instellingen voor zintuiglijk gehandicapten.

Bron: NZi.

13 VACATURES NAAR OPLEIDING EN BEDRIJFSKLASSEN

Tabel 13.1.: Aantal vacatures voor het medisch/paramedisch voortgezet onderwijs¹, eerste trap² vanaf 1992, per ultimo september

	1992	1993	1994	1995
Aantal vacatures	100	100	200	.
waarvan:				
Vacature $\geq$ 20 uur	100	100	100	.
Advertentie geplaatst	100	³	100	.
Gemeld bij arbeidsbureau	100	100	100	.
Moeilijk vervulbaar	100	³	³	.
waarvan in bedrijfsklasse:				
Gezondheids- en veterinaire diensten	100	100	200	.
Maatschappelijke dienstverlening	³	³	³	.

¹ Opleidingen voor verpleegkundige, doktersassistente, therapeut, medisch laboratoriumpersoneel, apothekersassistente, bezigheidstherapie en dergelijke.

² Algemeen vormend en beroepsvoorbereidend onderwijs aansluitend op het basisonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs.

³ < 100 of herleidbaar naar bron.

Bron: CBS.

Tabel 13.2.: Aantal vacatures voor het medisch/paramedisch voortgezet onderwijs¹, tweede trap² vanaf 1992, per ultimo september

	1992	1993	1994	1995
Aantal vacatures	2.200	1.300	1.300	.
waarvan:				
Vacature $\geq$ 20 uur	1.800	1.000	1.000	.
Advertentie geplaatst	1.400	600	4.00	.
Gemeld bij arbeidsbureau	800	300	400	.
Moeilijk vervulbaar	900	200	200	.
waarvan in bedrijfsklasse:				
Gezondheids- en veterinaire diensten	1.700	1.000	1.000	.
Maatschappelijke dienstverlening	300	200	200	.

¹ Opleidingen voor verpleegkundige, doktersassistente, therapeut, medisch laboratoriumpersoneel, apothekersassistente, bezigheidstherapie en dergelijke.

² Beroepsvoorbereidend onderwijs dat aansluit op het voortgezet onderwijs bij MDGO-scholen en opleidingen in het kader van het leerlingwezen.

Bron: CBS.

VACATURES NAAR OPLEIDING EN BEDRIJFSKLASSEN

Tabel 13.3.: Aantal vacatures voor het medisch/paramedisch hoger onderwijs¹, eerste trap² vanaf 1992, per ultimo september

	1992	1993	1994	1995
Aantal vacatures	900	700	700	.
waarvan:				
Vacature $\geq$ 20 uur	700	500	500	.
Advertentie geplaatst	600	400	300	.
Gemeld bij arbeidsbureau	200	100	200	.
Moeilijk vervulbaar	400	200	200	.
waarvan in bedrijfsklasse:				
Gezondheids- en veterinaire diensten	600	500	500	.
Maatschappelijke dienstverlening	100	100	100	.

¹ Opleidingen voor verpleegkundige, verloskundige, logo/akoepedist, medisch laboratoriumpersoneel, diëtiste en dergelijke.

² HBO en WO eerste fase.

Bron: CBS.

Tabel 13.4.: Aantal vacatures voor het medisch/paramedisch hoger onderwijs¹, tweede trap² vanaf 1992, per ultimo september

	1992	1993	1994	1995
Aantal vacatures	300	200	300	.
waarvan:				
Vacature $\geq$ 20 uur	300	200	300	.
Advertentie geplaatst	200	100	200	.
Gemeld bij arbeidsbureau	³	³	100	.
Moeilijk vervulbaar	200	100	100	.
waarvan in bedrijfsklasse:				
Gezondheids- en veterinaire diensten	200	100	200	.
Maatschappelijke dienstverlening	³	³	³	.

¹ Opleidingen voor verpleegkundige, verloskundige, logo/akoepedist, medisch laboratoriumpersoneel, diëtiste en dergelijke.

² WO tweede fase en beroepsvoorbereidend onderwijs dat aansluit op het HBO.

³ < 100 of herleidbaar naar bron.

Bron: CBS.

VACATURES NAAR OPLEIDING EN BEDRIJFSKLASSEN

Tabel 13.5.: Enkele vacaturegegevens van de bedrijfsklasse gezondheids- en veterinaire diensten¹ vanaf 1991, per ultimo september

	1991		1992		1993		1994		1995	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Aantal vacatures	5.700		4.900		3.000		3.500		.	.
waarvan:										
Vacature ≥ 20 uur	4.400	77	3.600	73	2.100	70	2.500	71	.	.
Advertentie geplaatst	3.400	60	2.900	59	1.300	43	1.300	37	.	.
Gemeld bij arbeidsbureau	2.100	37	1.800	37	900	30	1.000	29	.	.
Moeilijk vervulbaar	2.200	39	1.800	37	500	17	500	14	.	.

¹ Algemene en gespecialiseerde ziekenhuizen, psych. inrichtingen en bijz. psych. klinieken, zwakzinnigen-inrichtingen, verpleeghuizen, artsenpraktijken, tandartsenpraktijken en tandheelkundige (poli)klinieken, verloskundigenpraktijken, zelfst. verpleegkundigen e.d., overige medische dienstverlenende instellingen en veterinaire diensten.

Bron: CBS.

Tabel 13.6.: Enkele vacaturegegevens van de bedrijfsklasse maatschappelijke dienstverlening¹ vanaf 1991, per ultimo september

	1991		1992		1993		1994		1995	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Aantal vacatures	4.100		3.200		2.100		2.200		.	.
waarvan:										
Vacature ≥ 20 uur	2.700	66	2.200	69	1.200	57	1.600	73	.	.
Advertentie geplaatst	2.400	59	1.600	50	800	38	800	36	.	.
Gemeld bij arbeidsbureau	1.400	34	1.100	34	500	24	600	27	.	.
Moeilijk vervulbaar	1.400	34	800	25	300	14	300	14	.	.

¹ Bejaardentehuizen e.d., kindertehuizen, sociale tehuizen e.d. voor niet-gehandicapten, tehuizen en dagverblijven voor gehandicapten (geen medische behandeling), sociaal-medische, -psychologische en -pedagogische diensten e.d., maatschappelijke organisaties, gezinsverzorging en gezinshulp e.d., consumentenvoorlichtings- en gezinsdiensten e.d.

Bron: CBS.

Tabel 13.7.: Enkele vacaturegegevens van de Nederlandse economie excl. overheid en onderwijs vanaf 1991, per ultimo september

	1991		1992		1993		1994		1995	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Aantal vacatures	86.500		58.200		33.500		39.400		.	.
waarvan:										
Vacature ≥ 20 uur	69.500	80	45.300	78	25.000	75	30.600	78	.	.
Advertentie geplaatst	44.700	52	27.100	47	10.800	32	12.700	32	.	.
Gemeld bij arbeidsbureau	29.300	34	18.000	31	7.400	22	9.600	24	.	.
Moeilijk vervulbaar	36.900	43	20.500	35	6.100	18	7.900	20	.	.

Bron: CBS.

LITERATUUR EN BRONNEN

Arbeidsmarkt-, Werkgelegenheids- en Opleidingsfonds Bejaardenoorden (AWOB). **Bestedingsplan 1995**. Bunnik, 1995.

AWOZ. **Wegwijzer gezondheidszorg beroepen en opleidingen**. Utrecht, 1994.

Bedrijfsvereniging voor Gezondheid, Geestelijke en Maatschappelijke belangen (BVG).
- **WW-registratie**, 1993-1995.

Beekmans L., F. Tjadens, B. Dekker. **Vinger aan de pols: de arbeidsmarkt in de zorgsector, 1990-1992**, proefrapportage. Leiden, 1994.

Beer J. de, W. van Hoorn, A. de Jong, D. Manting. **Bevolkings- en Huishoudensprognose 1994**. Maandstatistiek Bevolking (CBS), 1995, 1, p.6-11.

Centraal Bureau voor de Statistiek CBS.

- **Statistiek van de verdiende lonen, diverse jaren**
- **Arbeidsrekeningen 1989-1993**
- **Enquête Beroepsbevolking (EBB) 1990-1995**
- **Vacature enquête 1990-1994**
- **Gezondheidsenquête 1991-1995**
- **Statistiek van de thuiszorg, diverse jaren**
- **Onderwijsstatistieken 1991-1995**
- **Statistiek van de bejaardenoorden, 1991-1996**

Centraal Planbureau (CPB). **Centraal Economisch Plan**, 1996.

Ctsv. **Kroniek van de sociale verzekeringen, 1995**.

Driessen M.J., J. Dekker: **Ergotherapie in de Nederlandse gezondheidszorg**. Utrecht, NIVEL, 1994

Evers P.W., W. van der Windt. **Regiomarge**. Utrecht, NZi, 1995.

Grip A. de, E.J.T.A. Willems, J. Hoevenberg, P.J.E. van de Loo, A.G.M. Matheeuwssen. **Toekomstverkenning arbeidsmarkt zorgsector**. Maastricht. ROA, 1994.

Groenewegen P.P., D.H. de Bakker, J. van der Velden. **Een Nationale Studie naar Ziekten en Verrichtingen in de huisartspraktijk. Basisrapport: Verrichtingen in de huisartspraktijk**. Utrecht, NIVEL, 1992.

Hingstman L. en J. Harmsen. **Beroepen in de extramurale gezondheidszorg 1994**. Utrecht, De Tijdstroom/NIVEL, 1994.

Hoving, P.G., A.M. Janssen: **Adresboek Ambulancehulpverlening 1995**. Grave, HHS Uitgeverij, 1994

Huisarts en Verpleeghuisarts Registratie Commissie (HVRC)

- **Jaarverslagen**, 1991-1995

Inspectiedienst van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (I.SZW): **Vermindering aantal ziekmeldingen**. Oktober 1994.

Inspectiedienst van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (I.SZW): **CAO's in Nederland**. Den Haag, I.SZW, 1995.

Koninklijke Nederlandse Maatschappij tot bevordering der Pharmacie (KNMP)

- **Pharmaceutisch Weekblad**, 1991-1995
- **Ledenadministratie**, 1996.

Kwartel A.J.J., L.V.R. Vandermeulen, D.M.J. Delnoy, J. Harmsen. **Brancherapport Verpleging en Verzorging: feiten, ontwikkelingen en knelpunten**. Utrecht, NZi/NIVEL 1994.

Landelijke Vereniging voor Thuiszorg (LVT)

- **Databank Thuiszorg** (LVT/NZi), diverse jaren.

Linssen J.A.C. **Opleiding van apothekersassistenten in beweging**. Pharmaceutisch Weekblad 1996; 131(3): p.83-87.

Loo P.J.E. van de, J.M.J.A. Pisters, R.K.W. van der Velden, M.H. Wieling (ROA), M.C. Gimbrère (STOAS). **HBO-Monitor 1992. De arbeidsmarktpositie van afgestudeerden van het hoger beroepsonderwijs** (Statistisch supplement). Den Haag, Voorlichtingsdienst HBO-Raad, 1993.

Loo, P.J.E. van de, J.M.J.A. Pisters, R.K.W. van der Velden, M.J. Wieling (ROA). **HBO-Monitor 1993. De arbeidsmarktpositie van afgestudeerden van het hoger beroepsonderwijs** (Statistisch supplement), Den Haag, Voorlichtingsdienst HBO-Raad, 1994.

Loo, P.J.E. van de, J.M.J.A. Pisters, R.K.W. van der Velden, M.J. Wieling (ROA). **HBO-Monitor 1994. De arbeidsmarktpositie van afgestudeerden van het hoger beroepsonderwijs** (Statistisch supplement), Den Haag, Voorlichtingsdienst HBO-Raad, 1995.

Loo P.J.E. van de, G.W.M. Ramaekers, R.K.W. van der Velden (ROA). **HBO-Monitor 1991. De arbeidsmarktpositie van afgestudeerden van het hoger gezondheidszorgonderwijs**. Den Haag, Voorlichtingsdienst HBO-Raad, 1992.

Ministerie van VWS. **Zorg voor werk**. Den Haag, 1995.

Ministerie van VWS. **Financieel Overzicht Zorg, diverse jaren**. Den Haag.

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS); Staatstoezicht op de volksgezondheid/Hoofdinspectie voor de Gezondheidszorg (voorheen: Geneeskundige Hoofdinspectie van de Volksgezondheid/GHI)

- **Aantallen gekwalificeerde beroepsbeoefenaren in de gezondheidszorg (REGBIG), 1991-1996**
- **Financieel Overzicht Zorg**, diverse jaren. Den Haag
- **Zorg voor werk**. Den Haag, 1995
- **Beroepsuitoefening van diëtisten, verslag van een onderzoek**. Rijswijk, 1993.
- **Beroepsuitoefening van oefentherapeuten-Cesar, verslag van een onderzoek**. Rijswijk, 1993.
- **Beroepsuitoefening van oefentherapeuten-Mensendieck, verslag van een onderzoek**. Rijswijk, 1993.

NAP, LVGGD, SOVAM, SOSA. Rapport. **Enquête Ambulancehulpverlening, 1995**.

NcGv/NZi. **Jaarboek GGZ, geestelijke gezondheidszorg in getallen, 1994**.

Nederlands Instituut voor Arbeidsomstandigheden. **Hoe ziek is Nederland?** Amsterdam, 1995.

Nederlandse Maatschappij tot bevordering der Tandheelkunde (NMT)

- **Ledenadministratie, 1991-1996**

Nederlandse onafhankelijke vakbond voor de overheids- en non-profit sector (NOVON)

- **Aanbodgegevens apothekersassistenten, 1990-1994**

Nederlandse Vereniging voor Ambulante Geestelijke Gezondheidszorg (NVAGG)

- **Ledenadministratie (RIAGG's in cijfers)**. Utrecht, 1991-1995
- **Personeel in de Ambulante Geestelijke Gezondheidszorg**. Utrecht, diverse jaren

Nederlandse Vereniging van Diëtisten (NVD)

- **Ledenadministratie, 1990-1996**

Nederlandse Vereniging voor Ergotherapie (NVE)

- **Ledenadministratie, 1991-1996**

Nederlandse Vereniging voor Logopedie en Foniatrie (NVLF)

- **Ledenadministratie, 1991-1996**

Nederlandse Vereniging van Mondhygiënisten (NVM)

- **Ledenadministratie, 1991-1996**
- **Resultaten Enquête Beroepsuitoefening mondhygiënisten, 1990/1995**
- **Vacaturegegevens, 1995**

Nederlandse Vereniging van Oefentherapeuten-Mensendieck (NVOM)

- **Ledenadministratie, 1991-1996**

Nederlandse Vereniging van Orthoptisten (NVvO)

- **Ledenadministratie, 1991-1996**
- **Verslag 'Project Kwaliteitsbeleid NVvO', 1995**

Nederlandse Vereniging van Podotherapeuten (NVvP)

- **Ledenadministratie, 1991-1996**

Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen (NVZ). **Opereren is vooruitzien**. Utrecht, 1995.

Nederlandse Zorgfederatie (NZf/NZi). Gezondheidszorg in tel 2: **Overbrugging van de zorgkloof: handreiking van een ondernemende sector**. Utrecht, NZf/NZi 1994.

NIVEL (Nederlands instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg)

- **Registratie van werkzame en pas-afgestudeerde huisartsen**, 1991-1996
- **Registratie van werkzame en pas-afgestudeerde verloskundigen**, 1991-1996
- **Registratie van extramuraal werkzame fysiotherapeuten**, 1991-1996
- **Registratie van gezondheidscentra**, 1991-1996

NIZW. **Proeve van een beroepenstructuur voor zorg en welzijn**. Utrecht, 1992.

NIZW. **Beroependomein Sociaal-cultureel werk**. Utrecht, 1996.

NIZW. **Beroependomein Sociaal-pedagogisch werk**. Utrecht, 1996.

NIZW. **Beroependomein Maatschappelijk werk**. Utrecht, 1996.

NMT, Afdeling Onderzoek & Informatievoorziening. **NMT-Peilstations: Mondhygiënist en tandartsassistenten** (Omnibus-enquête 95-01). Nieuwegein, NMT, 1995.

NZf, NZi. **Gezondheidszorg in tel-3**. Utrecht, 1995.

NZi. **Onderzoek, informatie en opleidingen in de zorg**

- **Statistiek Personeelssterkte (alle intramurale sectoren)**, diverse jaren
- **Financiële Statistiek (alle intramurale sectoren)**, diverse jaren
- **Databank Thuiszorg (LVT/NZi)**, diverse jaren.
- **Evaluatie STIPUD-Regeling 1993/94** (nog te verschijnen)

Olieman R. e.a. **Zorg voor werk** (conceptrapport). Den Haag, OSA, 1996.

OSA. **Arbeid in de zorgsector**. Integrerend OSA-rapport 1995.

Paas G.R.A., R. Friele. **Plaats en functie van de diëtist**. Utrecht, NIVEL, 1996.

Rapportage Arbeidsmarkt Zorgsector 1995 (RAZ). **Deel 2: tabellenboek**, 1995.

Research voor Beleid BV. **Tabellenrapport Proefrapportage Arbeidsmarkt Zorgsector**. Leiden, 1994

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne (RIVM). **Volksgezondheid Toekomst Verkenning. De gezondheid van de Nederlandse bevolking in de periode 1950-2010**. Den Haag, SDU Uitgeverij, 1993.

Specialisten Registratie Commissie (SRC)

- **Specialistenregister (inclusief opleidingsgegevens)**, 1990-1993
- **Rapport betreffende opleidingen en assistentenbestand van door de SRC erkende opleidingsinrichtingen**. Utrecht, diverse jaren

Stichting Bedrijfsfonds Apotheken (SBA)

- **Achtergrondgegevens apothekersassistenten**, 1994

Stichting Beroepsopleiding tot Huisarts (SBOH)

- **Opleidingsgegevens huisartsen, 1991-1995**

Stichting Pensioenfonds Medewerkers Apotheken (SPMA)

- **Aanbodgegevens apothekersassistenten, 1990-1994**

Stuurgroep Toekomstscenario's Gezondheidszorg (STG). **Toekomstscenario's voor eerstelijnszorg en thuiszorg.** Houten/Zaventhem. Bohn, Stafleu en Lochum, 1992.

Swinkels H. **Trendcijfers gezondheidsenquête; medische consumptie 1981-1994.** Maandbericht Gezondheidsstatistiek (CBS), 1995, nr.5, p.4-14.

TNO-NIPG. **Het takenpakket van de tandartsassistent, 1991.**

Vereniging Bewegingsleer Cesar (VBC)

- **Ledenadministratie, 1990-1995.**

Windt W. van der. **De arbeidsmarkt voor instellingen in de verstandelijk gehandicaptenzorg** Utrecht, NZi, 1993.

Windt, W. van der: **De stap van school naar lab.** Utrecht, NZi, 1994

Windt W. van der. **Opleidingscapaciteit radiologisch laboranten in beeld.** Utrecht, NVZ, 1996.

Ziekenfondsraad (ZFR). **Financieel Jaarverslag 1994.** Amstelveen.

LIJST VAN AFKORTINGEN

AGGZ	Ambulante Geestelijke Gezondheidszorg
AWOB	Arbeidsmarkt-, Werkgelegenheids- en Opleidingsfonds Bejaardenoorden
AWOZ	Arbeidsmarkt-, Werkgelegenheids- en Opleidingsfonds ziekenhuizen
BAZ	Beleidskader Arbeidsmarkt Zorgsector
BIG	(Wet op de) Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg
BVG	Bedrijfsvereniging voor Gezondheid, Geestelijke en Maatschappelijke belangen
CAD	Consultatiebureau voor alcohol en drugs
CBA	Centraal Bureau Arbeidsmarktoorziening
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
COTG	Centraal Orgaan Tarieven Gezondheidszorg
CPB	Centraal Plan Bureau
CTSV	College van Toezicht Sociale Verzekeringen
FIAD-WDT	Federatie van Instellingen voor dienstverlening aan mensen met een verstandelijke handicap
FTE('s)	Full-time equivalenten
FOZ	Financieel Overzicht Zorg
GAK	Gemeenschappelijk Administratie Kantoor
GGD	Gemeentelijk Geneeskundige Dienst
GHI	Geneeskundige Hoofinspectie van de Volksgezondheid
GMD	Gemeenschappelijke Medische Dienst
HVRC	Huisarts en Verpleeghuisarts Registratie Commissie
I.SZW	Inspectiedienst van het Ministerie van Sociale Zaken en werkgelegenheid
JWG	jeugd Werk Garantieplan
JWL	Jaarstatistiek van Werkgelegenheid en Lonen
KNMG	Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst
KNMP	Koninklijke Nederlandse Maatschappij tot bevordering der Pharmacie
KNV	Koninklijk Nederlands Vervoer
KRA	Kaderregeling Arbeidsinpassing
LHV	Landelijke Huisartsen Vereniging
LSV	Landelijke Specialisten Vereniging
LVGGD	Landelijke Vereniging van GGD'en
LVSG	Landelijke Vereniging van Sociaal-Geneeskundigen
LVT	Landelijke Vereniging voor Thuiszorg
MBRT	HBO-Opleiding voor Medische Beeldvormende en Radiotherapeutische Technieken
NAP	Nederlands Ambulance Platvorm
NFVLG	Nederlandse Federatie Voorzieningencentra Lichamelijk Gehandicapten
NIA	Nederlands Instituut voor Arbeidsmarktstandigheden
NIVEL	Nederlands instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg
NcGv	Nederlands centrum Geestelijke volksgezondheid
NMT	Nederlandse Maatschappij tot bevordering der Tandheelkunde
NOV	Nederlandse Organisatie van Verloskundigen
NOVON	Nederlandse onafhankelijke vakbond voor de overheids- en non-profit sector
NVAGG	Nederlandse Vereniging voor Ambulante Geestelijke Gezondheidszorg
NVBW	Nederlandse Vereniging van Beschermde Woonvormen
NVD	Nederlandse Vereniging van Diëtisten
NVDA	Nederlandse Vereniging van Doktersassistenten
NVE	Nederlandse Vereniging voor Ergotherapie

LIJST VAN AFKORTINGEN

NVGGz	Nederlandse Vereniging voor Geestelijke Gezondheidszorg
NVLF	Nederlandse Vereniging voor Logopedie en Foniatrie
NVM	Nederlandse Vereniging van Mondhygiënist
NVOM	Nederlandse Vereniging van Oefentherapeuten-Mensendieck
NVVA	Nederlandse Vereniging van Verpleeghuisartsen
NVvO	Nederlandse Vereniging van Orthoptisten
NVvP	Nederlandse Vereniging van Podotherapeuten
NVVz	Nederlandse Vereniging voor Verpleeghuiszorg
NZF	Nederlandse Zorgfederatie
NZi	Onderzoek, informatie en opleidingen in de zorg (voormalig Nationaal Ziekenhuisinstituut)
NVZ	Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen
OCW	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen
OSA	Stichting Organisatie voor Strategisch Arbeidsmarktonderzoek
OVDB	Stichting Opleiding Verzorgende en Dienstverlenende Beroepen
RBA	Regionaal Bureau Arbeidsvoorziening
RBRL	Stichting Raad Beroepsopleiding Radiologisch Laboranten
REGBIG	Registratie beroepsbeoefenaren in de gezondheidszorg
RIAGG	Regionale instelling voor ambulante geestelijke gezondheidszorg
RIBW	Nederlandse Vereniging van Beschermde Woonvormen
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne
ROA	Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt
RUBS	Registratie van Uitstroom en Bestemming van Schoolverlaters
RvB	Research voor Beleid BV
SBA	Stichting Bedrijfsfonds Apotheken
SBI	Standaard Bedrijfs Indeling
SBOH	Stichting Beroepsopleiding tot Huisarts
SGRC	Sociaal-Geneeskundigen Registratie Commissie
SOMMA	Federatie van ouderverenigingen en instellingen voor maatschappelijke dienstverlening aan geestelijk gehandicapten
SOSA	Stichting Opleidingen en Scholing ten behoeve van Ambulancevervoer
SPD	Sociaal Pedagogische/Psychiatrische Dienst
SPMA	Stichting Pensioenfonds Medewerkers Apotheken
SRC	Specialisten Registratie Commissie
STIPUD	Stimuleringsregeling Inpassing Personen uit Doelgroepen
STG	Stuurgroep Toekomstscenario's Gezondheidszorg
STOAS	Bureau Arbeidsmarktonderzoek STOAS
SWG	Stichting Werkgelegenheid Geneeskundigen
SOVAM	Stichting Vakopleiding Ambulancehulpverlening
SOZawe	Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
TNO	Nederlands Instituut voor Praeventieve Gezondheidszorg (NIPG/TNO)
VBC	Vereniging Bewegingsleer Cesar
VGN	Vereniging van Gipskamerpersoneel in Nederland
VU	Vrije Universiteit Amsterdam
VWS	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (voorheen WVC)
WAGGS	Wet Arbeidsvoorwaarden Gesubsidieerde en Gepremieerde Sector
WBIG	Wet op de Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg
WEP	Werkervaringsplaatsen
WTZ	Wet op de Toegang tot Ziektenverzekeringen ARBO(-wet) Arbeidsomstan- digheden(wet)
WVC	Ministerie van Welzijn Volksgezondheid en Cultuur (momenteel VWS)
WZV	Wet Ziekenhuisvoorzieningen
ZFR	Ziekenfondsraad

Druk:
Centrale Directie
Bedrijfsvoering en
Facilitaire
Ondersteuning

VWS